

Sammanträde med:

Regionstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum: 2020-05-19

Tid: kl. 13:00-15:30

Plats: Konferensrum Linden, Eklundavägen 1

Meddela förhinder snarast möjligt till nämndsekreterare June Fors, june.fors@regionorebrolan.se eller telefon 019-602 71 73.

Du som är ersättare meddelar om du kommer att närvara.

Tänk på våra allergiker och undvik starka dofter.

Ledamöter kallas

Andreas Svahn (S), ordförande
Torbjörn Ahlin (C), vice ordförande
Anna Ågerfalk (L), 2:e vice ordförande
Behcet Barsom (KD)
Ola Karlsson (M)

Ersättare underrättas

Karin Sundin (S)
Irén Lejegren (S)
Sven-Erik Sahlén (KD)
Ulrika Björklund (M)
Mats Gunnarsson (MP)

1. Protokollsjustering

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutar

att Ola Karlsson (M) med Torbjörn Ahlin (C) som ersättare justerar dagens protokoll.

Protokollet ska vara justerat senast den 2 juni 2020.

2. Fördelning av statsbidrag till ungdomsmottagningen 2020

Diarienummer: 20RS4701

Föredragande: Lennart Frommegård

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att till Hälsovalsenheten överföra medel motsvarande ungdomsmottagningens kostnader för genomförda satsningar under 2020, maximalt uppgående till det statsbidrag regionorganisationen erhåller om 4,5 miljoner kronor, samt

att överföringen till Hälsovalsenheten finansieras med medel avsatta i Region Örebro läns budget för 2020.

Sammanfattning

Satsningen riktad till landets ungdomsmottagningar ingår som en del i den överenskommelse som slutits mellan Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, och staten ”Insatser inom området psykisk hälsa 2020”. Aktuella insatser som görs inom ungdomsmottagningen med anledning av överenskommelsen kommer att redovisas i samband med övrig rapportering till SKR. För insatserna tilldelas Örebro län specialdestinerade statsbidrag om totalt 4,5 miljoner kronor för 2020, vilka har rekviderats av Region Örebro län som huvudman för ungdomsmottagningarna i länet. Ungdomsmottagningen tillförs medel genom Hälsovalsenheten.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott 200519, statsbidrag till ungdomsmottagning 2020

3. Årsredovisning 2019 och budget 2021 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Diarienummer: 20RS4094

Föredragande: Lennart Frommegård

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att godkänna Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling årsredovisning för 2019,

att bevilja ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma för verksamhetsåret 2019 samt

att godkänna verksamhetsplan med budget för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling för år 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023.

Sammanfattning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) har tagit fram en årsredovisning för 2019 samt en verksamhetsplan med budgetram för 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 för behandling av samtliga medlemsregioner, däribland Region Örebro län.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott 200519, årsredovisning 2019 och budget 2021 Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling
- Årsredovisning och revisionsberättelse 2019 – Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling
- Följebrev verksamhetsplan Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling 2021
- Verksamhetsplan och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

4. Fördelning av statsbidrag till följd av ökade bemanningskostnader

Diarienummer: 20RS4673

Föredragande: Lennart Frommegård

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att utbetala engångsbidrag till privata utförare enligt framlagt förslag,

att utbetalning av bidraget sker under förutsättning att Region Örebro län erhåller motsvarande belopp i statsbidrag,

att regiondirektören får i uppdrag att omförhandla avtalen med privata utförare upphandlande enligt lagen om offentlig upphandling samt

att regionbidrag omdisponeras enligt följande:

- Regionstyrelsen regionbidrag ökar med 5 638 tkr
- Hälso- och sjukvårdsnämnden regionbidrag ökar med 562 tkr
- Planeringsreserven minskar med 6 200 tkr.

Sammanfattning

Bakgrund

Regeringen har beslutat att regionerna kan rekvirera medel i syfte att omförhandla ingångna befintliga avtal med privata utförare som utför hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och som har fått ökade kostnader för bemanning. Medlen uppgår till 210 miljoner kronor som fördelats mellan regioner utifrån andel av befolkningen. För Region Örebro län uppgår beloppet till 6,2 miljoner kronor. Statsbidraget avser 2020 och kan inte tillämpas retroaktivt. I budgetpropositionen 2020 aviserades bidraget på 210 miljoner kronor per år för åren 2020-2022. Beslut av regeringen kommer dock fattas årligen vilket innebär att det är preliminärt för åren 2021-2022.

Bakgrunden till beslutet är ny praxis efter beslut i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2018 ref 41) och EU-domstolen som inneburit kostnadsökningar i form av moms för privata utförare som hyr in vårdpersonal.

Sveriges kommuner och regioner, SKR har i bilaga beskrivit aspekter kring statsbidraget för kompensation för ökade bemanningskostnader. I dokumentet framgår vilka som omfattas

och kan få del av bidraget. SKR anser att frågan om det finns skäl att ”omförhandla” avtal med privata utförare bör bedömas av respektive region utifrån de egna lokala och regionala förhållandena.

Det anges också att det är fullt möjligt att – på sätt som redan skett hos några regioner – höja den generella ersättningen (eller generella momscompensationen) om regionerna anser det finns skäl för det.

För Region Örebro län omfattar statsbidraget privata vårdutförare som har avtal enligt LOV samt LOU-upphandlade specialistmottagningar.

Regionkansliet föreslår att Region Örebro län tillämpar generell modell, det vill säga statsbidraget fördelas tillfälligt för 2020 genom ett engångstillägg.

Fördelningsmodell

Ersättningen till de privata aktörerna för ökade bemanningskostnader 2020 utgår som ett engångsbidrag i relation till den regionala ersättningen till aktörerna.

För privata aktörer inom Hälsovalet primärvård utges ett tillfälligt engångsbidrag utöver ersättningen enligt krav och kvalitetsboken. Till de vårdutförare som upphandlats enligt LOU utbetalas ett tillfälligt engångsbidrag, givet att befintligt avtal omförhandlas.

Ersättningarna enligt nedan utbetalas i december.

Engångsbidraget fördelas enligt följande:

Regionens finansiering	Andel	Engångsbidrag
Capio Läkargruppen	75,5	33,9% 2 102
Unilabs AB (mammografi)	20,2	9,1% 562
Stenström och Kullberg AB (lymfterapi)	1,9	0,9% 53
Lymfkliniken Karlskoga HB (lymfterapi)	0,6	0,3% 17
Vivalla vårdcentral	39,3	17,6% 1 093
Haga vårdcentral	45,4	20,4% 1 263
Lekeberg vårdcentral	29,3	13,2% 815
Pålsboda vårdcentral	10,6	4,8% 295
Totalt	222,8	100,0% 6 200

Ersättningen betalas ut i december 2020. Bidraget är villkorat till att Region Örebro län erhåller motsvarande belopp i statsbidrag.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott 200519, Fördelning av statsbidrag för ökade bemanningskostnader
- Regeringsbeslut om statsbidrag för ökade bemanningskostnader
- Besked från Sveriges kommuner och regioner - Aspekter på statsbidrag för omförhandling av avtal med privata utförare som utför hälso- och sjukvård

5. Svar på revisionsrapporten Tåg i Bergslagen AB - Granskning av ägarstyrning

Diarienummer: 20RS3833

Föredragande: Lennart Frommegård

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till regionens revisorer.

Sammanfattning

Regionens revisorer har vid sitt sammanträde 2020-03-11 behandlat och godkänt bifogad revisionsrapport "Tåg i Bergslagen - Granskning av ägarstyrning".

Granskningen har skett som en samgranskning tillsammans med revisorerna i regionerna Västmanland, Dalarna och Gävleborg. Syftet med granskningen har varit att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer regionstyrelserna att ägarstyrningen av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad?

Efter genomförd granskning är revisorernas bedömning att regionstyrelsen delvis säkerställer att ägarstyrningen och uppsikten av Tåg i Bergslagen AB (TiB) är tydlig, transparent och samordnad.

Med anledning av redovisade iakttagelser och rekommendationer vill regionstyrelsen framföra följande:

Regionstyrelsen utarbetade under 2018 ett förslag till bolagspolicy, vilken anger ansvaret och verktygen för styrningen av regionens ägda bolag. Bolagspolicyn fastställdes av fullmäktige i september 2018.

Av bolagspolicyn framgår att regionstyrelsen har uppsiktsplikt över regionägda bolag och ska göra en årlig bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen. Bedömning rapporteras till regionfullmäktige. I de fall fullmäktige fastställt ett ägardirektiv för bolaget ansvarar regionstyrelsen också för uppföljning av efterlevnaden av ägardirektivet. När det gäller delägda bolag fastställs normalt ett ägardirektiv i samråd med övriga delägare.

Regionstyrelsen uppfattning är att bolagspolicy och dess definition av ansvarsfördelning och krav på uppföljning generellt sett har bidragit till ökad tydlighet och transparens mellan ägda bolag, ägare och nämnder (i de fall nämnd har rollen som beställare).

Regionstyrelsen delar revisorernas uppfattning att samverkan med andra ägare, kollektivtrafikmyndigheter och den långsiktiga styrningen av Tåg i Bergslagen AB kan utvecklas. Det är regionstyrelsens uppfattning att representanter från Region Örebro län har varit drivande i den ambitionen. Regionen har arbetat aktivt för att, tillsammans med övriga ägare och trafikmyndigheter, ta fram ett långsiktigt trafikprogram i syfte att ge bolaget långsiktiga förutsättningar och definiera framtida behov av nya fordon. När det gäller ansvarsfrågor mellan ägare, myndighet och TiB har bolagets ägarråd beställt en utredning i syfte att tydliggöra de olika rollerna. Utredningen pågår. För att tydliggöra ansvaret som styrelseledamot arrangerade Region Örebro län i juni 2019 en utbildning för styrelseledamöter i regionens ägda bolag.

Regionstyrelsen kommer att beakta de rekommendationer som lämnats av revisorerna i arbetet med ägarstyrningen av regionens bolag.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott 190519, svar på revisionsrapport granskning av ägarstyrning för Tåg i Bergslagen AB
- Svar på revisionsrapport Ägarstyrning av TiB
- Revisionsrapport - Tåg i Bergslagen AB - Granskning av ägarstyrning

6. Meddelandeärenden

Diarienummer: 19RS10400

Föredragande:

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutar

att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Följande meddelandeärenden redovisas:

1. Månadsrapport – finansrapport och innehavsrapport april 2020 för pensionsmedelsförvaltning och skuldförvaltning. Diarienummer 19RS413.
2. Uppföljningsrapport nr 39, H-huset Universitetssjukhuset Örebro, vecka 17-19 år 2020. Diarienummer 18RS1178.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott 190519, Meddelandeärenden
- Finansrapport Örebro april 2020
- Innehavsrapport april 2020
- Uppföljningsrapport H-huset 2020-05-19 inkl bilaga

7. Information

1. Framtidens vårdinformationsstöd, FVIS - Ulrika Landström
2. Coronaviruset i arbetsgivarperspektivet - Maria Åkesson
3. Åtgärder inför sommaren 2020 - Maria Åkesson
4. Löneöversyn 2020 - Lone Atterstig
5. Nytt ekonomisystem - Richard Säfström
6. Periodrapport per april 2020 - Lennart Frommegård
7. Övrigt

2

Fördelning av statsbidrag till ungdomsmottagningen 2020

20RS4701

Organ
Regionstyrelsens arbetsutskott

Fördelning av statsbidrag till ungdomsmottagningen 2020

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att till Hälsovalsenheten överföra medel motsvarande ungdomsmottagningens kostnader för genomförda satsningar under 2020, maximalt uppgående till det statsbidrag regionorganisationen erhåller om 4,5 miljoner kronor, samt

att överföringen till Hälsovalsenheten finansieras med medel avsatta i Region Örebro läns budget för 2020.

Sammanfattning

Satsningen riktad till landets ungdomsmottagningar ingår som en del i den överenskommelse som slutits mellan Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, och staten "Insatser inom området psykisk hälsa 2020". Aktuella insatser som görs inom ungdomsmottagningen med anledning av överenskommelsen kommer att redovisas i samband med övrig rapportering till SKR. För insatserna tilldelas Örebro län specialdestinerade statsbidrag om totalt 4,5 miljoner kronor för 2020, vilka har rekviderats av Region Örebro län som huvudman för ungdomsmottagningarna i länet. Ungdomsmottagningen tillförs medel genom Hälsovalsenheten.

Ärendebeskrivning

SKR och staten har träffat en överenskommelse om insatser inom området psykisk hälsa för 2020. Överenskommelsen bygger på tidigare överenskommelser och är en fortsättning av det långsiktiga arbete som stimulerats av staten och där SKR bidragit med utvecklingsstöd till kommuner och regioner. Inom överenskommelsen tillförs kommuner och regioner 150 miljoner kronor för fortsatt förstärkning av ungdomsmottagningarnas arbete. Insatserna för barn och unga inklusive ungdomsmottagningar fördelas utifrån andel av befolkningen som är 0–25 år i

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Ingrid Domberg

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4701

respektive region, vilket innebär att beloppet för Region Örebro län blir 4,5 miljoner kronor.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Satsningen inom ungdomsmottagningen syftar till att mottagningens målgrupp ska få en ökad tillgänglighet genom att köer kortas och att de kommer att möta en personal som fått en högre kompetens inom sitt område. Beslutet bedöms inte ha några konsekvenser för miljö- och jämställdhetsperspektiven.

Ekonomiska konsekvenser

Region Örebro län erhåller statsbidrag om 4,5 miljoner kronor för redovisade insatser för ungdomsmottagningens verksamhet. De medel som inte används för ändamålet under året ska återbetalas till SKR, som i sin tur betalar tillbaka till Kammarkollegiet. Statsbidraget har räknats in i budget för verksamhetsåret. Eftersom stimulansmedel för ungdomsmottagningen har fördelats till verksamheten sedan tre år finns i regionorganisationens budget för 2020 en post för effekter av tidigare års beslut avsatt där stimulansmedel för ungdomsmottagningen ingår. Överföring till hälso- och sjukvårdsverksamheten upp till maximalt 4,5 miljoner kronor kan därför disponeras ur posten Effekter av tidigare års beslut och tilldelas Hälsovalsenheten för uppkomna kostnader inom överenskommelsen för förstärkning av ungdomsmottagningar.

Uppföljning

Efter regeringsbeslut 9 april 2020 har förändringar i kraven på rapportering skett. SKR för nu en dialog med Socialdepartementet kring konsekvenserna av beslutet.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionstyrelsens arbetsutskott den 19 maj 2020

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Regionstyrelsen

3

Årsredovisning 2019 och budget 2021 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling 20RS4094

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Ingrid Domberg

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4094

Organ
Regionstyrelsens arbetsutskott

Årsredovisning 2019 och budget 2021 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att godkänna Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandlings årsredovisning för 2019,

att bevilja ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma för verksamhetsåret 2019 samt

att godkänna verksamhetsplan med budget för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling för år 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023.

Sammanfattning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) har tagit fram en årsredovisning för 2019 samt en verksamhetsplan med budgetram för 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 för behandling av samtliga medlemsregioner, däribland Region Örebro län.

Ärendebeskrivning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) har tagit fram en årsredovisning för 2019 samt en verksamhetsplan med budgetram för 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 för behandling av samtliga medlemsregioner, däribland Region Örebro län.

Det ekonomiska resultatet för 2019 är ett underskott på -1 mnkr jämfört med ett budgeterat resultat på 3 mnkr. Det sammanlagda underskottet mot balanskravet är därmed -138 mnkr vilket inte beräknas kunna återställas inom tre år. Även det egna kapitalet är negativt, -126 mnkr. Verksamheten har varit i drift i fyra år och

kapaciteten är betydligt högre än produktionen under 2019. Antalet behandlingsfraktioner blev 7.699 under året mot budgeterade 9.000. Antalet remitterade patienter är fortfarande lägre än planerat och budgeterat.

Revisorerna har därför i sin berättelse skrivit att åtgärder måste vidtas för att nå produktionsmålen i syfte att förbättra förbundets ekonomiska resultat och ställning. Revisorerna menar också att den interna kontrollen inte varit helt tillräcklig och att det är viktigt att åtgärder nu vidtas för att förstärka den interna kontrollen. De bedömer dock att direktionen i Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling under 2019 i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Bedömning

Vill vi lägga in någon egen bedömning?

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

En stor del av patienterna på Skandionkliniken är barn. De vårdkvalitetsförbättringar som verksamheten innebär har därför en direkt positiv effekt utifrån ett barnperspektiv. Ärendet har inga direkta konsekvenser för miljö- eller jämställdhetsperspektiven.

Ekonomiska konsekvenser

Det ekonomiska resultatet 2019 är ett underskott på 1 miljon kronor, vilket innebär en förbättring med 47 miljoner kronor mot föregående år. Resultatförbättringen är en följd av den justerade finansieringsmodellen från 2019 där regionernas abonnemangsvavgift höjdes från 50% till 70%. Det samlade egna kapitalet är negativt, - 126 miljoner kronor, vid årets utgång och kommer inte att kunna återställas inom tre år, varför synnerliga skäl åberopas. Planen är att senast 2027 ska det negativa egna kapitalet vara återställt.

Uppföljning

KAS verksamhetsplan med budget följs upp i kommande årsredovisning.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott 2020-05-19

Årsredovisning och revisionsberättelse för 2019

Missiv verksamhetsplan 2021

Verksamhetsplan med budgetram för 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Ingrid Domberg

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4094

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:
Regionstyrelsen

Från: [Ellinor Fasth](#)
Till: [Region Skåne](#); [Region Stockholm](#); [Region Uppsala](#); [Region Västerbotten](#); [Region Örebro län](#); [Region Östergötland](#); [Västra götalandregionen](#)
Kopia: [Jörgen Striem](#)
Ärende: Handlingar till kommunfullmäktige för beslut - Kommunalförbundet avancerad strålbehandling
Årsredovisning 2019
Datum: den 7 april 2020 11:15:21
Bilagor: [Revisionsberättelse KAS 2019 signerad.pdf](#)
[Årsredovisning KAS 2019 - Fastställt dir 200325 sign.pdf](#)
[Missiv årsredovisning 2019 - undertecknat.pdf](#)

Hej,

Bifogat finns Årsredovisning 2019 och revisionsberättelsen för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling.

För beslut i fullmäktige.

Med vänliga hälsningar
Ellinor

~~~~~

Ellinor Fasth
Kanslisekreterare
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Skandionkliniken
von Kraemers allé 26
752 37 Uppsala
Tel: +46(0)18 4958002
ellinor.fasth@skandion.se

**Kommunalförbundet
Avancerad Strålbehandling
Revisorerna**

Till Fullmäktige i
Region Uppsala
Region Östergötland
Region Skåne
Region Stockholm
Region Västerbotten
Västra Götalandsregionen
Region Örebro län

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2019

Vi har granskat den verksamhet som bedrivits i Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (organisationsnummer 222000-2097) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Det ekonomiska resultatet för 2019 är ett underskott på -1 mnkr jämfört med ett budgeterat resultat på 3 mnkr. Det sammanlagda underskottet mot balanskravet är därmed -138 mnkr vilket inte beräknas kunna återställas inom tre år. Även det egna kapitalet är negativt, -126 mnkr. Verksamheten har varit i drift i fyra år och kapaciteten är betydligt högre än produktionen under 2019. Antalet behandlingsfraktioner blev 7.699 under året mot budgeterade 9.000. Antalet remitterade patienter är fortfarande lägre än planerat och budgeterat. Det är viktigt att uppnå en bättre balans mellan planerad och verklig verksamhet och att ekonomin anpassas efter detta.

Revisorerna har under flera år konstaterat att den interna kontrollen inte varit helt tillräcklig. Det är viktigt att åtgärder nu vidtas för att förstärka den interna kontrollen.

Vi bedömer att direktionen i Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling under 2019 i huvudsak bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll inte varit helt tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Uppsala den 3 april 2020

Anders Toll

Cecilia Forss

Jan-Erik Nyberg

Bilagor

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

~~Granskning av delårsrapport per den 30 juni 2019~~

~~Granskning av bokslut och årsredovisning per 2019-12-31~~

Dokumentet är signerat med Visma Addos tjänst för digital signering.
Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Undertecknarens identitet är registrerad och listad här nedan.

“Med min signatur bekräftar jag innehållet i ovanstående dokument.”

Serienummer: VUxiY463KzhKtLJEb3nYSQ

ANDERS TOLL

IP: 148.64.9.87
06-04-2020 21:04

Serienummer: 1U0WRlOyKr9Hq6Eori+ZBg

Cecilia Wallgren Forss

IP: 78.73.127.214
06-04-2020 09:53

Serienummer: 6AVV6eQlv8t2aDvA7k/d5A

Fride Jan-Eric Nyberg

IP: 85.226.138.188
06-04-2020 10:02

Detta dokument är signerat med Visma Addos tjänst för digital signering. Certifikat i detta dokument är säkra och validerade med hjälp av de matematiska hashfunktionerna i originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och har en tidsstämpel med ett certifikat från en pålitlig tredje part. Alla kryptografiska signeringscertifikat är inbäddade i PDF-filen och kan användas för godkännande i framtiden.

Hur man verifierar att dokumentet är i original

Detta dokument är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När du öppnar dokumentet i Adobe Reader ser du att det är certifierat i Visma Addos signeringstjänst. Detta garanterar att innehållet i dokumentet är oförändrat.

Du kan verifiera de kryptografiska signeringscertifikaten i dokumentet med Visma Addos validator på denna webbsida
<https://vismaaddo.net/WebAdmin/#/NemIdValidation>

Utöver detta dokument kan ett eller flera dokument och bilagor höra till försändelsen.
Alla dokument i försändelsen är listade nedan. I händelseloggen
står alla åtgärder som relaterar till signeringen av dokumentet.

Dokument i försändelsen

Detta dokument

Revisionsberättelse KAS 2019.pdf

Ovanstående dokument och bilagor som lämnats in i signerad form har skickats till alla parter via e-post eller en nedladdningslänk. Undertecknaden är ansvarig för nedladdning och säker lagring av dokument och bilagor.

Ladda ner dokument

Om du som undertecknare har fått en länk där du kan ladda ner dokumenten kommer den att vara giltig i upp till 14 dagar efter mottagande. Därefter kommer dokumenten att raderas från Visma Addo.

Händelselogg för dokument

Händelselogg för dokumentet

2020-04-06 08:21 Underskriftsprocessen har startat
2020-04-06 08:21 Underskriftsprocessen har startat
2020-04-06 08:21 Underskriftsprocessen har startat
2020-04-06 08:21 En avisering har skickats till Anders Toll (toll_anders@lilly.com)
2020-04-06 08:21 En avisering har skickats till Cecilia Forss (forss.moderat@telia.com)
2020-04-06 08:21 En avisering har skickats till Jan-Erik Nyberg (janerik.nyberg41@gmail.com)
2020-04-06 09:52 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Cecilia Forss
2020-04-06 09:53 Cecilia Wallgren Forss har signerat dokumentet Revisionsberättelse KAS 2019.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: 1U0WRLOyKr9Hq6Eori+ZBg)
2020-04-06 09:53 Alla dokument har undertecknats av Cecilia Forss
2020-04-06 10:01 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Jan-Erik Nyberg
2020-04-06 10:02 Frida Jan-Erik Nyberg har signerat dokumentet Revisionsberättelse KAS 2019.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: 6AVV6eQlv8t2aDvA7k/d5A)
2020-04-06 21:04 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Anders Toll
2020-04-06 21:04 ANDERS TOLL har signerat dokumentet Revisionsberättelse KAS 2019.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: VUxiY463KzhKtLJEb3nYSQ)
2020-04-06 21:05 Alla dokument har undertecknats av Anders Toll
2020-04-07 09:04 Alla dokument har undertecknats av Jan-Erik Nyberg
2020-04-07 09:04 Document distribution message sent to Anders Toll using E-mail
2020-04-07 09:04 Document distribution message sent to Jan-Erik Nyberg using E-mail
2020-04-07 09:04 Document distribution message sent to Cecilia Forss using E-mail

Visma Addo

Visma Consulting • Nørgaardsvej 32 • 2800 Kgs. Lyngby • Denmark
addo@visma.com • www.visma.dk/addo

Årsredovisning 2019

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Organisationsnummer 222000-2097

Innehåll

Sammanfattning av verksamhetsåret.....	3
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling.....	3
Förvaltningsberättelse 2019	4
Översikt över verksamhetens utveckling	4
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	4
Resultat Skandionkliniken	4
Resultat Hotel von Kraemer.....	5
Pensionsförpliktelse	5
Balanskravsutredning	5
Händelser av väsentlig betydelse	5
Väsentliga personalförhållanden.....	6
Medarbetare anställda vid Skandionkliniken.....	6
Medarbetare anställda vid Hotel von Kraemer	8
God ekonomisk hushållning.....	9
Verksamhetens mål och måluppfyllelse.....	9
Sammanfattande vårdproduktionsdata för Skandionkliniken 2018-2019.....	9
Forskning och utveckling	10
Resultaträkning	12
Balansräkning.....	12
Kassaflödesanalys	13
Noter.....	13
Redovisningsprinciper.....	15
Bilaga 1	16
Verksamhetens mål och måluppfyllelse.....	16
Bilaga 2	22
Organisation 31 december 2019.....	22
Direktion 2019-2022	22
Förtroendevalda revisorer 2019-2022	23
Styrgrupp nationell protonterapi	23
Ledningsgrupp	23
Bilaga 3	24
Patientstatistik	24

Sammanfattning av verksamhetsåret

2019 var Skandionklinikens fjärde hela verksamhetsår med klinisk drift. Hotel von Kraemer öppnade 2014. Båda verksamheterna befinner sig i ett fortsatt utvecklingskede.

Året präglades av ett stabilt tillflöde av nya patienter på samma nivå som 2018 (2018 års data inom parentes). Tumörer i centrala nervsystemet och barncancer är de vanligaste behandlingsorsakerna. Antalet behandlade patienter var 268 (272), varav 239 svenska (232). Antalet utförda fraktioner (behandlingar) var 7 699 (7 743). Verksamheten uppnådde inte den förväntade ökningen. Ett danskt protonterapicentrum startade 2019, vilket fått till följd att inga danska patienter behandlats sedan andra kvartalet 2019.

Under 2019 har tre nya forskningsstudier startats. Totalt har 337 patienter inkluderats i kliniska studier sedan starten 2015 och 452 patienter i omvårdnadsstudier.

Antalet anställda vid Skandionkliniken var 31 december 47 (45) medarbetare, varav 44 tillsvidareanställda. Systemet med distribuerad kompetens och rotationstjänstgöring är en styrka för svensk protonterapi, samtidigt som modellen är sårbar. Den är under fortsatt utveckling.

Skandionkliniken redovisar ett underskott på -0,7 mnkr (-44,5 mnkr), vilket innebär en budgetavvikelse på -3,9 mnkr (-44,5 mnkr). Huvudorsaker är uteblivna intäkter för fraktioner, ökade avskrivningskostnader, utredningar inför ett eventuellt köp av fastigheten, samt en utredning av Skandionklinikens IT-verksamhet. Resultatet förbättrades av att KPA justerade pensionskulden med 7 mnkr.

Antalet gäster vid Hotel von Kraemer ökade med 7,9 % till 9 507 (8 815). Antalet gästnätter med 14,2 % till 25 647 (22 467). Skandionklinikens patienter utgjorde 1,8 % av hotellets gäster, men 22,0 % av antalet gästnätter.

Antalet anställda vid Hotel von Kraemer var 31 december 44 (36) stycken varav 17 (15) tillsvidareanställda.

Hotel von Kraemers nettoomsättning ökade med 20,5 % till 25,7 mnkr (21,3 mnkr). Hotellet redovisar ett underskott på -0,2 mnkr (-2,4 mnkr). Resultatet försämrades av 750 tkr extra avsättning till KPA för pensioner.

Det samlade ekonomiska resultatet för KAS 2019 var -0,9 mnkr (-46,9 mnkr). Den främsta anledningen till det förbättrade resultatet är ett nytt samarbetsavtal med landets regioner. Det innebär att abonnemangskostnaden höjdes 2019 från 50 % till 70 % av Skandionklinikens budgeterade kostnader.

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) är ett förbund med förbundsledning. Medlemmar är de sju regionerna med universitetssjukhus.

Kommunalförbundets verksamhet består dels av Skandionkliniken som bedriver strålbehandling med protoner vid cancer, dels av Hotel von Kraemer. En styrgrupp för nationell protonterapi utgör beslutstöd för ledningen och Skandionkliniken, den består av ledamöter från samtliga universitetssjukhus. En bild över organisationsstrukturen, samt en förteckning över styrgruppens ledamöter, finns i bilaga 2.

Av förbundsordningen framgår att KAS ska:

- Driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner.

- Skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna.
- Vara nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort.
- I mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård.
- Bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna till att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårdsregion (delat ansvar och distribuerad kompetens).
- Säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas.
- Svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) bildades 2006. Utgångspunkten var den behovsbild som definierats i en expertrapport 2003, den så kallade SPTC-rapporten (svenskt protonterapicentrum). Fastigheten började byggas 2011. Första patienterna behandlades i augusti 2015. Byggnaden ägs av Akademiska Hus. KAS hyresavtal löper på 25 år från och med 2015. I samma byggnad finns Hotel von Kraemer, med 83 rum och restaurang, främst för patienter och anhöriga under behandlingsperioderna. Hotellet erbjuder även rum och konferensmöjligheter till allmänheten. KAS driver Hotel von Kraemer i egen regi.

Förvaltningsberättelse 2019

Översikt över verksamhetens utveckling

Verksamheten för KAS har under 2019 huvudsakligen varit inriktad mot att utveckla Skandionkliniken och den nationella protonterapiprocessen, bredda behandlingsindikationerna och successivt öka behandlingsverksamheten. Under 2019 har KAS fortsatt arbetet med att verkställa direktionens uppdrag att utöka verksamheten och att ge jämlik vård. Den distribuerade kompetensen vid universitetssjukhusen och det distribuerade ansvaret syftar till att säkerställa protonterapiens ändamålsenlighet och utveckling. Den nationella styrgruppens beredande funktion, i kombination med återkommande nationella beslutsronder, skapar förutsättningar för ett nationellt ägarskap av verksamhetens innehåll och utveckling.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Ett nytt samarbetsavtal med alla Sveriges regioner gäller från 2019. Den stora förändringen jämfört med tidigare avtal är att årsabonnetaget som debiteras regionerna har höjts från 50 % till 70 % av Skandionkliniken kostnadsbudget.

Nedan redovisas resultaten separat för KAS två verksamheter. I balans- och resultaträkning, samt kassaflödesanalys, redovisas KAS totalt.

Resultat Skandionkliniken

	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter	192 272 tkr	185 454 tkr	-6 818 tkr
Kostnader	-189 081 tkr	-186 139 tkr	2 942 tkr
Resultat	3 191 tkr	-685 tkr	-3 876 tkr

Skandionkliniken redovisar en negativ avvikelse mot budget för 2019 på 3,9 mnkr. Avvikelsen beror främst på uteblivna fraktionsintäkter. När det gäller kostnaderna så redovisar Skandionkliniken ett mindre överskott, detta beroende på att KPA gjort en

justering av pensionsskulden med ca 7 mnkr. Dock har kliniken haft ökade avskrivningskostnader, kostnader för utredningar inför ett eventuellt köp av fastigheten och en utredning av klinikens IT-verksamhet, vilket i annat fall hade inneburit en negativ avvikelse på kostnadssidan.

Resultat Hotel von Kraemer

	Budget	Utfall	Avvikelse
Intäkter	21 647 tkr	25 207 tkr	3 560 tkr
Kostnader	-23 652 tkr	-25 397 tkr	-1 745 tkr
Resultat	-2 005 tkr	-190 tkr	1 815 tkr

Hotel von Kraemer redovisar en positiv avvikelse mot budget för 2019 på 1,8 mnkr. Resultatet påverkas framför allt av en ökad nettoomsättning, samt på kostnadssidan en 750 tkr extra avsättning till pensioner.

Pensionsförpliktelse

KAS har inte gjort några placeringar för pensionsförpliktelser, vilket innebär att avsättningar och ansvarsförbindelser för pensioner om 13 449 tkr (löneskatt om 24,26 % ingår i beloppet) har återlånats i verksamheten. Aktualiseringsgraden är 100 %. Pensionsskulden har dock minskat jämfört med föregående år. Detta beroende på att KPA gjort en justering då skulden på några medarbetare varit för högt beräknad.

Balanskravsutredning

Budgeten har under verksamhetens första år varit baserad på en alltför optimistisk plan för ökningen av antalet behandlingar (fraktioner). Det ackumulerade underskottet har därför blivit större än planerat. Under rådande omständigheter saknas förutsättningar för att infria kravet på att återställa det ekonomiska underskottet inom tre år, varför KAS hänvisar till synnerliga skäl. En justering har gjorts av det ackumulerade resultatet för överskottet 2015, efter återställande enligt balanskravet.

	2019	2018	2017	2016
Resultat	-875 tkr	-46 859 tkr	-52 255 tkr	-37 722 tkr
Ack resultat	-137 711 tkr	-136 836 tkr	-89 977 tkr	-37 722 tkr

KAS:s ekonomiska trygghet ska garanteras av medlemmarna till dess att intäkter för behandlingar täcker förbundets kostnader. Som ett första steg i att återställa det negativa kapitalet så höjdes regionernas abonnemangskostnad från 50 % till 70 % från 2019, vilket innebär en stor resultatförbättring. Senast 2027 ska det negativa egna kapitalet vara återställt.

Händelser av väsentlig betydelse

Skandionkliniken

- Avtalet med Norges fyra sjukvårdsregioner har förlängts ett år.
- Styrgruppen nationell protonterapi har tagit fram ett dokument för fortsatt kunskapsutveckling inom området protonstrålningsterapi.
- KAS har deltagit i arbetet med rapporten ”Svensk strålbehandling tappar mark – underlag för en nationell strategi för att stärka svensk strålbehandling” på uppdrag av chefsrådet i svensk onkologi.
- En kompetensförsörjningsplan har tagits fram.

- Skandionkliniken var värd för Nordic Collaborative Workshop for Particle Therapy som samlade nordisk expertis inom partikelterapi.
- KAS ledning har tagit fram ett förslag till enhetspris för kost och logi på Hotel von Kraemer för Skandionklinikens patienter. Syftet är att alla patienter ska få likadan ersättning oavsett vilken region som remitterat dem. Efter beredning i KAS direktion har förslaget gått vidare för behandling i hälso- och sjukvårdsregionernas samverkansnämnder.
- KAS har utrett möjligheterna att förvärva fastigheten från Akademiska Hus. Förhandlingar har förts, men de är inte avslutade.
- Fastighetens bygglov har överklagats. Ärendet hanteras av Akademiska Hus och Uppsala Kommun. KAS är inte direkt inblandat.
- Under året tog Skandionkliniken emot 32 studiebesök.
- 1 januari inleddes en ny fyraårig mandatperiod för direktionen och för revisorerna. Marie Morell tillträdde som direktionens ordförande och Peter Olofsson som vice ordförande. Förteckning över ledamöter och revisorer finns i bilaga 2.
- Förbundsdirektör Jörgen Striem tillträdde 1 oktober. Anders Sylan, som under drygt ett år varit tillförordnad, avslutade sin anställning den sista november.

Hotel von Kraemer

- Ökad beläggning trots prishöjningar på konferens och restaurang.
- Fortsatt gott samarbete med Akademiska sjukhuset.
- Vällgörenhetsmiddag tillsammans med Ronald McDonald Hus i Uppsala som gav 270 tkr till organisationens verksamhet.
- Utveckling av digitalt arbetssätt med Office 365.

KAS är fortsatt part i ett antal rättsliga tvister som främst avser krav som gjorts gällande gentemot KAS med anledning av det avtal om drift av patienthotell som i samband med starten upphandlades, inklusive det hyresavtal som därefter tecknades mellan parterna. Vidare är KAS också part i en tvist till följd av anmärkningar som gjorts gällande gentemot KAS bevakning av fordringar avseende den tidigare drift-entreprenörens konkurs.

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetare anställda vid Skandionkliniken

Per den 31 december 2019 var 44 tillsvidareanställda, varav 35 kvinnor och nio män. Antalet visstidsanställda var tre: två kvinnor och en man. Totalt antal anställda vid Skandionkliniken med månadslön var 47 medarbetare.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron var 5,7 % för Skandionkliniken. Uppgift om andel av sjukfrånvaron över 60 dagar, könsuppdelning samt åldersfördelning lämnas inte då uppgifterna kan hänföras till enskild(a) individ(er).

Rekrytering

Rekryteringsarbete för att tillsätta en ny förbundsdirektör har pågått under våren. Den 1 oktober tillträdde Jörgen Striem tjänsten.

Tjänsten som dosplanerare hålls vakant tills vidare efter det att den medarbetare som innehade uppdraget sagt upp sig. För närvarande görs ingen dosplanering på Skandionkliniken utan det hanteras av hemmaklinikerna.

Under hösten har två sjuksköterskor slutat, varav en dosplanerare. Ytterligare tre har sagt upp sig, de slutar i början av 2020. Tre nya sjuksköterskor har rekryterats. De tillträder i slutet av april och i början av maj 2020.

Pensionsavgångar

Nio av Skandionklinikens medarbetare kommer 2020 att vara över 60 år, varav tre har uppnått pensionsålder. Ingen medarbetare har meddelat att de tänker avgå med pension. Medarbetare har möjlighet att ta ut pension från 62 år och rätt att arbeta kvar till 68 år.

Medarbetare som under 2020 har möjlighet att gå i pension:

- 3 medarbetare i ledningsgruppen som fyller 67 år.
- 3 sjuksköterskor som fyller 64 år.
- 1 medarbetare i ledningsgruppen som fyller 63 år.
- 1 sjuksköterska som fyller 62 år.
- 1 biträdande verksamhetschef/sjukhusfysiker som fyller 62 år.

Kompetensförsörjning

En kompetensförsörjningsplan för Skandionkliniken har tagits fram och presenterats för direktionen.

Från 1 september 2019 infördes på prov en ny arbetstidsmodell för samtliga medarbetare inom KAS. Den innebär att samtliga medarbetare har ett för verksamheten anpassat veckoschema med ett heltidsmått på 36 timmar per vecka. Arbetstidsmodellen kommer att följas upp och utvärderas efter sex månader respektive ett år, varefter beslut fattas om att eventuellt permanenta arbetstidsmodellen. Den nya arbetstidsmodellen är viktig för att vi ska uppnå målen i kompetensförsörjningsplanen: vi ska kunna behålla nödvändig kompetens, vara en attraktiv arbetsgivare och skapa förutsättningar för att utveckla verksamheten

Sommaren 2019 erbjöd KAS ekonomisk ersättning vid flytt av en eller två veckor från de fyra möjliga semesterveckorna under sommarperioden juni – augusti, till maj eller perioden september – november innevarande år. Erbjudandet gällde all klinisk personal samt IT.

Arbetsmiljöarbete

Skandionkliniken och Hotel von Kraemer har en gemensam arbetsmiljögrupp.

- Arbetsmiljögruppen har haft sex möten under året.
- En medarbetarenkät har genomförts med inriktning på den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön (OSA). Enkäten var samma som genomfördes 2018. Svarefrekvensen var 80 %. Resultatet för enkäten visar på en förbättring, jämfört med 2018 års enkät, inom områdena arbetsbelastning, handlingsutrymme och återhämtning. Medelvärde för nöjd medarbetarindex var 73 % (70 %). Områden som vi behöver utveckla är arbetsorganisation, ledarskap och stöd i arbetet. Inget område har alarmerande lågt resultat utan alla ligger inom ramen för bra/mycket bra och halvbra resultat.
- Samtliga medarbetare har haft medarbetarsamtal och har en individuell utvecklingsplan. Utvecklingsplanen ingår som en del i mallen för medarbetarsamtal.
- En fysisk skyddsronde har genomförts på kliniken i juni.
- En handlingsplan inom området hot och våld har tagits fram.

- En handlingsplan mot kränkande särbehandling har tagits fram. Implementeringen av dokumentet pågår. Det kommer att behandlas på APT under början av 2020.
- Riktlinjer för rehabilitering har antagits.
- Ett pågående arbete med att se över rotationspersonalens arbetssituation har påbörjats.

Samverkan

Samverkansmöten enligt MBL har genomförts vid sex tillfällen under året. Alla de representerade facken (Sveriges läkarförbund, Naturvetarna, Vårdförbundet, Vision, Kommunal), utom Vårdförbundet, har lokala ombud.

Löneöversyn

Löneöversynen för 2019 avslutades först i september då vi avvaktade Vårdförbundet nya löneavtal. Utfallet av årets löneöversyn blev 2,5 %.

En lönekartläggning har genomförts, tillsammans med extern konsult, enligt direktiven i diskrimineringslagen. Inga osakliga löneskillnader beroende på kön har konstaterats.

Rotationspersonal vid Skandionkliniken

Rotationstjänstgöring för onkologer och sjukhusfysiker tillämpas fortsatt under året för tjänsterna läkare och sjukhusfysiker. Universitetssjukhusen bemannar dessa tjänster enligt ett rotationsschema.

Medarbetare anställda vid Hotel von Kraemer

Per den 31 december 2019 var 17 tillsvidareanställda varav nio kvinnor och åtta män. Antal visstidsanställda var två: en kvinna och en man. Antal timavlönade var 25 varav tolv kvinnor och tolv män. Totalt antal anställda vid Hotel von Kraemer med månadslön var 19 medarbetare.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron var 1 % för Hotel von Kraemer. Uppgift om andel av sjukfrånvaron över 60 dagar, könsuppdelning samt åldersfördelning lämnas inte då uppgifterna kan hänföras till enskild(a) individ(er).

Arbetsmiljö

Skandionkliniken och Hotel von Kraemer har en gemensam arbetsmiljögrupp. De dokument som har tagit fram under rubriken arbetsmiljö för Skandionkliniken omfattar också Hotel von Kramer.

- En fysisk skyddsronde genomfördes på Hotel von Kraemer i juni.
- En medarbetarenkät har genomförts med inriktning på den organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön (OSA). Enkäten var samma som genomfördes 2018. Svarefrekvensen var 46 %. Svarefrekvensen kan tyckas låg men med hänvisning till att personalgruppen består av fler timavlönade än tillsvidareanställda, och att de timavlönade arbetar sporadiskt, tolkar vi resultatet som tillförlitligt. Medelvärde för nöjd medarbetarindex var 78 % (78 %). De områden som fått bättre resultat än 2018 är arbetsorganisation, ledarskap, stöd i arbetet och återhämtning. De områden som fått marginellt sämre resultat är kunskaper och utveckling, säkerheten i jobbet och helheten på arbetsplatsen. Alla områden har fått betyget bra/mycket bra.
- Samtliga medarbetare har haft medarbetarsamtal och har en individuell utvecklingsplan. Utvecklingsplanen ingår som en del i mallen för medarbetarsamtal

Samverkan

Löneöversynen för Hotel von Kraemer genomfördes innan sommaren och ny lön betalades ut i maj. Utfallet för 2019 blev 2,5 %.

En lönekartläggning har genomförts, tillsammans med extern konsult, enligt direktiven i diskrimineringslagen. Inga osakliga löneskillnader beroende på kön konstaterades.

God ekonomisk hushållning

De ursprungliga målen för god ekonomisk hushållning fastställdes vid direktionsmötet 2006-11-30. Efter en översyn av målen tillsammans med ekonomidirektörsnätverket fastställdes en ny skrivning vid direktionsmötet 2019-04-10.

Finansiella mål

- Verksamheten skall bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2027.

Verksamhetsmål

- Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi (finansiella mål).

Verksamhetens mål och måluppfyllelse

Skandionklinikens verksamhetsmål är indelade i strategiska mål och övriga mål. Merparten av målen formulerades i samband med verksamhetsplan och budget 2015-2016, det vill säga i tidig driftsfas och uppstart.

Av femton strategiska mål bedömer vi att verksamheten nådde målet i fyra fall, att målet inte nåddes i sju fall, samt att måluppfyllelsen inte kan värderas i fyra fall.

Av tio övriga mål bedömer vi att verksamheten nådde målet i fyra fall, att man är på väg att nå målen i tre fall, samt att man inte nådde målet i tre fall.

Målet var att utföra 9 000 fraktioner (reviderat mål, tidigare plan var 13 250 fraktioner.) 7 699 fraktioner utfördes. Detta innebar ett allvarligt avbräck på intäktsidan.

Målen att >80 % av patienterna skulle ingå i en klinisk forskningsstudie, samt att >15 forskningsprojekt skulle pågå och att >5 vetenskapliga artiklar skulle publiceras nåddes inte.

Målet för nöjd medarbetarindex >90 % nåddes inte, men uppnådda 73 % bedöms ändå vara ett bra resultat. 100 % av medarbetarna har individuella utvecklingsplaner. Målet för sjukfrånvaron var <5 %, utfallet blev 5,7 %.

För detaljerad uppföljning av målen, se bilaga 1.

Sammanfattande vårdproduktionsdata för Skandionkliniken 2018-2019

Tumörer i centrala nervsystemet och barncancer är fortsatt de vanligaste behandlingsorsakerna. För barn med tumörer i centrala nervsystemet är protonterapi ofta ett första handsval. Tillströmningen av patienter har stabiliserats på en nivå av ca 270 per år, varav 90 % från Sverige. Ca 20 % av patienterna är barn. Antalet svenska patienter

ökade med 2,6 %. De svenska patienterna är geografiskt ojämnt fördelade i förhållande till regionernas befolkningar. Ett nytt centrum för protonterapi invigdes 2019 i Aarhus i Danmark. Skandionkliniken har inte emottagit några danska patienter efter första kvartalet 2019. Antalet norska patienter ökar. Nya centra för protonterapi är under uppförande i Oslo och Bergen. Nya diagnosgrupper (expertgrupper) har börjat etableras, men arbetet med att ta fram studie- och behandlingsprotokoll för nya diagnoser går trögt.

	Plan 2019	Utfall 2019	Andel 2019	Utfall 2018	Andel 2018
Patienter totalt	316	268		272	
Fraktioner	9 000	7 699		7 743	
Svenska patienter	90 %	239	89,1 %	232	85,3 %
Danska patienter		6	2,2 %	28	10,3 %
Norska patienter		20	7,5 %	12	4,4 %
Antal barn totalt		53	19,9 %	53	19,5 %
Svenska barn		42	15,7 %	46	16,9 %

Ytterligare patientstatistik visas i bilaga 3.

Forskning och utveckling

Kliniska protokoll styr vetenskapliga studier

Nationella riktlinjer för att styra valet mellan foton- och protonterapi behöver utvecklas, vilket kan göras genom vetenskapliga studier inom protonterapi. Målet har varit att minst 80 procent av Skandionklinikens patienter ska ingå i studier som utvärderar protonterapiens effekter och bidrar till att förbättra evidensen inom området. Sådana protokoll finns i dag för fem patientgrupper. Protokollen tas fram av diagnosgrupper med representanter från samtliga universitetssjukhus.

Sedan starten 2015 har dessa studier inkluderat totalt 789 patienter. En stor andel av patienterna i PRO-CNS och PROTONCARE är inkluderade i båda studierna vilket gör att antalet patienter som deltagit studier av de totalt 972 som behandlats sedan starten inte kan redovisas.

Kliniska studier av protonterapiens effekter:

- **ARTSCAN IV:** Studien ska undersöka möjligheter att rebestråla tidigare strålbehandlade patienter med återfall i huvud-halscancer. Fokus ligger på biverkningar, tumörkontroll och överlevnad. Studien öppnade 2019. Den har inte inkluderat patienter i protonbehandling ännu.
- **ARTSCAN V:** Studerar patienter med tonsillcancer där behandling med protoner jämförs med traditionell strålbehandling med avseende på biverkningar. Studien öppnade 2019 och totalt har fem patienter inkluderats för protonbehandling.
- **PRO-CNS:** Studera patienter med hjärntumörer med syfte att undersöka förekomst och grad av biverkningar. Studien kommer att stängas under 2020. Totalt har 192 patienter inkluderats.
- **PRO-HODGKIN:** Studera patienter med Hodgkins lymfom genom att jämföra protonbehandling med traditionell strålbehandling med avseende på biverkningar. Studien öppnade 2019 och totalt har fyra patienter inkluderats.

- **PROTHYME:** Studerar patienter med thymom (sällsynt tumör i bröstkorget). Totalt har en patient inkluderats.
- **RADTOX:** Registerstudie av alla barn som strålbehandlas med syfte att följa upp biverkningar på kort och lång sikt. I studien studeras strålbehandling av barn med syfte att se långtidsbiverkningar och försöka minska dessa. Totalt har 135 patienter inkluderats.

Arbetet med protokoll för nya studier pågår inom följande områden: analcancer, bröstcancer, lungcancer och ändtarmscancer.

Omvårdnadsstudier:

PROTONCARE är en studie med utgångspunkt i omvårdnadsforskning. Den har hittills inkluderat 452 patienter I studien studeras patientens upplevelse av biverkningar, hur patienten tas omhand, men också hur vistelsen i Uppsala upplevs. Studiegruppen har publicerat ett flertal vetenskapliga artiklar och den första avhandlingen i ämnet läggs fram i februari 2020. Resultaten ligger till grund för ett projekt med syfte att utveckla omhändertagandet av patienterna vid Skandionkliniken, en form av evidensbaserad verksamhetsutveckling.

Evidensrapport

KAS har tagit fram rapporten ”Protonterapi i dag och i morgon. Kunskapsläget 15 år efter SPTC-rapporten”. Författaren skriver att den kliniska evidensen för nyttan av protonstrålbehandling hos vuxna, jämfört med annan behandling, endast i begränsad omfattning ökat sedan 2002. Det finns ett stort behov av kliniska data från studier som designats för att besvara stringenta vetenskapliga frågeställningar. Författaren bedömer att protonstrålbehandling kan förväntas ge väsentliga vinster för många patienter trots en stark utveckling inom konventionell strålbehandling. Detta bör särskilt utredas för indikationer där stora volymer, exempelvis i buk-/bäckenområdet, ska behandlas.

Forskningmodell

Under året har Skandionkliniken arbetat fram en modell för hur forskning och utveckling av protonterapi kan främjas. I rapporten ”Infrastruktur för kunskapsbildning vid Skandionkliniken” finns en rad konkreta förslag på en infrastruktur som kan stödja den kliniska forskningen vid kliniken och inom Skandionsamarbetet.

Forskningskoordinator

Sedan oktober nyttjar KAS på halvtid en forskningskoordinator från Akademiska sjukhuset, vars uppgift är att stödja utveckling och organisation av forskning om protonstrålning, bland annat genom praktisk hjälp vid olika typer av ansökningar.

Nordisk konferens

14-15 november 2019 arrangerade Skandionkliniken mötet Nordic Collaborative Workshop for Particle Therapy som samlade nordisk expertis inom partikelterapi. Syftet med mötet var att stärka utvecklingen av protonstrålbehandling i Norden genom att främja erfarenhetsutbyten och gemensamma forskningsprojekt. I mötet deltog 63 personer från Finland, Norge, Danmark, Estland och Sverige. Förutom ett antal kreativa workshoppar präglades mötet av positivt nätverkande.

Resultaträkning

	190101- 191231	180101- 181231	Not
Redovisning i kkr			
Verksamhetens intäkter	210 661	161 469	1
Verksamhetens kostnader	-152 254	-150 974	2
Avskrivningar	-33 468	-30 135	
Verksamhetens nettoresultat	24 939	-19 640	
Finansiella poster	-25 814	-27 219	
Periodens resultat	-875	-46 859	

Balansräkning

	2019	2018	Not
Redovisning i kkr			
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	21 521	25 793	3
Materiella anläggningstillgångar	<u>513 296</u>	<u>540 038</u>	4
Summa anläggningstillgångar	534 817	565 831	
Omsättningstillgångar Hotel von Kraemer	78	76	
Kortfristiga fordringar	39 313	39 905	5
Kassa och bank	<u>28 698</u>	<u>32 464</u>	6
Summa omsättningstillgångar	68 089	72 445	
Summa tillgångar	602 906	638 276	
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital, ingående värde	-125 343	-78 484	
Periodens resultat	<u>-875</u>	<u>-46 859</u>	
Summa eget kapital	-126 218	-125 343	7
Avsättning pensioner	<u>13 544</u>	<u>16 379</u>	8
Summa avsättningar	13 544	16 379	
Lån i banker och kreditinstitut	675 000	675 000	
Checkkredit	<u>20 398</u>	<u>61 001</u>	
Summa långfristiga skulder	695 398	736 001	
Kortfristiga skulder	<u>20 182</u>	<u>11 239</u>	9
Summa kortfristiga skulder	20 182	11 239	
Summa eget kapital, avsättning och skulder	602 906	638 276	

Kassaflödesanalys

Redovisning i kkr	2019	2018
Den löpande verksamheten		
Periodens resultat	-875	-46 859
Avskrivningar	33 468	30 135
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar	592	2 251
Minskning/ökning av kortfristiga skulder	8 943	-7 465
Minskning/ökning av omsättningstillgångar	-2	5
Förändring pensionsskuld	-2 835	5 434
Kassaflöde från den löpande verksamheten	39 291	-16 499
Investeringsverksamheten		
Egna nettoinvesteringar	-2 454	-2 603
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 454	-2 603
Finansieringsverksamheten		
Minskning/ökning av långfristiga skulder	-40 603	-13 999
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-40 603	-13 999
Avrundningsdifferens	0	0
Förändring av kassaflöde	-3 766	-33 101
Likvida medel vid årets början	32 464	65 565
Likvida medel vid periodens slut	28 698	32 464

Noter

Redovisning i kkr	2019	2018
Not 1 – Verksamhetens intäkter		
Abonnemang – alla regioner	132 357	88 305
Fraktionsintäkter	52 892	51 173
Övriga intäkter	205	163
Hotel von Kraemers verksamhet	25 207	21 828
Summa	210 661	161 469
Not 2 - Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader och arvoden	-36 253	-39 790
Köpta tjänster	-6 281	-5 209
- varav kostnad för räkenskapsrevision	-120	-150
Hyra, drift, energi	-48 796	-47 882
Serviceavtal	-33 117	-32 363
Forskning och utveckling	-253	-428
Övriga kostnader	-2 207	-1 160
Hotel von Kraemers verksamhet		

- Personalkostnader	-11 111	-9 373
- Hyra, drift, energi	-9 559	-9 856
- Övriga kostnader	-4 677	-4 913
Summa	-152 254	-150 974

Not 3 – Immateriella anläggningstillgångar

Ingående värde	25 793	30 104
Årets investeringar	87	120
Årets avskrivningar	-4 359	-4 431
Redovisat värde vid årets slut	21 521	25 793

Not 4 – Materiella anläggningstillgångar

Ingående värde	540 038	563 259
Årets investeringar	2 367	2 483
Årets avskrivningar	-27 219	-26 850
Periodiserade avskrivningar	-1 843	1 212
Förändring hotellets anläggningstillgångar	-47	-66
Redovisat värde vid årets slut	513 296	540 038

Not 5 - Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	7 754	8 820
Skattekonto	241	114
Redovisningskonto moms	6 696	7 251
Förutbetalda kostnader	16 040	15 858
Upplupna intäkter	4 429	3 828
Övriga kortfristiga fordringar	5	5
Hotel von Kraemers kortfristiga fordringar	4 148	4 029
Summa	39 313	39 905

Not 6 - Kassa och bank

Handelsbanken och Swedbank	7 311	7 319
Nordea	8 917	18 919
Hotel von Kraemers kassa och bank	12 470	6 226
Summa	28 698	32 464

Not 7 - Eget kapital

Ingående eget kapital	-125 343	-78 484
Årets resultat Skandionkliniken	-685	-44 477
Årets resultat Hotel von Kraemer	-190	-2 382
Summa ackumulerat resultat	-126 218	-125 343

Not 8 - Avsättning pensioner

Ingående pensionsskuld	-16 379	-10 945
Förändring under året		
- Nyintjänad pension	-1 477	-4 067
- Ränteuppräknig	-410	-306

- Löneskatt	-458	-1 061
- Rättning skuld	5 276	0
Pensions-skuld Hotel von Kraemer	-96	0
Pensions-skuld vid årets slut	-13 544	-16 379

Not 9 - Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	-6 045	-916
Redovisningskonto moms	1 499	1 499
Upplupna semesterlöner och sociala avgifter	-3 585	-2 479
Upplupna pensionskostnader, avgiftsbestämd	-1 490	-1 254
Upplupen ränta obligationslån	-6 279	-6 279
Övriga upplupna kostnader och skulder	-1 102	412
Hotel von Kraemers kortfristiga skulder	-3 180	-2 222
Summa	-20 182	-11 239

Redovisningsprinciper

KAS följer de redovisningsregler och lagar som gäller för kommunalförbund. Inga beloppsgränser tillämpas. Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i årsredovisningen som i delårsrapporten. Periodisering av intäkter och kostnader sker löpande.

Patientintäkterna är uppdelade i två delar. En abonnemangsdelen som alla landets regioner betalar och som är beräknad på antal invånare i respektive region. Den faktureras en gång för hela året och periodiseras månadsvis över räkenskapsåret. Den andra delen är fraktionskostnaden som faktureras respektive ägarregion per patient efter behandlingstidens slut. Fraktionsintäkterna bokförs i samband med faktureringen.

Alla kostnader som avser etableringen av anläggningen, och som ansetts tillföra ett mervärde till anläggningen, har bokförts som investering och redovisats som pågående projekt fram till verksamhetsstart. Största delen av investeringar och pågående projekt aktiverades från den 1 september 2015. Den sista återstående delen av projektet aktiverades under 2016.

Avskrivningarna periodiserades under de fyra första åren eftersom anläggningen då inte utnyttjades till sin fulla kapacitet, vilket innebär lägre förslitning. Gäller endast anläggningar med en avskrivningstid längre än fem år. Från 2019 har dessa periodiseringar börjat återföras.

En analys om huruvida hyresavtalet med Akademiska hus är att betrakta som operationell eller finansiell leasing har gjorts. KAS anser att avtalet kan klassificeras som operationell leasing och redovisar det som sådan. Motiven är att de ekonomiska fördelar och ekonomiska risker som förknippas med ägandet inte överförs på leasetagaren utan fortsatt ligger på leasegivaren så som ägare till hyresobjektet. Hyresavtalet är ett 25-årigt icke uppsägningsbart avtal.

Minimileaseavgifterna redovisas i fotnot¹.

¹ Minimileaseavgifterna fördelar sig enligt följande (kkr)

Förfallotidpunkt;	Inom 1 år	Senare än 1 år men inom 5 år	Mer än 5 år
	45,7	183	667

Verksamhetens mål och måluppfyllelse

Skandionklinikens verksamhetsmål är indelade i strategiska mål och övriga mål. De strategiska målen är i sin tur indelade i fem perspektiv: patient, forskning och utveckling (FoU), medarbetare, process/verksamhet och ekonomi. Utöver de strategiska målen har Skandionkliniken identifierat övriga mål och förändringar som påverkar kommunalförbundets verksamheter

Merparten av målen formulerades i samband med verksamhetsplan och budget 2015-2016, det vill säga i tidig driftsfas och uppstart. Kommunalförbundets verksamhetsmål 2019 bereddes och beslutades tidigt under 2018 innan det nya ekonomiska avtalet infördes och en ny syn på förväntat antal remisser (prognosen) etablerades.

Strategiska mål – Skandionkliniken

Patient

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Vården vid Skandionkliniken håller hög kvalitet och ges utan väntetider	Andel patienter som påbörjat sin behandling inom 7 dagar från datum för godkänd plan vid nationell konferens	90 %	>80 % Subjektiv uppskattning.

Målet nåddes. Det kommer att ses över och eventuellt ersättas av ett mål kopplat till om behandlingarna startar på önskat datum, något som oftast är medicinskt motiverat och därför eftersträvansvärt.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Patienternas medicinska behov, omvårdnadsbehov och sociala förväntningar tillgodoses	Andel nöjda patienter enligt enkät	95 %	93 %

Målet nåddes. Kliniken har initierat nya arbetssätt som ska bidra till ytterligare höjd patientnöjdhet.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Jämlik vård	Andel landsting/regioner med geografisk fördelning av patienter i relation till befolkningsunderlaget i respektive landsting/region	90 %	

Måluppfyllelsen kan inte bedömas eftersom den slumpmässiga variationen, framför allt i de mindre regionerna, gör att styrtalet för detta mål behöver justeras.

Process/verksamhet

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Fastställda vårdvolymerna uppnås	Antal utförda behandlingsfraktioner	9 000 (ursprunglig plan 13 250)	7 699

Målet uppnåddes inte. Den prognostiserade ökningen av antalet behandlingar har uteblivit. Analyser pågår för att identifiera åtgärder som kan stärka patientflödet.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Aktiv och fungerande avvikelshantering	Antal rapporterade avvikelser per år	> 70	61
	Andel avslutade avvikelseärenden inom 3 månader	95 %	51 % (31 st)

Målen nåddes inte. Det finns ett behov av att se över avvikelshantering, främst för att öka antalet rapporterade avvikelser. En av de rapporterade avvikelserna bedömdes som så allvarlig att en anmälan till Strålsäkerhetsmyndigheten gjordes, patientens drabbades av dock inte av någon skada. Under hösten inträffade ett strömavbrott som inte ledde till skada. Det bedömdes ändå vara ett allvarligt avbrott och en händelseanalys pågår.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Allas medverkan i fortsatt utveckling och kvalitetssäkring av nationella protonterapi och den distribuerade kompetensen	Alla klinikers deltagande i multiprofessionella nationella tumörkonferenser/videokonferenser och med samtliga professioner företrädda	95 %	-

Måluppfyllelsen kan inte bedömas. Styrtal, måltal och mätmetod behöver utvärderas.

Forskning och utveckling (FoU)

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Möjligheter till FoU är tillvaratagna genom kliniska studier och kvalitetsdatabaser	Andel patienter i kliniska studier	>80 %	<80 %
	Andel patienter registrerade i kvalitetsdatabas av de som tillfrågats och tackat ja till att delta	100 %	-

Målen nåddes inte. Arbetet med en kvalitetsdatabas har gått långsammare än förväntat. Ett beslut om hur man kan komma vidare kommer att tas under 2020. Det saknas en redovisning av antalet patienter som 2019 har inkluderats i studier.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Experimentell protonstråleforskning etablerad vid Skandionkliniken	Antal projekt	>15	<15

Målet nåddes inte. Skandionkliniken arbetar med 8-9 kliniska studier plus en del andra forsknings- och utvecklingsprojekt inom fysikaliska och radiobiologiska aspekter av protonterapi. Kliniken har exempelvis 12 abstract insända till ESTRO, det europeiska strålnekologimötet.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Redovisning av forskningsresultat	Antal vetenskapliga publikationer i peer-review tidskrifter	>5	-

Måluppfyllelsen kan inte bedömas eftersom en sammanställning saknas. Under 2019 publicerade flera av medarbetarna vid Skandionkliniken artiklar i vetenskapliga tidskrifter.

Medarbetare

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Nöjda medarbetare	Nöjd medarbetarindex	>90 %	73 %
Kliniken behåller och attraherar kvalificerade och engagerade medarbetare	Andel medarbetare med individuella utvecklingsplaner	90 %	100 %

Målet för nöjd medarbetarindex nåddes inte. Nöjd medarbetarindex mellan 67 och 100 anses vara ett bra/mycket bra resultat.

Målet för individuella utvecklingsplaner nåddes. Alla medarbetare har haft medarbetarsamtal och i samband med samtalet togs en individuell utvecklingsplan fram.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Låg sjukfrånvaro	Registrerad sjukfrånvaro (% av arbetad tid)	Bibehållen <5 %	5,7 %

Målet nåddes inte. Sjukfrånvaron avser både kort- och långtidssjukskrivna. Vi har haft ett antal långtidssjukskrivna medarbetare under året, vilket försämrar resultatet. Vi kommenterar inte resultatet ytterligare eftersom vi är en liten organisation och det går att identifiera enskilda individer. Vi ser inte att vi behöver göra särskilda insatser avseende korttidsfrånvaron.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Arbetsmiljöarbetet är en naturlig del av arbetet	Antalet genomförda APT	21	21
	Genomförda skyddsronder	1	1
	Genomförd medarbetarenkät	1	1

Målen nåddes. Arbetsmiljöfrågorna samordnas med verksamhetens styrnings- och förbättringsarbete, till exempel budgetarbete och personalmöten. Arbetsmiljöarbetet ingår i den dagliga verksamheten så att viktiga åtgärder kan genomföras i tid för att ingen medarbetare ska drabbas av ohälsa. Utifrån resultat från skyddsronden och medarbetarenkäten har handlingsplaner formulerats och åtgärder för en bättre arbetsmiljö vidtagits.

Ekonomi

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Ekonomi i balans	Resultat utfall/budget	≥ 0	-0,9 mnkr
Återställt eget kapital	Eget kapital	Återställt 2020	-
Uppbyggt eget kapital Enligt tidigare direktionsbeslut	+ 10 % eget kapital	Senast 2024	-

Målet nåddes inte. KAS når inte det budgeterade resultatet. Orsaken är framför allt uteblivna intäkter, beroende på att verksamheten inte nådde det planerade antalet fraktioner.

Mål	Styrtal	Måltal	Utfall
Hög kostnadseffektivitet	Redovisning av kostnadseffektivitet	Månadsvis	-
	Internationell benchmarking med andra jämförbara protonterapikliniker	I nivå med det internationella genomsnittet	-

Måluppfyllelsen kan inte bedömas eftersom tydliga utvärderingskriterier saknas. Antalet patienter, antalet fraktioner, antalet anställda och ekonomin följs upp månadsvis, nyckeltal har inte identifierats. En benchmarking med andra protonterapikliniker har inte genomförts eftersom inga kliniker med jämförbara förutsättningar har kunnat identifieras.

Övriga mål och förändringar som påverkar kommunalförbundets verksamheter

Ett antal övriga mål och förändringar som påverkar KAS verksamheter finns i verksamhetsplanen för 2019.

Samordnad verksamhets- och ekonomistyrning

Mål 2019: Månadsrapporter och fortlöpande dialog med ägarna är implementerad.

Utfall: Målet är på väg att uppfyllas. Återrapportering i månadsbrev och kvartalsrapporter är under utveckling och dialogen med tjänstemannagrupper och styrgruppen har intensifierats.

Kunskapsspridning

Mål 2019: Kommunikationsstrategi är framtagen, förankrad inom KAS och implementerad.

Utfall: Målet är inte uppfyllt. Diskussioner har inletts och en plan kommer att utarbetas 2020.

Kliniska behandlingsprotokoll/studieprotokoll

Mål 2019: Samtliga påbörjade behandlingsprotokoll/studieprotokoll har en projektplan för framtagande och implementering liksom tidplan för uppföljning. Projekten ska vara resurssatta och samtliga dessa protokoll ska påbörja implementering under 2019.

Utfall: Målet nåddes inte. Arbetet har fördröjts men inkluderas i uppdraget till den forskningskoordinator som sedan oktober 2019 är kopplad till kliniken.

Kvalitetsregisterbaserad uppföljning

Mål 2019: Implementera aktiv användning av kvalitetsregister för samtliga de diagnoser/diagnosgrupper som behandlas vid Skandionkliniken. Arbetet avser både optimering av indata och användning av utdata för FoU samt ledning och styrning.

Utfall: Målet nåddes inte. Styrgrupp nationell protonterapi har tillsatt en arbetsgrupp för kvalitetsregisterbaserad uppföljning av protonterapiverksamheten. I dagsläget ges inte tillstånd för nya nationella kvalitetsregister. En intermediär databaslösning är under framtagande i arbetsgruppens regi. Beslut ska tas under 2020.

Patientfokuserad vård

Mål 2019: Vårdprocessen för protonstrålbehandling är definierad och grund för systematiskt förbättringsarbete. Vårdkoncept utvecklas parallellt med detta arbete. Även vården av utlandspatienter omfattas av detta förbättringsarbete.

Utfall: Målet är inte uppfyllt ännu, men ett arbete är påbörjat. En arbetsgrupp har bildats för att utifrån de vetenskapliga resultaten i PROTONCARE-studien utveckla arbetet med omhändertagande av våra patienter.

Forskning och utveckling (FoU) – strategi och budget

Mål 2019: En uppdaterad strategi för FoU är framtagen och implementering påbörjad.

Utfall: Målet är väsentligen uppfyllt. Enligt förbundsordningen ska KAS svara för att möjligheterna till forskning och utveckling tas tillvara. Uppdraget och ansvarsfördelningen mellan aktörerna inom KAS, samt resursfrågan, är på väg att

förtydligas. Universitetssjukhusen uppger att speciella medel för FoU inom protonterapi inte är anslagna.

Kompetensförsörjning

Mål 2019: Planer för kompetensförsörjning och kompetensutveckling är framtagna och implementerade för samtliga personalgrupper vid Skandionkliniken.

Utfall: Målet är uppfyllt på individnivå, arbete har inletts för kompetensförsörjning och -utveckling på organisationsnivå. I mallen för medarbetarsamtal ingår en individuell utvecklingsplan som varje chef och medarbetare går igenom vid samtalet. Utifrån målen i kompetensförsörjningsplanen har följande aktiviteter genomförts: En ny arbetstidsmodell prövas under ett år med start den 1 september 2019, särskilda utbildningsinsatser för sjuksköterskor och sjukhusfysiker har genomförts för att säkerställa den specialistkompetens som behövs, individuella introduktionsprogram för nyanställda samt en arbetsbeskrivning för rotationssjukhusfysiker håller på att tas fram, de verksamhetsanpassade lönekriterierna har reviderats och vidareutvecklats.

En kompetensförsörjningsplan för verksamheten är framtagen och beslutad.

Strategi för IT

Mål 2019: IT-strategi är implementerad vid Skandionkliniken och med koppling till samarbetet inom KAS.

Utfall: Målet är delvis uppfyllt. En genomlysning av KAS IT-miljö har genomförts och resulterat i förbättringsförslag inom fyra områden. Samarbete har inletts med Region Uppsala för att arbeta vidare med tre av dem. Det fjärde, att öka användandet av Office 365, har börjat implementeras genom nyttjandet av intern kompetens.

Hotel von Kraemer

Mål 2019: Utveckla samarbetet mellan klinik och hotell samt andra aktörer för patientens bästa. Genomföra eventuellt beslut avseende annan driftsform för Hotel von Kraemer.

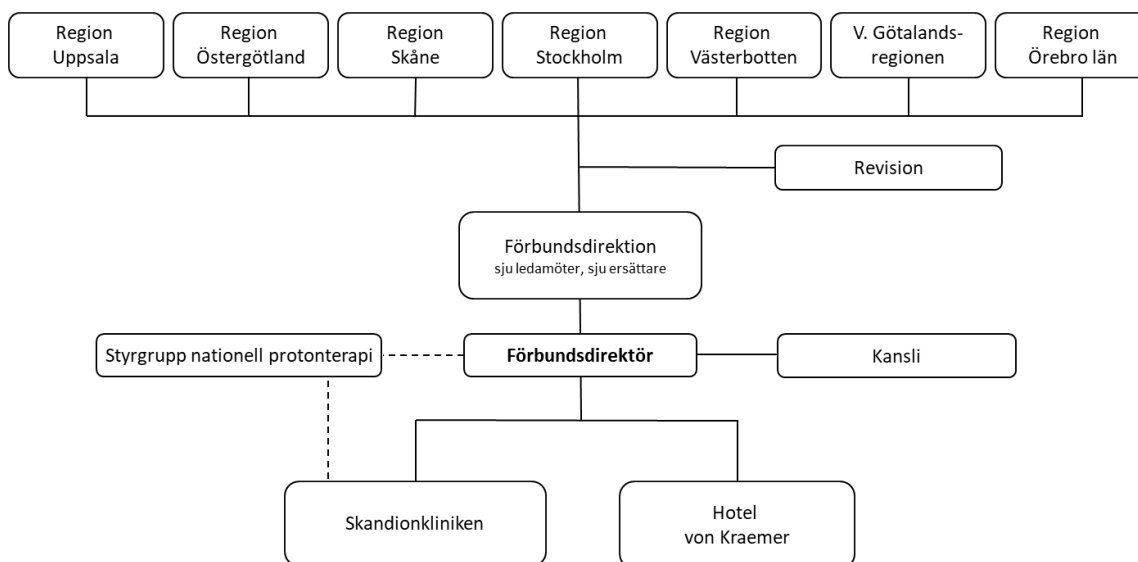
Utfall: Målet är huvudsakligen uppfyllt. Samarbetet med Akademiska sjukhuset fortsätter. Förändrad driftform för Hotel von Kraemer är för närvarande inte aktuellt.

Investeringar

Mål 2019: Investeringsplanen för Skandionkliniken är etablerad och uppdateras fortlöpande.

Utfall: Målet nåddes. Investeringsplanen uppdateras för närvarande.

Organisation 31 december 2019

Direktion 2019-2022

Namn	Parti	Region
Ledamöter		
Marie Morell, ordförande	(M)	Region Östergötland
Peter Olofsson, vice ordförande	(S)	Region Västerbotten
Carl Johan Sonesson	(M)	Region Skåne
Ella Bohlin	(KD)	Region Stockholm
Stefan Olsson	(M)	Region Uppsala
Karin Sundin	(S)	Region Örebro län
Jonas Andersson	(L)	Västra Götalandsregionen
Ersättare		
Ingrid Lennerwald	(S)	Region Skåne
Tove Sander	(S)	Region Stockholm
Ola Karlsson	(M)	Region Örebro län
Helena Proos	(S)	Region Uppsala
Nicklas Sandström	(M)	Region Västerbotten
Torbjörn Holmqvist	(S)	Region Östergötland
Håkan Linnarsson	(S)	Västra Götalandsregionen

Förtroendevalda revisorer 2019-2022

Namn	Parti	Region
Anders Toll, ordförande	(S)	Region Uppsala
Cecilia Forss	(M)	Region Uppsala
Jan-Erik Nyberg	(L)	Region Stockholm

Styrgrupp nationell protonterapi

Namn	Region
Silke Engelholm	Region Skåne
Björn Lövgren-Ekmehag	Region Skåne
Mattias Hedman	Region Stockholm
Annette Fransson-Andreo	Region Stockholm
Peter Asplund	Region Uppsala
Bengt Sandén	Region Uppsala
Elisabeth O Karlsson	Region Västerbotten
Anna Sundén	Region Västerbotten
Gustav Ekbäck	Region Örebro län
Anna Isaksson	Region Örebro län
Måns Agrup	Region Östergötland
Reidar Källström	Region Östergötland
Annette Lövefors Daun	Västra Götalandsregionen
Johanna Svensson	Västra Götalandsregionen

Ledningsgrupp

Namn	Befattning
Jörgen Striem	Förbundsdirektör, ordförande
Kjell Bergfeldt	Verksamhetschef
Lena Biörnstad	Kommunikationschef
Chana Da Silva	Hotellchef
Alexandru Dasu	Chefsfysiker
Susanne Eriksson	Kanslichef
Ellinor Fasth	Kanslisekreterare
Maria Furberg	Vårdenhetschef
Gunlög Svensson	HR-chef

Patientstatistik

Redovisning av remitterade patienter från verksamhetsstart fram till 2019-12-31.

Antal patienter från respektive region						
	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Blekinge	0	0	2	2	4	8
Dalarna	3	7	19	12	8	49
Gotland	0	1	2	2	1	6
Gävleborg	3	9	12	8	9	41
Halland	1	3	5	3	7	19
Jämtland		3	1	2	5	11
Jönköping	0	0	4	4	11	19
Kalmar	1	4	4	7	5	21
Kronoberg		1	3	4	4	12
Norrbottn		4	2	6	4	16
Skåne	2	16	19	24	36	97
Stockholm	4	35	41	51	61	192
Södermanland	1	7	5	7	5	25
Uppsala	2	16	16	20	17	71
Värmland	1	13	3	2	4	23
Västerbotten	1	8	1	4	2	16
Västernorrland		2	3	2	3	10
Västmanland	5	7	9	10	6	37
Västra Götaland	3	22	28	36	31	120
Örebro		4	8	5	7	24
Östergötland		3	7	20	9	39
Summa	27	165	194	231	239	856
Utländska	5	13	26	40	29	113
Övriga*		1	1	1	0	3
Totalt	32	179	221	272	268	972

*Avser asylsökande samt personer med skyddad identitet

Antal patienter fördelat på inremitterande universitetssjukhus						
	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Göteborg	4	25	34	40	38	141
Linköping	0	5	14	30	23	72
Skåne	5	22	37	45	54	163
Stockholm	4	39	54	76	73	246
Umeå	1	17	6	14	16	54
Uppsala	18	64	63	54	46	245
Örebro	0	7	13	13	18	51
Totalt	32	179	221	272	268	972

Andel svenska patienter i förhållande till andel av befolkningen*						
	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppsala	2,01	2,63	2,24	2,35	1,94	2,25
Dalarna	3,97	1,51	3,50	1,85	1,19	2,04
Gävleborg	3,97	1,95	2,21	1,24	1,35	1,71
Västmanland	6,92	1,58	1,73	1,62	0,94	1,61
Gotland	0	1,05	1,78	1,50	0,72	1,21
Kalmar	1,55	1,02	0,86	1,27	0,88	1,03
Sörmland	1,29	1,47	0,89	1,05	0,73	1,01
Östergötland	0	0,40	0,80	1,92	0,84	1,01
Jämtland	0	1,43	0,41	0,68	1,64	1,01
Värmland	1,35	2,87	0,56	0,32	0,61	0,98
Stockholm	0,65	0,92	0,92	0,96	1,11	0,98
Örebro	0	0,82	1,40	0,73	0,99	0,95
Skåne	0,56	0,73	0,74	0,78	1,13	0,85
Västra Götaland	0,66	0,80	0,86	0,93	0,78	0,84
Norrboten	0	0,99	0,42	1,06	0,69	0,77
Kronoberg	0	0,31	0,79	0,89	0,86	0,72
Västerbotten	1,40	1,84	0,20	0,66	0,32	0,71
Halland	1,15	0,56	0,80	0,40	0,91	0,69
Jönköping	0	0	0,58	0,47	1,07	0,63
Blekinge	0	0	0,66	0,56	1,07	0,60
Västernorrland	0	0,51	0,65	0,36	0,52	0,49

*Befolkningsunderlag som används vid beräkningarna är den befolkning i respektive region som redovisats 31 mars 2019 enligt statistiska centralbyrån.

Dokumentet är signerat med Visma Addos tjänst för digital signering.
Signaturen i detta dokument är juridiskt bindande. Undertecknarens identitet är registrerad och listad här nedan.

“Med min signatur bekräftar jag innehållet i ovanstående dokument.”

Serienummer: PiNk3JOy27qCbXDD5Xai1A

Jörgen Striem

IP: 85.230.78.105
31-03-2020 15:44

Serienummer: YKNhcJw91udpWakeVi3ZWQ

Marie Helén Margareta Morell

IP: 158.126.247.21
31-03-2020 15:26

Serienummer: 4grwOfDKPJiWoNAi+6FKA

Leif Erik Peter Olofsson

IP: 90.227.23.46
31-03-2020 16:49

Serienummer: d8Ri4b05M7a/5RTolQ7Wvg

STEFAN OLSSON

IP: 92.34.132.162
01-04-2020 15:24

Serienummer: Dfi7M8uFVWtrwDe3vb9eg

ELLA BOHLIN

IP: 192.44.242.20
01-04-2020 11:14

Serienummer: CKb7HI0RyVJHWbyNGVEusg

Karin Linda Kristina Sundin

IP: 194.103.185.10
31-03-2020 15:07

Detta dokument är signerat med Visma Addos tjänst för digital signering. Certifikat i detta dokument är säkra och validerade med hjälp av de matematiska hashfunktionerna i originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och har en tidsstämpel med ett certifikat från en pålitlig tredje part. Alla kryptografiska signeringscertifikat är inbäddade i PDF-filen och kan användas för godkännande i framtiden.

Hur man verifierar att dokumentet är i original

Detta dokument är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När du öppnar dokumentet i Adobe Reader ser du att det är certifierat i Visma Addos signeringstjänst. Detta garanterar att innehållet i dokumentet är oförändrat.

Du kan verifiera de kryptografiska signeringscertifikaten i dokumentet med Visma Addos validator på denna webbsida
<https://vismaaddo.net/WebAdmin/#/NemIdValidation>

Dokumentet är signerat med Visma Addos tjänst för digital signering.
Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Undertecknarens identitet är registrerad och listad här nedan.

“Med min signatur bekräftar jag innehållet i ovanstående dokument.”

Serienummer: Wimag4oicCfy2TrRxJquaQ

Carl Johan Fredrik Sonesson

IP: 194.103.189.16
02-04-2020 09:53

Serienummer: J42bTnqvAgOASnTwC68gRA

JONAS ANDERSSON

IP: 81.235.194.164
06-04-2020 08:36

Detta dokument är signerat med Visma Addos tjänst för digital signering. Certifikat i detta dokument är säkra och validerade med hjälp av de matematiska hashfunktionerna i originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och har en tidsstämpel med ett certifikat från en pålitlig tredje part. Alla kryptografiska signeringscertifikat är inbäddade i PDF-filen och kan användas för godkännande i framtiden.

Hur man verifierar att dokumentet är i original

Detta dokument är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När du öppnar dokumentet i Adobe Reader ser du att det är certifierat i Visma Addos signeringstjänst. Detta garanterar att innehållet i dokumentet är oförändrat.

Du kan verifiera de kryptografiska signeringscertifikaten i dokumentet med Visma Addos validator på denna webbsida
<https://vismaaddo.net/WebAdmin/#/NemIdValidation>

Utöver detta dokument kan ett eller flera dokument och bilagor höra till försändelsen.
Alla dokument i försändelsen är listade nedan. I händelseloggen
står alla åtgärder som relaterar till signeringen av dokumentet.

Dokument i försändelsen

Detta dokument

Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf

Ovanstående dokument och bilagor som lämnats in i signerad form har skickats till alla parter via e-post eller en nedladdningslänk. Undertecknaden är ansvarig för nedladdning och säker lagring av dokument och bilagor.

Ladda ner dokument

Om du som undertecknare har fått en länk där du kan ladda ner dokumenten kommer den att vara giltig i upp till 14 dagar efter mottagande. Därefter kommer dokumenten att raderas från Visma Addo.

Händelselogg för dokument

Händelselogg för dokumentet

2020-03-31 15:04 Underskriftsprocessen har startat
2020-03-31 15:04 Underskriftsprocessen har startat
2020-03-31 15:04 Underskriftsprocessen har startat
2020-03-31 15:04 Underskriftsprocessen har startat
2020-03-31 15:04 Underskriftsprocessen har startat
2020-03-31 15:04 Underskriftsprocessen har startat
2020-03-31 15:04 Underskriftsprocessen har startat
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till jörgen Striem (jorgen.striem@skandion.se)
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till Marie Morell (marie.morell@regionostergotland.se)
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till Peter Olofsson (peter.olofsson@regionvasterbotten.se)
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till Stefan Olsson (stefan.olsson@regionupsala.se)
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till Ella Bohlin (ella.bohlin@sll.se)
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till Karin Sundin (karin.sundin@regionorebrolan.se)
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till Carl Johan Sonesson (carljohan.sonesson@skane.se)
2020-03-31 15:04 En avisering har skickats till Jonas Andersson (jonas.andersson@vgregion.se)
2020-03-31 15:06 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Karin Sundin
2020-03-31 15:07 Karin Linda Kristina Sundin har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: CKb7Hl0RyVJHWbyNGVEusg)
2020-03-31 15:07 Alla dokument har undertecknats av Karin Sundin
2020-03-31 15:26 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Marie Morell
2020-03-31 15:26 Marie Helén Margareta Morell har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: YKNhcJw91udpWakeVi3ZWQ)
2020-03-31 15:27 Alla dokument har undertecknats av Marie Morell
2020-03-31 15:43 Dokumentet öppnades via länken som skickades till jörgen Striem
2020-03-31 15:44 Jörgen Striem har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: PiNk3JOy27qCbXDD5Xai1A)
2020-03-31 15:44 Alla dokument har undertecknats av jörgen Striem
2020-03-31 16:48 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Peter Olofsson
2020-03-31 16:49 Leif Erik Peter Olofsson har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: 4grwOfDKPJPIWoNAi+6FKA)
2020-03-31 16:49 Alla dokument har undertecknats av Peter Olofsson
2020-04-01 11:13 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Ella Bohlin
2020-04-01 11:14 ELLA BOHLIN har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: Dfi7M8uFVWtrrwDe3vb9eg)
2020-04-01 11:14 Alla dokument har undertecknats av Ella Bohlin
2020-04-01 15:22 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Stefan Olsson
2020-04-01 15:24 STEFAN OLSSON har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: d8Ri4b05M7a/5RTolQ7Wvg)
2020-04-01 15:24 Alla dokument har undertecknats av Stefan Olsson
2020-04-02 09:49 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Carl Johan Sonesson
2020-04-02 09:53 Carl Johan Fredrik Sonesson har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: Wimag4oicCfy2TrRxJquaQ)
2020-04-02 09:53 Alla dokument har undertecknats av Carl Johan Sonesson
2020-04-02 15:04 Meddelande har skickats till mottagaren (jonas.andersson@vgregion.se)
2020-04-04 15:04 Meddelande har skickats till mottagaren (jonas.andersson@vgregion.se)
2020-04-06 08:35 Dokumentet öppnades via länken som skickades till Jonas Andersson
2020-04-06 08:36 JONAS ANDERSSON har signerat dokumentet Årsredovisning KAS 2019 - Fastställd dir 200325.pdf via BankID Swedish signature (Unikt ID: J42bTnqvAgOASnTwC68gRA)
2020-04-06 08:36 Alla dokument har undertecknats av Jonas Andersson

Till

Fullmäktige för medlemmar i Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Region Skåne

Region Stockholm

Region Uppsala

Region Västerbotten

Region Örebro län

Region Östergötland

Västra Götalandsregionen

Årsredovisning 2019

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

I enlighet med förbundsordningen översändes revisorernas berättelse jämte årsredovisning för verksamhetsåret 2019.

Medlemsregionernas fullmäktige föreslår besluta:

- att godkänna årsredovisningen för 2019, samt
- att bevilja ansvarsfrihet för direktionen och dess enskilda ledamöter för verksamhetsåret 2019.

Uppsala 2020-04-06

Jörgen Striem
Förbundsdirektör

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Bilagor

- Årsredovisning 2019
- Revisionsberättelse

Till

Fullmäktige för medlemmar i Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Region Skåne

Region Stockholm

Region Uppsala

Region Västerbotten

Region Örebro län

Region Östergötland

Västra Götalandsregionen

Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022–2023

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

I enlighet med förbundsordningen skall förslag på budget med plan för verksamhet och ekonomi senast den 31 mars tillställas medlemsregionerna för godkännande av budgetramen.

Föreliggande förslag godkändes av förbundsdirektionen den 25 mars 2020 inför utskick till medlemsregionerna för beslut.

Målen i tidigare års verksamhetsplaner har fastställts i februari året före verksamhetsåret. Planerna har fastställt kvantitativa mål för vård och FoU, samt ekonomiska mål, men det har inte framgått hur kommunalförbundet och dess medlemmar ska arbeta för att nå målen.

I bifogat förslag till plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023, som fastställdes av direktionen 2020-03-25, är visionen och avsnitten om mål för patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, samt medarbetare inte kompletta. Avsikten är att kommunalförbundets ledning och direktion 2020 ska fortsätta arbetet med målen och att direktionen fastställer 2021 års mål inom nämnda områden under hösten 2020.

Direktionen fastställde 2020-03-25 förslagen till budget 2021 med plan för ekonomi 2022-2023, samt målen för ekonomi och finanser. De kommer inte omarbetas eller förändras. Planen är att utföra 9 000 behandlingar (fraktioner). Skandionklinikens budget är 211 441 tkr intäkter, 211 247 tkr kostnader och 194 tkr resultat (se bilaga).

Medlemsregionernas fullmäktige föreslår besluta:

- att godkänna verksamhetsplan 2021
- att kommunalförbundet fortsätter arbetet med mål inom perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, samt medarbetare under 2020.
- att godkänna budgetramen för år 2021, målen för ekonomi och finanser 2021, samt planen för ekonomi 2022–2023.

Uppsala 2020-03-30

Jörgen Striem

Förbundsdirektör

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Bilaga

- Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022–2023, inklusive bilagan Budgetförslag 2021 samt plan för 2022-2023.

2020-03-25

Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022 - 2023

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Organisationsnummer 222000-2097

Sida 1 av 11

Plan för verksamhet och ekonomi 2021 samt plan för ekonomi 2022-2023 inkl bilaga - fastställd dir
2020-03-25.pdf

51 (122)

Innehåll

Inledning	3
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling.....	3
Förbundsordningen	3
KAS organisation	4
Verksamheten.....	4
Historia och utveckling	5
Strategiska förutsättningar	7
Möjligheter.....	7
Risker	7
Frågeställningar.....	8
Strategiskt viktiga aktiviteter	8
Mål 2020-2021 – oprioriterad bruttolista.....	8
Vision	9
Uppdrag.....	9
Patient.....	9
Process och verksamhet	9
Forskning och utveckling	10
Medarbetare.....	10
Budget 2021 med plan för ekonomin 2022 – 2023.....	10
Mål för ekonomi och finanser	10
Förslag till budget 2021 samt plan för 2022-2023	11

Inledning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) driver Skandionkliniken och Hotel von Kraemer i Uppsala.

KAS huvudsakliga syfte är att vid Skandionkliniken i Uppsala behandla cancerpatienter från hela landet med protonstrålning. Tumörer i centrala nervsystemet och barncancer är de vanligaste behandlingsorsakerna.

Verksamheten startade 2015. Man planerade då att behandla 1 000 patienter år 2019, varav minst 80 % skulle ingå i kliniska vetenskapliga studier.

2019 behandlades 268 patienter. Orsaker till att det inte har blivit fler anses bland annat vara att den konventionella strålbehandlingen har utvecklats starkt och att det saknas tillräcklig evidens för protonstrålningens fördelar.

Sedan starten har ca 35 % av patienterna ingått i kliniska studier. Orsaker till den låga andelen, i förhållande till målet, anses bland annat vara brist på akademisk kompetens inom området och svårigheter att finansiera studierna.

Hotel von Kraemers huvudsakliga syfte är att fungera som Skandionklinikens patienthotell. Hotellet samarbetar även med Akademiska sjukhuset och man tar emot gäster från allmänheten.

KAS egna kapital är vid -126 218 tkr ingången till 2020 och balanskravet enligt kommunallagen är -137 711 tkr. Det beror framför allt på att intäkterna har understigit budget som en följd av den låga patienttillströmningen.

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Förbundsordningen

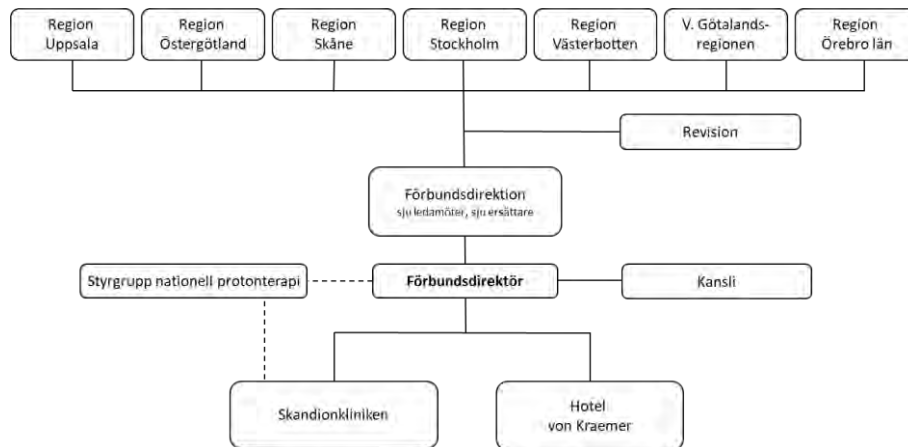
Ett kommunalförbund är en organisation där flera kommuner eller regioner går samman för att överlåta skötseln av en gemensam kommunal angelägenhet åt förbundet. De grundläggande reglerna för driften och styrningen av ett verksamheten finns i Kommunallagen.

Av förbundsordningen framgår att KAS ska:

- Driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner.
- Skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna.
- Vara nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort.
- I mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård.
- Bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna till att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårdsregion (delat ansvar och distribuerad kompetens).
- Säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas.
- Svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

KAS organisation

Medlemmar i KAS är de sju regioner som innehar universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen.

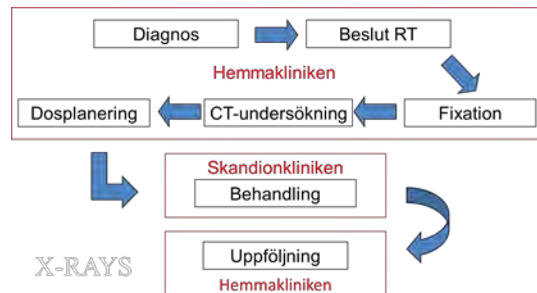

KAS styrs av en politiskt vald direktion som består av sju ledamöter och sju ersättare.

Förbundsstyrelsen är KAS högsta tjänsteman. Internt har KAS en verksamhetschef som leder verksamheten vid Skandionkliniken samt en hotellchef som leder Hotel von Kraemer verksamhet.

Styvgruppen Nationell Protonterapi är ett beslutsstöd till direktionen och till Skandionklinikens ledning. Den ansvarar även för protonterapiprocessen, baserat på gemensamt ansvar och distribuerad kompetens. I styvgruppen ingår två ledamöter från varje medlemsregion.

Den distribuerade kompetensen och det distribuerade ansvaret för protonterapi-processen innebär att onkologkliniker och strålningsenheterna vid de sju universitetssjukhusen ansvarar för planeringen och uppföljningen av vården vid Skandionkliniken, se figuren. Patienter från regioner utan universitetssjukhus remitteras initialt till onkologkliniken vid universitetssjukhuset. Läkare och fysiker från universitetssjukhusen tjänstgör växelvis vid Skandionkliniken i Uppsala.

Verksamheten

KAS huvudsakliga syfte är att behandla cancerpatienter med protonstrålning vid Skandionkliniken. Första patienterna behandlades i augusti 2015. Strålbehandlingen ges i två utrustade rum (gantryn). I fastigheten finns ett tredje behandlingsrum som kan inredas ifall antalet behandlingar ökar.

Under en period av ca sex veckor strålas patienterna vid i genomsnitt ca 28,5 tillfällen (fraktioner). De vanligaste behandlingsorsakerna är tumörer i centrala nervsystemet och barn med cancer. Strålning med protoner ger en lägre stråldos till frisk vävnad än

traditionell strålning med fotoner. Den tekniska utvecklingen inom konventionell strålbehandling har medfört att skillnaderna mellan protoner och fotoner har minskat i betydelse.

Hotel von Kraemer har 83 rum, en restaurang och lokaler för konferenser. Hotellet öppnade 2014. Det erbjuder patienter och närstående boende under behandlingen vid Skandionkliniken. Hotellet vänder sig även till Akademiska sjukhuset och till allmänheten. KAS driver Hotel von Kraemer i egen regi.

Historia och utveckling¹

KAS bildades 2006 som en följd av en expertrapport (SPTC-rapporten, svenskt protonterapicentrum) som 2003 bedömde att 2 200 - 2 500 svenska cancerpatienter per år skulle ha nytta av protonterapi. 80 % av patienterna planerades ingå i kliniska studier som syftar till att skapa evidens för protonterapiens effekter och nytta.

Fastigheten dimensionerades för en kapacitet på 1 000 patienter per år som planerades få sammanlagt 15 000 fraktioner. Den ägs av Akademiska Hus. Hyresavtalet löper år till 2039. Strålningsutrustningen installerades av det belgiska företaget IBA. KAS serviceavtal med IBA löper till april 2021.

När verksamheten startade 2015 planerade man att 2019 nå 1 000 behandlade patienter och att de skulle få sammanlagt 15 000 fraktioner. 80 % av patienterna skulle ingå i kliniska studier.

2018-2019 var inflödet av patienter relativt stabilt. I genomsnitt inleddes behandlingen av 22 patienter per månad. 2019 inleddes behandlingen av 268 patienter, varav 239 svenska. 53 patienter var barn ≤ 18 år. 7 699 av planerade 9 000 fraktioner utfördes.

Ifall alla regioner hade remitterat enligt samma mönster så skulle antalet patienter som inledde behandling 2019 ha varit:

- 163 ifall alla regioner remitterade såsom hälso- och sjukvårdsregion "lägst".
- 299 ifall alla regioner remitterade såsom hälso- och sjukvårdsregion "högst".

Vilken nivå som är optimal är fortfarande en öppen fråga.

Företrädare för styrgruppen bedömer att antalet remitterade svenska patienter under nuvarande omständigheter kommer fortsätta att ligga på nivån ca 240 patienter per år.

Utvecklingen av antalet behandlade patienter har således inte motsvarat planerna vid starten 2015. Några orsaker som lyfts fram är:

- Den tekniska utvecklingen av fotoner har minskat behovet av protoner.
- Det saknas i hög grad evidens för protonernas fördelar i förhållande till fotoner.

Andra tänkbara som lyfts fram är:

---

¹ Se även Striem, J. (2020). Svenskt protonterapicentrum – Utvecklingen 2003 – 2019. Rapport.

- De kliniska indikationerna för protonterapi tolkas olika.
- Det är stor brist på klinisk kompetens inom svensk strålbehandling.
- Klinikerna har inte fått resurser avsatta för den tidskrävande planeringen av protonterapi (dosplanering) eller för finansieringen av behandlingen.
- Många patienter tackar nej därför att det är långt till Uppsala och påfrestande att bo på hotell i sex veckor.
- Kliniker i eller nära Uppsala har lättare att nyttja Skandionkliniken när de har långa köer och behöver minska trycket på den egna verksamheten.

Det saknas en gemensam bild av orsakerna till utvecklingen och vilka åtgärder som bör vidtas. Det har inte gjorts någon systematisk undersökning av hindren och deras relativa betydelse.

Det byggs nya centra för protonterapi i andra länder. Ett danskt centrum invigdes i Århus 2019. Norska centra byggs i Oslo och Bergen. Det finns 35 protonterapicentra i Europa, varav 20 har startat, eller kompletterats, 2015 eller senare².

2015-2019 inleddes behandlingen av 972 patienter. Ca 35 % av dem inkluderades i en klinisk studie. ”Diagnosgrupper” etablerades i anslutning till att kliniken byggdes. De tar fram protokoll som styr vetenskapliga studier och indikationerna för behandling. Vid en utvärdering 2018 rapporterades: ”Resultatet efter mer än fem års arbete ... har med några undantag ... inte motsvarat förväntningarna och hittills har heller inga vetenskapliga arbeten publicerats baserat på diagnosgruppernas arbete.”.

Utvecklingen av den kliniska forskningen har således inte motsvarat planerna vid starten 2015. Några orsaker som lyfts fram är:

- Protonterapiens fördel är att stråldosen är lägre till frisk vävnad runt tumören. Hypotesen är att det ger färre komplikationer på lång sikt. Vetenskapliga studier som utvärderar det tar ≤ 20 år att genomföra. Det är svårt att genomföra och att finansiera sådana studier.
- Det är stor brist på akademisk kompetens inom svensk strålbehandling.
- Klinikerna har inte fått resurser avsatta för finansieringen av forskning vid Skandionkliniken.

Det saknas en gemensam bild av orsakerna till utvecklingen och vilka åtgärder som bör vidtas. Det har inte gjorts någon systematisk undersökning av hindren och deras relativa betydelse.

Det forskas om protonterapi. Vid en sökning på PubMed (”proton-therapy or proton-beam-therapy”) får man drygt 22 000 träffar, varav 1 637 år 2019. 1 548 avser randomiserade kontrollerade studier, varav 96 år 2018 och 51 år 2019. I Danmark, Nederländerna och Storbritannien görs omfattande satsningar på forskning inom strålbehandling.

Hotel von Kraemer drevs inledningsvis av en privat entreprenör som gick i konkurs. Det pågår en rättslig tvist mellan entreprenören och KAS. Hotellet drivs tills vidare i KAS regi. Kommunalförbundet har inte fattat beslut om den fortsatta driftsformen.

Hotel von Kraemers huvudsakliga uppdrag är att erbjuda Skandionkliniken patienter boende under vistelsen i Uppsala. För att nå adekvata volymer i verksamheten och en effektiv verksamhet så har hotellet slutit ett avtal med till Akademiska sjukhuset om ”vårdnära hotell”. Hotellet väder sig även till allmänheten. Antalet gästnätter har

---

² PTCOG, Particle Therapy Co-Operative Group, februari 2020.
<https://www.ptcog.ch/index.php/facilities-in-operation>

successivt ökat till drygt 25 000 år 2019. Skandionklinikens patienter utgör 2 % av hotellets gäster, men 22 % av antalet gästnätter. Rörelsen gick 2019 för första gången med vinst.

Skandionklinikens finansiering är knuten till en modell där landets regioner betalar ett abonnemang i förhållande till folkmängden, samt en kostnad per fraktion.

Abonnemanget baseras på 70 % av Skandionklinikens kostnader. Fraktionspriset är 6 240 kr/fraktion 2020. Det räknas årligen upp med LPIK exklusive läkemedel.

KAS samlade underskott (det egna kapitalet) är -137 711 tkr. Kommunallagen ställer krav på en plan för att avveckla underskottet inom tre år. KAS är i det avseendet i en annan situation än en sjukhusklinik med ett upplupet underskott. KAS fasta kostnader kommer att finnas kvar under överskådlig tid oavsett hur verksamheten utvecklas.

De pengar som nyttjas för Skandionklinikens löpande verksamhet och till hotellets tjänster för regionernas patienter cirkulerar huvudsakligen inom regionernas ekonomi.

Strategiska förutsättningar

Möjligheter

Tydligare indikationer kan säkerställa att rätt patienter erbjuds protonterapi.

Tydligare indikationer och intensifierad forskning kan leda till att fler patienter behandlas vid Skandionklinik och en mer etablerad verksamhet.

Intensifierad forskning kan leda till att Sverige återtar sin ställning som ledande inom klinisk och akademisk strålbehandling.

En stark klinisk och akademisk verksamhet ökar möjligheterna att rekrytera patienter och medarbetare från andra länder.

Risker

Ifall indikationerna för dosplanering och protonterapi inte blir tydligare så kanske patienter som skulle ha nytta av protonterapi inte får behandlingen.

Ifall forskningen inom svensk strålbehandling inte vitaliseras blir det svårt att expandera verksamheten vid Skandionklinik. Sverige kan förlora sin plats som forskande nation inom området.

Ifall antalet behandlade patienter inte ökar så kan det bli problem att kompetensförsörja Skandionklinik.

Ifall man inte utvecklar modellen för att finansiera den löpande verksamheten vid Skandionklinik så blir det svårt att återställa det egna kapitalet. En höjning av fraktionspriset kan medföra att färre patienter remitteras till Skandionklinik.

Ifall inte antalet patienter ökar så kan det försvåra för Hotel von Kraemer att lämna vinst till KAS.

Ifall man inte kan upprätthålla och utöka verksamheten vid Skandionklinik och Hotel von Kraemer så riskerar man att driva en ineffektiv verksamhet och i värsta fall leder det till en kapitalförstöring.

Nya protonterapianläggningar i andra länder minskar underlaget för Skandionklinik. Den distribuerade modellen kan bidra till att andra länder föredrar att inte skicka sina patienter till Sverige.

Frågeställningar

Vilka patienter bör erbjudas protonterapi baserat på nuvarande kunskapsläge? Vilka är indikationerna för protonterapi i andra länder.

Hur har det gått för patienterna? Hur upplevde de vårdprocessen?

Varför remitterar landets regioner så olika andel patienter till protonterapi?

Varför ingår inte fler patienter i kliniska studier?

Varför är det kompetensbrist inom svensk strålbehandling?

Har berörda professioner nöjaktiga kunskaper om protonterapi och den aktuella forskningsfronten?

Har berörda patienter nöjaktiga kunskaper om olika behandlingsalternativ som de kan diskutera med sin läkare?

Fungerar den distribuerade modellen optimalt?

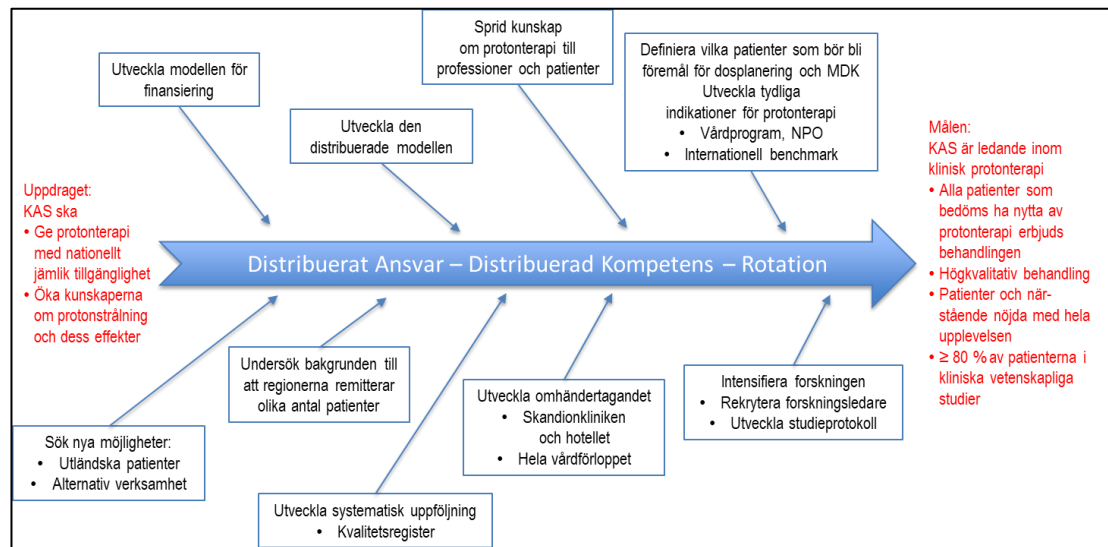
Utgör de ekonomiska villkoren ett hinder för att remittera patienter till protonterapi?

Kan man i högre grad nyttja Skandionklinikens resurser till annat än protonterapi till svenska patienter?

Strategiskt viktiga aktiviteter

Nedanstående figur med ett ”fiskben” illustrerar KAS uppdrag, övergripande mål och strategiskt viktiga aktiviteter. KAS direktion, styrgrupp och ledningsgrupp diskuterade fiskbenet vid ett gemensamt seminarium i januari 2020.

Aktiviteter i fiskbenet behöver prioriteras och utvecklas. Man behöver klargöra mål, resurser och tidplaner för prioriterade aktiviteter och samordna dem med befintliga planer för KAS utveckling.

Mål 2020-2021 – oprioriterad bruttolista

Se ”fiskbenet” under rubriken strategiskt viktiga aktiviteter ovan. Tanken är att mål och aktiviteter i den verksamhetsplan som skrivs för 2021 även ska spegla aktiviteter som pågår 2020. Se även målen i verksamhetsplan 2020 som endast delvis återges här. Målen som formuleras här är ett arbetsmaterial som under 2020 kommer att utvecklas och beslutas av direktionen.

Hur många aktiviteter KAS kan driva 2020-2021 beror bland annat på i vilken utsträckning medlemsregionerna kan delta i arbetet.

2019-04-10 beslutade direktionen om verksamhetsmål: Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi (finansiella mål).

Målen i KAS tidigare verksamhetsplaner formulerades huvudsakligen under verksamhetens första år. De baserades på de förutsättningar och prognoser som rådde då. En svaghet har varit att målen formulerades i början av året före verksamhetsåret, vilket innebär att årsredovisningen skrevs två år efter att målen formulerades.

Vision

...

Uppdrag

KAS ska:

- Ge protonterapi med nationellt jämlik tillgänglighet.
- Öka kunskaperna om protonstrålning och dess effekter.
- Erbjud patienterna boende under behandlingen vid Skandionkliniken.

Patient

Långsiktiga mål:

- Alla patienter som bedöms ha nytta av protonterapi erbjuds behandlingen.
- Skandionkliniken ger högkvalitativ behandling.
- Patienter och närstående är nöjda med hela upplevelsen kring cancerbehandlingen och vistelsen i Uppsala.

Under 2020-2021 ska KAS

- Utveckla tydliga kliniska riktlinjer för när patienter ska dosplaneras för protonterapi och när protoner är att föredra framför fotoner. Samverka med RCC, NPO och andra som påverkar nationella vårdprogram.
- Utveckla ett kvalitetsregister som möjliggör uppföljning av patienter som fått protonterapi. Utveckla systematisk uppföljning.
- Utveckla en metod för att följa upp att följa upp patienternas erfarenheter och om lämpligt även mäta det kvantitativt.
- Utredda utländska klinikers riktlinjer för protonterapi och deras erfarenheter.
- Samla och sprida kunskap om protonterapi till professioner och patientföreträdare.
- Utredda möjligheterna till och förutsättningarna för att behandla fler utländska patienter.
- Mål för väntetider till protonbehandling ???

Process och verksamhet

Långsiktiga mål:

- ...

Under 2020-2021 ska KAS:

- Enligt budget 2020 utföra 10 000 fraktioner 2020. Enligt en nu föreslagen budget utföra 9 000 fraktioner 2021. (*Ursprungligen planerades 10 500 fraktioner 2021. Prognos 2020: $\leq 8 000$ fraktioner*).
- Utredda möjligheterna att etablera ny/alternativ verksamhet i KAS lokaler.

- Definiera och beskriva vårdprocessen för protonbehandling.

Forskning och utveckling

Långsiktiga mål:

- ≥ 80 % av patienterna ingår i kliniska vetenskapliga studier.

Under 2020-2021 ska KAS:

- Ta fram en uppdaterad strategi för FoU och påbörja implementeringen.
- Verka för ökad handledarkompetens inom forskningen om protonterapi, samt förbättrade ekonomiska förutsättningar för forskning om protonterapi.
- Sammanställa och sprida kunskap om aktuell forskning inom protonterapi.
- Ta fram en projektplan för samtliga påbörjade behandlingsprotokoll/studieprotokoll med tidplan och plan för uppföljning.
- Följa upp och utvärdera den distribuerade modellen, samt vid behov ta fram planer för att utveckla den.
- Ta fram en IT-strategi och en förvaltningsmodell.
- Ta fram en kommunikationsstrategi och påbörja implementeringen.

Medarbetare

Långsiktiga mål:

- ...

Under 2020-2021 ska KAS:

- Ta fram planer för kompetensförsörjning och kompetensutveckling för samtliga personalgrupper och påbörja implementeringen.

Budget 2021 med plan för ekonomi 2022-2023

Mål för ekonomi och finanser

2019-04-10 beslutade direktionen om finansiella mål:

- Verksamheten ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2027.

Ett förslag till budget måste beslutas under våren 2020 för att medlemsregionernas fullmäktige i sin tur ska kunna fastställa sina budgetar. Kommunallagen föreskriver budget i balans efter 3 år. KAS åberopar synnerliga skäl till avsteg från lagens krav.

De 21 regionernas abonnemangsavgift är 70 % av Skandionklinikens kostnader som fördelas i relation till regionernas folkmängd. Kostnaden per fraktion justeras årligen med LPIK exkl. läkemedel. 2021 är fraktionskostnaden 6 421 kr.

Hotel von Kraemer har en helt separerad budget med interndebitering för lokalhyra.

Under 2020-2021 ska KAS:

- Ha ett ekonomiskt resultat $\geq$ budget.
- Utveckla modellen för finansiering i samverkan med de 21 regionerna. Den ekonomiska modellen ska bidra till:
  - en ekonomi i balans.
  - att ekonomin inte är ett hinder för att remittera patienter till protonterapi.

- att ekonomin inte är ett hinder för att inkludera patienter i vetenskapliga studier om protonterapi.
- Säkra enhetliga regler för patientavgifter och fakturering av regionerna.
- Etablera investerings- och avskrivningsplaner som samordnas med budgetplaneringen.

Förslag till budget 2021 samt plan för 2022-2023

Budgetförslag 2021 samt plan 2022-2023 redovisas i bilaga.

Förutsättningar

Abonnemangsinträden är 70 % av Skandionklinikens fastställda kostnadsbudget. Vårdintäkterna är beräknade på 9000 fraktioner för 2021, med en ökning på 500/år för 2022-2023. Fraktionspriset är uppräknat enligt SKR's indexanalys, LPIK exkl läkemedel.

De flesta delarna av kostnadsbudgeten är uppräknade enligt ovan nämnda index. Personalbudgeten är utökad något mer pga att resursförstärkning behövs inom vissa områden, såsom IT och fastighet, samt att PO-pålägget har justerats upp till SKR's procentsiffror.

Serviceavtalet med IBA har under avtalstiden varit fast. Budgetsiffrorna är nu uppräknade då avtalet löper ut under 2021 och nytt avtal/pris inte är klart.

Räntekostnaden på obligationslånet ligger fast om ingen amortering görs, något beslut är inte taget om att amortera 2020. Vi har möjlighet att amortera vartannat år.

Budgetförslag 2021 samt plan för 2022-2023

Bilaga

KAS/Skandionkliniken

(Alla belopp i tkr)

	Fastställt 2020	Förslag 2021	Plan 2022	Plan 2023
Intäkter				
<u>Abonnemang</u>	141 206	147 873	155 434	159 548
<u>Vårdintäkter</u>				
- Fraktion	56 160	52 010	56 216	61 011
- Externa vårdintäkter	12 480	11 558	12 493	13 558
<u>Finansiella intäkter</u>	-	-	-	-
Summa intäkter	209 846	211 441	224 142	234 117
Kostnader				
<u>Personal</u>	47 465	51 885	58 889	63 227
<u>Arvoden direktion/revisor</u>	567	583	597	616
<u>Serviceavtal</u>				
- IBA	30 121	30 995	31 738	32 722
- Övriga avtal	3 670	4 367	4 472	4 610
<u>Köpta tjänster</u>	5 000	6 000	6 144	6 334
<u>Hyror</u>				
- Kliniken	40 112	41 275	42 266	43 576
- Lägenheter	679	698	715	737
<u>Drift fastighet</u>	9 344	9 615	9 846	10 151
<u>Förbrukningsinventarier/material</u>	1 839	1 892	1 938	1 998
<u>Försäkringar</u>	309	318	326	336
<u>FoU-verksamhet</u>	3 000	4 000	5 000	5 000
<u>Avskrivningar</u>	32 000	32 000	32 500	31 000
<u>Övriga kostnader / oförutsett</u>	2 000	2 000	2 000	2 000
<u>Finansiella kostnader</u>				
- Räntekostnader	25 117	25 117	25 117	25 117
- Övriga finansiella kostnader	500	500	500	500
Summa kostnader	201 723	211 247	222 048	227 925
Resultat	8 123	194	2 094	6 191

Hotel von Kraemer

	2020	2021	2022	2023
Intäkter	22 860	27 292	27 621	28 040
Kostnader	-24 009	-26 056	-26 669	-27 298
Resultat	-1 149	1 236	952	742
Prognos ackumulerat resultat	-130 737	-129 307	-126 261	-119 327

4

Fördelning av statsbidrag till följd av ökade bemanningkostnader

20RS4673

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4673

Organ
Regionstyrelsens arbetsutskott

Fördelning av statsbidrag till följd av ökade bemanningskostnader

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att utbetala engångsbidrag till privata utförare enligt framlagt förslag,

att utbetalning av bidraget sker under förutsättning att Region Örebro län erhåller motsvarande belopp i statsbidrag,

att regiondirektören får i uppdrag att omförhandla avtalen med privata utförare upphandlande enligt lagen om offentlig upphandling samt

att regionbidrag omdisponeras enligt följande:

- Regionstyrelsen regionbidrag ökar med 5 638 tkr
- Hälso- och sjukvårdsnämnden regionbidrag ökar med 562 tkr
- Planeringsreserven minskar med 6 200 tkr.

Sammanfattning

Ny tolkning av momsavgiftstiftningen har medfört ökade kostnader för privata utförare inom hälso- och sjukvården som hyr in vårdpersonal. Regeringen har i januari 2020 beslutat om ett statsbidrag till regioner för att regionerna tillfälligt ska kunna öka ersättningen till privata utförare inom hälso- och sjukvård med ökade bemanningskostnader.

Region Örebro län kan rekvirera högst till 6,2 miljoner kronor i statsbidrag. Ersättningen till de privata utförarna 2020 fördelas enligt följande:

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4673

	Engångsbidrag, tkr
Capio Läkargruppen	2 102
Unilabs AB (mammografi)	562
Stenström och Kullberg AB (lymfterapi)	53
Lymfkliniken Karlskoga HB (lymfterapi)	17
Vivalla vårdcentral	1 093
Haga vårdcentral	1 263
Lekeberg vårdcentral	815
Pålsboda vårdcentral	295
Totalt	6 200

Ersättningen betalas ut i december 2020. Bidraget är villkorat till att Region Örebro län erhåller motsvarande belopp i statsbidrag.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Regeringen har beslutat att regionerna kan rekvirera medel i syfte att omförhandla ingångna befintliga avtal med privata utförare som utför hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och som har fått ökade kostnader för bemanning. Medlen uppgår till 210 miljoner kronor som fördelats mellan regioner utifrån andel av befolkningen. För Region Örebro län uppgår beloppet till 6,2 miljoner kronor. Statsbidraget avser 2020 och kan inte tillämpas retroaktivt. I budgetpropositionen 2020 aviserades bidraget på 210 miljoner kronor per år för åren 2020-2022. Beslut av regeringen kommer dock fattas årligen vilket innebär att det är preliminärt för åren 2021-2022.

Bakgrunden till beslutet är ny praxis efter beslut i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2018 ref 41) och EU-domstolen som inneburit kostnadsökningar i form av moms för privata utförare som hyr in vårdpersonal.

Sveriges kommuner och regioner, SKR har i bilaga beskrivit aspekter kring statsbidraget för kompensation för ökade bemanningskostnader. I dokumentet framgår vilka som omfattas och kan få del av bidraget. SKR anser att frågan om det finns skäl att "omförhandla" avtal med privata utförare bör bedömas av respektive region utifrån de egna lokala och regionala förhållandena.

Det anges också att det är fullt möjligt att – på sätt som redan skett hos några regioner – höja den generella ersättningen (eller generella momskompensationen) om regionerna anser det finns skäl för det.

För Region Örebro län omfattar statsbidraget privata vårdutförare som har avtal enligt LOV samt LOU-upphandlade specialistmottagningar.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4673

Regionkansliet föreslår att Region Örebro län tillämpar generell modell, det vill säga statsbidraget fördelas tillfälligt för 2020 genom ett engångstillägg.

Fördelningsmodell

Ersättningen till de privata aktörerna för ökade bemanningskostnader 2020 utgår som ett engångsbidrag i relation till den regionala ersättningen till aktörerna.

För privata aktörer inom Hälsovalet primärvård utges ett tillfälligt engångsbidrag utöver ersättningen enligt krav och kvalitetsboken. Till de vårdutförare som upphandlats enligt LOU utbetalas ett tillfälligt engångsbidrag, givet att befintligt avtal omförhandlas.

Ersättningarna enligt nedan utbetalas i december.

Engångsbidraget fördelas enligt följande:

	Regionens finansiering	Andel	Engångsbidrag
Capio Läkargruppen	75,5	33,9%	2 102
Unilabs AB (mammografi)	20,2	9,1%	562
Stenström och Kullberg AB (lymfterapi)	1,9	0,9%	53
Lymfkliniken Karlskoga HB (lymfterapi)	0,6	0,3%	17
Vivalla vårdcentral	39,3	17,6%	1 093
Haga vårdcentral	45,4	20,4%	1 263
Lekeberg vårdcentral	29,3	13,2%	815
Pålsboda vårdcentral	10,6	4,8%	295
Totalt	222,8	100,0%	6 200

Ersättningen betalas ut i december 2020. Bidraget är villkorat till att Region Örebro län erhåller motsvarande belopp i statsbidrag.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Förslaget till beslut har ingen påverkan på miljö-, barn- eller jämställdhetsperspektiven.

Ekonomiska konsekvenser

Region Örebro län rekviderar ett statsbidrag som därefter fördelas enligt förslag. Intäkten och kostnaden är lika stor. Därmed uppstår ingen ekonomisk resultat effekt för Region Örebro län.

Inom Region Örebro län uppstår följande ekonomiska effekter:

Finansförvaltning: Utfallet för statsbidrag ökar med 6 200 tkr (extern effekt)

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS4673

Regionstyrelsen: Planeringsreserv - 6 200 tkr (intern effekt)

Regionstyrelsen: Hälsovalsenheten, regionbidrag: + 5 638 tkr (intern effekt)

Regionstyrelsen: Ökad ersättning till privata utförare + 5 638 tkr (extern effekt)

Hälso- och sjukvårdsnämnden, regionbidrag + 562 tkr (intern effekt)

Hälso- och sjukvårdsnämnden, Ökad ersättning till privata utförare + 562 tkr (extern effekt).

Uppföljning

Uppföljning sker i årsredovisningen.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott den 19 maj 2020.

Regeringsbeslut om statsbidrag.

PM från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Rickard Simonsson
Regiondirektör

2020-01-30
S2020/00436/FS (delvis)

Socialdepartementet

Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

Medel till regioner för att omförhandla avtal med privata utförare som fått ökade bemanningskostnader

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att regionerna får rekvirera medel i syfte att omförhandla ingångna befintliga avtal med privata utförare som utför hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och som har fått ökade kostnader för bemanning. Medlen på totalt 210 miljoner kronor fördelas mellan regionerna i enlighet med *bilaga 1*. Regionerna ska redovisa hur medlen har använts senast den 31 mars 2021 till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Medlen utbetalas från det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2020 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 35 Statsbidrag för ökade bemanningskostnader. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska lämnas senast den 15 november 2020. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2021. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarie-nummer som detta beslut har. Vid rekvisition och i samband med redovisningarna ska information lämnas i enlighet med vad som anges i *bilaga 2*.

I det fall inte alla medel rekquireras kommer de medel som inte utnyttjats att, efter beslut av regeringen, fördelas ut mellan de regioner som har rekquirerat statsbidraget. Detta kommer ske i slutet av 2020.

Bakgrund

För många utförare inom hälso- och sjukvården krävs flexibilitet vad gäller bemanning. Ny praxis från Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 2018 ref. 41) och EU-domstolen har inneburit kostnadsökningar för de privata utförare inom hälso- och sjukvården som hyr in vårdpersonal. I budgetpropositionen 2020 föreslog regeringen att 210 miljoner kronor per år under en treårsperiod skulle avsättas till landstingen för att förbättra förutsättningarna för aktörerna att anpassa sin verksamhet till det nya kostnadsläget. Riksdagen har antagit regeringens förslag till budget (prop. 2019/20:1 utg.omr. 9, bet. 2019/20:SoU1, rskr. 2019/20:135).

Det nya rättsläget kan ha medfört oförutsedda kostnader för de privata utförarna. Statsbidraget syftar därför till att regionerna ska kunna omförhandla ingångna befintliga avtal med de privata utförare som utför hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och som har fått ökade kostnader för bemanning inom den aktuella regionen.

I budgetpropositionen 2020 aviserades också att regeringen skyndsamt ska tillsätta en utredning för att se över om det finns EU-rättsliga förutsättningar för att införa en alternativ ordning som innebär att dagens effekter neutraliseras för berörda aktörer. Om sådana föreligger ska förslag lämnas.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Anna Weinholt

Kopia till

Statsrådsberedningen, internrevisionen
Statsrådsberedningen/FCK
Finansdepartementet/BA
Förvaltningsavdelningen/RK Ekonomi
Finansutskottet
Socialutskottet
Riksgäldskontoret
Ekonomistyrningsverket
Region Stockholm
Region Uppsala
Region Sörmland
Region Östergötland
Region Jönköpings län
Region Kronoberg
Region Kalmar län
Region Gotland
Region Bleking
Region Skåne
Region Halland
Västra Götalandsregionen
Region Värmland
Region Örebro län
Region Västmanland
Region Dalarna
Region Gävleborg
Region Västernorrland
Region Jämtland Härjedalen
Region Västerbotten
Region Norrbotten
Sveriges Kommuner och Regioner

Socialdepartementet

Fördelning av statsbidrag till regioner för att omförhandla avtal med privata utförare som fått ökade bemanningskostnader

Region	Befolkning	Andel av befolkningen	Fördelade medel i kr
Stockholm	2 374 550	0,2301	48 321 799
Uppsala	383 044	0,0371	7 794 898
Södermanland	297 169	0,0288	6 047 352
Östergötland	465 214	0,0451	9 467 047
Jönköping	363 351	0,0352	7 394 148
Kronoberg	201 290	0,0195	4 096 227
Kalmar	245 415	0,0238	4 994 165
Gotland	59 636	0,0058	1 213 585
Blekinge	159 748	0,0155	3 250 852
Skåne	1 376 659	0,1334	28 014 840
Halland	333 202	0,0323	6 780 619
Västra Götaland	1 724 529	0,1671	35 093 952
Värmland	282 342	0,0274	5 745 625
Örebro	304 634	0,0295	6 199 264
Västmanland	275 634	0,0267	5 609 118
Dalarna	287 795	0,0279	5 856 593
Gävleborg	287 333	0,0278	5 847 191
Västernorrland	245 380	0,0238	4 993 453
Jämtland	130 697	0,0127	2 659 668
Västerbotten	271 621	0,0263	5 527 454
Norrbotten	250 230	0,0242	5 092 150
Totalt	10 319 473	1	210 000 000

Folkmängd i riket per 1/11 2019.

Socialdepartementet

Bilaga 2 Information som ska ingå i rekvisition och ekonomisk redovisning avseende från kammarkollegiet rekvirerade medel inom ramen för detta beslut. I den ekonomiska redovisningen ska regionerna redogöra för hur medlen har använts under 2020 med stöd av bidraget.

Rekvisition	Ekonomisk redovisning
1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress	1. Kontaktuppgifter Bidragsmottagare Organisationsnummer Kontaktperson Postadress Telefon inkl. riktnummer Faxnummer E-postadress
2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande beslut Belopp som rekvireras Rekvisitionen avser perioden	2. Bidrag som ansökan avser Regeringskansliets diarienummer för bakomliggande beslut Summa bidrag som utbetalats från regeringen/Regeringskansliet Period som den ekonomiska redovisningen avser
3. Uppgifter för utbetalning Bankgiro/Plusgiro Önskad betalningsreferens	3. Redovisning av verksamhet eller aktivitet Bidrag som erhållits av regeringen/Regeringskansliet Summa kostnader Medel som inte har förbrukats (Bidrag – kostnader)
4. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkrar att bidraget kommer att användas enligt det som framgår av beslutet. Datum Underskrift Namnförtydligande	4. Ekonomichefens (eller motsvarande) granskning av den ekonomiska redovisningen Alt 1: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) intygar att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. Alt 2: N.N. (ekonomichefen eller motsvarande) bedömer inte att den ekonomiska redovisningen under punkt 3 är korrekt. (Avvikelserna och eventuella åtgärder ska också redovisas.) Namn Befattning Telefon inkl. riktnummer

	E-postadress
	5. Underskrift i original av behörig företrädare Bidragstagaren intygar att lämnade uppgifter är riktiga. Datum Underskrift Namnförtydligande

Juridiska avdelningen
Germund Persson
Ekonomi och styrning
Lars Kolmodin

Aspekter på statsbidrag för omförhandling av avtal med privata utförare som utför hälso- och sjukvård

Bakgrund

Varför finns det rätt att återsöka kompensation/ ersättning för moms?

I verksamhet som undantas från mervärdesbeskattning saknas avdragsrätt för ingående skatt. Det gäller bl.a. ifråga om sjukvård och tandvård. Vårdavgifter och ersättningar för köpt vård ska följaktligen inte påföras moms. Det innebär också att moms på köpta varor och tjänster i sådan verksamhet kommer att belasta vårdgivaren som en kostnad på samma sätt som andra kostnader och omkostnader i verksamheten (s.k. dold moms). Den ersättning vårdgivaren får för sina tjänster får antas kompensera momskostnaden likaväl som övriga kostnader i verksamheten.

Kommuner och regioner får enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund (LEMK) ersättning för den ingående skatt som inte kan dras av eller återbetalas enligt mervärdesskattelagen (ML). De får tillbaka belopp som motsvarar den moms som de betalat till sina leverantörer och som de inte får göra avdrag för i momsdeklarationen. Syftet med ersättningen är att momsen inte ska påverka kommunens val att utföra tjänster i egen regi eller att upphandla dem från privata entreprenörer.

Eftersom privata utförare av vårdtjänster inte har rätt att dra av ingående moms de har i sin verksamhet kommer sådan verksamhet dock som nämnts att belastas med momskostnader. Enligt 5 § LEMK har kommuner och regioner rätt till ersättning för de ökade kostnader som till följd av bestämmelserna om mervärdesskatt uppkommer vid upphandling av verksamhet inom bl.a. sjukvård och tandvård. Rätt till ersättning har kommunen också när den lämnar bidrag till näringsidkare för verksamhet inom sådana områden. Ersättningen beräknas enligt schablon och är för närvarande som huvudregel 6 % vid köp av sådana tjänster.

Vilken huvudman ska kompensationen tillfalla (enligt lag 2005:807)?

Det ska för tydlighets skull sägas att det inte är fråga om en ersättning till de privata utförarna, utan en ersättning till kommuner och regioner för att de ”ska ha råd” att köpa tjänsterna av privata utförare. Vilken ersättningen till de privata utförarna är bestäms av marknaden vid en konkurrensupphandling och av kommunen/regionen vid en LOV-upphandling.

Det kommunala momsersättningsystemet har finansierats inom kommunsektorn genom en nivå-sänkning av de generella statsbidragen. Det är alltså inte så att kommuner och regioner på aggregerad nivå gynnas ekonomiskt av systemet. Syftet är istället att åstadkomma momsneutralitet.

Ändrad praxis gällande bemanningstjänster inom vård och omsorg

Varför förändring av tolkningen?

Den 7 juni 2018 meddelade Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) dom i mål om bemanningsföretags uthyrning av vårdpersonal. Enligt HFD utgör ett bemanningsföretags uthyrning av vårdpersonal momspliktig personaluthyrning på den grunden att bemanningsföretaget inte själv bedriver sjukvård (HFD 2018 ref. 41).

Skatteverket publicerade 2018-10-25 ett ställningstagande, *Uthyrning av vårdpersonal, mervärdesskatt*, av innebörd att bemanningstjänster inom sjukvård och tandvård skulle omfattas av mervärdesskatt. Ställningstagandet har av Skatteverket börjat tillämpas den 1 juli 2019.

Den 5 februari 2020 har HFD meddelat fyra nya domar, som går på samma linje. HFD konstaterar i samtliga avgöranden att det är säljarens tillhandahållande till den köpande vårdgivaren som ska prövas. I enlighet HFD 2018 ref. 41 är det därmed inte den underliggande sjukvårdstjänsten som ska bedömas vid tillämpningen av undantaget (HFD:s domar den 5 februari 2020 i mål nr 3477-19, 4431-19, 3447-19 och 3478-19).

HFD:s domskäl är kortfattade. HFD anser uthyrning av sjukvårdspersonal (konsulter) inte kan utgöra en sjukvårdstjänst, såsom den definieras i Momsdirektivets undantagsbestämmelse. HFD hänvisar till praxis från EU-domstolen rörande utbildning och social omsorg.

HFD anför av någon anledning inga skäl varför den senaste domen från EU-domstolen, som avser vårdtjänster i flera led, inte ska tillämpas. HFD beaktar heller inte andra medlemsstaters bedömningar samt anser inte att skäl funnits att begära förhandsavgörande av EU-domstolen. Nu återstår ett antal frågor som behöver besvaras, vilket troligen sker i nästa omgång av domar som HFD har att avgöra. I ovan angivna mål har utgången berott på att vårdpersonalen inte bedriver vårdverksamhet i egen regi utan hos annan aktör. De har samtliga således ansetts bedriva uthyrningsverksamhet (bolagen som hyrt ut personalen). Frågan är – vilka förutsättningar ska, enligt HFD, vara uppfyllda för att anses som underleverantör av vårdtjänster?

De ytterligare mål som är under prövning kan förväntas ytterligare klargöra gränsen för vad som åtminstone enligt svenska domstolar är momspliktigt respektive inte momspliktigt.

Kan rättspraxis förändras?

Eftersom mervärdesskatteområdet är harmoniserat genom EU:s mervärdesskatte-direktiv är det dock ytterst EU-domstolen som avgör tillämpningen av mervärdes-skattereglerna. Det är inte uteslutet att fråga om den svenska rättstillämpningen strider mot EU:s mervärdesskattedirektiv kan komma att anhängiggöras hos EU-kommissionen. Till dess att eventuell EU-rättslig praxis visar på annat, har vi dock att rätta oss efter HFD:s domar.

Konsekvenser av HFD:s domar

Vilka vårdföretag / regioner påverkas av domarna?

Konsekvensen av HFD:s domar är att privata utförare av sjukvård och tandvård som anlitar bemanningsföretag kommer att få momskostnader, som inte är avdragsgilla.

Men det är samtidigt viktigt att uppmärksamma att inte alla privata utförare ”drabbas”. Till att börja med påverkas inte vårdgivare med egen anställd personal. Inte heller påverkas transaktioner inom företagsgrupper som är gruppregistrerade för moms.

Om regionerna tidigare har återsökt 6 % för inhyrd vårdpersonal och dessa företag nu istället fakturerar med moms så upphör regionernas rätt att återsöka 6 % moms för dessa fakturor. Det innebär att regionerna förlorar intäkter på 6 % på kostnader som tidigare var momsbefriade. Däremot drar ju regionerna av ingående moms på anskaffning i kommunkontosystemet.

Möjlighet för regionerna att ansöka om statsbidrag

Hur och till vad kan regionerna rekvirera medel för merkostnader?

Regeringen har 2020-01-30 beslutat att **regionerna** får rekvirera medel – totalt 210 miljoner kronor – i syfte att omförhandla avtal med privata utförare som utför hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Rekvisition ska ställas till Kammarkollegiet senast 15 november 2020. Vid rekvisition och i samband med redovisningar ska information lämnas på visst sätt. I den ekonomiska redovisningen ska regionerna redogöra för hur medlen har använts under 2020 med stöd av bidraget

Det kan noteras att regeringens beslut inte baseras på överenskommelse med SKR. Det kan också noteras att kommunerna inte omfattas av beslutet.

Vilka verksamheter omfattas av möjlighet till omförhandling av avtal?

Regeringsbeslutet anger att det är privata utförare som utför hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som omfattas.

Privata utförare av barntandvård och annan offentligt finansierad tandvård utför verksamhet enligt tandvårdslagen (1985:125) och omfattas inte av regeringsbeslutet.

Inte heller omfattas vårdgivare som är anslutna till lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning eller lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi av beslutet. Dessa vårdgivare anslutna till den så kallade nationella taxan bedriver visserligen verksamhet enligt hälso- och sjukvårdslagen, men då deras ersättning är reglerad genom lag och förordning saknas möjlighet att dessa kan omfattas av möjlighet till

omförhandling av avtal. Omförhandling och ytterligare utbetalning till denna kategori vårdgivare bör bedömas som en (otillåten) direktupphandling.

Kan ersättningen höjas utan att avtalen omförhandlas?

En förutsättning för att medel ska kunna rekvireras är **avtal omförhandlas**. Avtal med privata utförare inom hälso- och sjukvårdsområdet torde huvudsakligen utgöras av kontrakt med leverantör inom ramen för valfrihetssystem eller av upphandlade leverantörer enligt LOU.

Kan man omförhandla avtal med bara vissa utförare?

En övergripande målsättning för valfrihetssystem är att kommuner och regioner ska behandla utförarna lika så långt det är möjligt, om det inte finns skäl för något annat. Hur långt likabehandlingen sträcker sig är dock inte entydigt i gällande lag, utan ett politiskt ansvar. Likabehandlingsprincipen i lagen om valfrihetssystem, LOV, har prövats i rättens första instans, förvaltningsrätten (FR Härnösand mål 2818-16). Rätten menade att likabehandlingsprincipen reglerar förhållandet mellan privata utförare, att externa leverantörer ska behandlas på ett likvärdigt sätt. Utförare i egen regi är inte leverantörer i LOV:s mening. Konkurrensverket har i ett beslut gjort samma bedömning (Dnr 348/2013).

Enligt förarbetena till LOV kan skäl att särbehandla olika utförare föreligga exempelvis om ingen utförare är intresserad av att tillhandahålla vård inom ett visst geografiskt område med den ekonomiska ersättning som anges i förfrågningsunderlaget enligt LOV och regionen därför gör en vanlig upphandling enligt LOU med andra ekonomiska villkor. Det kan också t.ex. finnas skäl att betala högre ersättning i glest bebyggda delar av regionen för att stimulera till etableringar just i dessa områden. Det är i detta avseende viktigt att **systemet för ersättning är transparent och förutsägbart för företagen**. Det är enligt förarbetena också av central betydelse att ersättningen ger **likvärdiga förutsättningar** oavsett driftsform.

Vad gäller för utförare i LOV-system?

Eventuell omförhandling av avtal med sådana leverantörer inom ett etablerat valfrihetssystem måste ske med iakttagande av gällande regelverk. När det gäller LOV-avtal är det sannolikt inget som hindrar att beställaren beslutar att ändra grunderna för den ekonomiska ersättningen till en leverantör under pågående avtalsperiod. Om förfrågningsunderlaget ändras, vilket sannolikt är en förutsättning, måste detta dock annonseras. Principerna om öppenhet och likabehandling måste iakttas.

Vad gäller inom LOU?

I den mån privata utförare har upphandlats enligt LOU gäller på motsvarande sätt att reglerna i LOU för ändring av kontrakt eller ramavtal måste iakttas. Förutsättningarna för sådana ändringar är sannolikt något mer flexibla när det gäller upphandling av sociala tjänster (enligt 19 kap. LOU) än i övrigt. Annars gäller att **ändringar får ske utan ny upphandling bl.a. när det gäller ändringar av mindre värde** (17 kap. 9 § LOU), exempelvis om ökningen av kontraktets eller ramavtalets värde är lägre än

träskelvärdet och 10 procent av kontraktets eller ramavtalets värde, eller enlighet med en ändrings- eller optionsklausul (17 kap. 10 § LOU) om klausulen har angetts i något av upphandlingsdokumenten i den ursprungliga upphandlingen, om den klart, exakt och entydigt beskriver under vilka förutsättningar den kan tillämpas, och den anger omfattningen och arten av de ändringar som kan komma att göras.

Ett kontrakt eller ett ramavtal får också under vissa förutsättningar ändras i större utsträckning utan en ny upphandling (17 kap. 12 § LOU), om behovet av ändringen beror på **omständigheter** som den upphandlande myndigheten **varken förutsåg eller borde ha förutsett** vid beslutet att tilldela kontraktet eller att ingå ramavtalet.

Med tanke på att Skatteverket publicerade sitt ställningstagande om ny tillämpning 2018-10-25, är det som vi ser det svårt att se att det för upphandlingar som gjorts därefter är fråga om oförutsedda omständigheter som inträffat. Förutsättningar för omförhandling av upphandlade avtal enligt LOU torde därför närmast kunna avse upphandlingar som skett dessförinnan.

Statens bidrag

I budgetpropositionen 2020 aviserades bidraget på 210 miljoner per år för åren 2020-2022. Beslut kommer dock fattas årligen, vilket innebär att det endast är preliminärt för åren 2021-2022.

Slutsatser

Enligt vår uppfattning är det **tveksamt om det är förenligt med lagstiftningen** om valfrihetssystem att basera ersättning på faktorer som har med **utförarnas sätt att organisera sin verksamhet** att göra. Som nämnts orsakar den nya tillämpningen inga merkostnader för vårdgivare med egen anställd personal. Inte heller uppkommer merkostnader för transaktioner inom företagsgrupper som är gruppregistrerade för moms.

Lika litet som vi har generella rekommendationer om ersättningsnivåer i övrigt vid LOV-upphandlingar är det möjligt för förbundet att rekommendera någon särskild hantering av just momsfrågan. Som vi ser det bör frågan om det finns skäl att ”omförhandla” avtal med privata utförare bedömas av respektive region utifrån de egna lokala och regionala förhållandena.

Det är naturligtvis fullt möjligt att – på sätt som redan skett hos några regioner – höja den generella ersättningen (eller momskompensationen) om regionerna anser att det finns skäl för det. Sådana ändringar måste då ske med iakttagande av regelverket för valfrihetssystem. Som vi ser det kan sådana **ändringar enligt reglerna om valfrihetssystem inte ske med retroaktiv verkan** – de bör i förekommande fall vara framåtsyftande.

När det gäller upphandlade vårdtjänster, kommer rimligen en ändrad kostnadsbild att med automatik påverka prisbilden när nya upphandlingar görs. För **befintliga kontrakt, måste frågan om möjlighet till ”omförhandling” bedömas utifrån de närmare kontraktsvillkoren.**

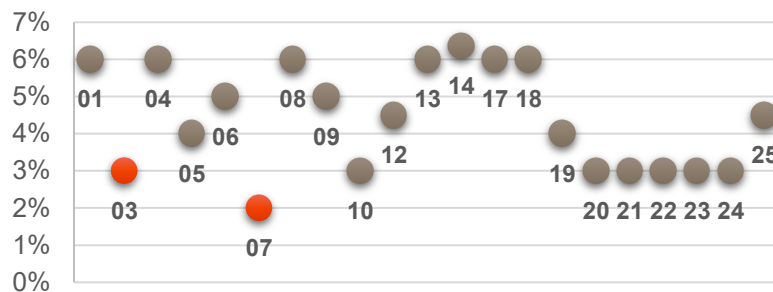
Regeringsbeslutet omfattar privata utföraren inom hälso- och sjukvården, med undantag av läkare och fysioterapeuter anslutna till nationella taxan (LOL/LOF). Inte heller omfattas privata utförare som bedriver tandvård med offentlig finansiering.

Hur mycket har regionernas höjt vårdvalsersättningen till 2020?

Antal regioner	20
Medel: primärvård/husläkarverksamhet	2,5 %
Median	2,5 %
Min	0,0 %
Max	5,6 %

Hur mycket har regionerna höjt med avseende på momsen?

- Två regioner (Östergötland, Skåne) höjde den generella nivån med anledning av vårdmomsen 2019-07-01.
- En region (Norrbotten) har höjt nivån till 2020 grundat på en beräkning av momspliktiga kostnader i egen regi (utan koppling till vårdmomsen).
- Nivåerna varierar mellan regionerna mellan 2,0% och 6,363%. 7 regioner använder 3% påslag, 6 använder 6% påslag.
- Två regioner (**Uppsala, Kronoberg**) tillämpar en flexibel nivå där en högre ersättning kan utgå om vårdgivaren kan påvisa att kostnaderna överstiger schablonnivån (3% resp. 2%).

Figur 1 Nivå på generell momsersättning per region 2020

5

Svar på revisionsrapporten Tåg i Bergslagen AB - Granskning av ägarstyrning

20RS3833

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 20RS3833

Organ
Regionstyrelsens arbetsutskott

Svar på revisionsrapporten Tåg i Bergslagen AB - Granskning av ägarstyrning

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen besluta

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till regionens revisorer.

Sammanfattning

Regionens revisorer har vid sitt sammanträde 2020-03-11 behandlat och godkänt bifogad revisionsrapport "Tåg i Bergslagen - Granskning av ägarstyrning".

Granskningen har skett som en samgranskning tillsammans med revisorerna i regionerna Västmanland, Dalarna och Gävleborg. Syftet med granskningen har varit att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer regionstyrelserna att ägarstyrningen av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad?

Efter genomförd granskning är revisorernas bedömning att regionstyrelsen delvis säkerställer att ägarstyrningen och uppsikten av Tåg i Bergslagen AB (TiB) är tydlig, transparent och samordnad.

Med anledning av redovisade iakttagelser och rekommendationer vill regionstyrelsen framföra följande:

Regionstyrelsen utarbetade under 2018 ett förslag till bolagspolicy, vilken anger ansvaret och verktygen för styrningen av regionens ägda bolag. Bolagspolicyn fastställdes av fullmäktige i september 2018.

Av bolagspolicyn framgår att regionstyrelsen har uppsiktsplikt över regionägda bolag och ska göra en årlig bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och

befogenheter som anges i bolagsordningen. Bedömning rapporteras till regionfullmäktige. I de fall fullmäktige fastställt ett ägardirektiv för bolaget ansvarar regionstyrelsen också för uppföljning av efterlevnaden av ägardirektivet. När det gäller delägda bolag fastställs normalt ett ägardirektiv i samråd med övriga delägare.

Regionstyrelsen uppfattning är att bolagspolicy och dess definition av ansvarsfördelning och krav på uppföljning generellt sett har bidragit till ökad tydlighet och transparens mellan ägda bolag, ägare och nämnder (i de fall nämnd har rollen som beställare).

Regionstyrelsen delar revisorernas uppfattning att samverka med andra ägare, kollektivtrafikmyndigheter och den långsiktiga styrningen av Tåg i Bergslagen AB kan utvecklas. Det är regionstyrelsens uppfattning att representanter från Region Örebro län har varit drivande i den ambitionen. Regionen har arbetat aktivt för att, tillsammans med övriga ägare och trafikmyndigheter, ta fram ett långsiktigt trafikprogram i syfte att ge bolaget långsiktiga förutsättningar och definiera framtida behov av nya fordon. När det gäller ansvarsfrågor mellan ägare, myndighet och TiB har bolagets ägarråd beställt en utredning i syfte att tydliggöra de olika rollerna. Utredningen pågår. För att tydliggöra ansvaret som styrelseledamot arrangerade Region Örebro län i juni 2019 en utbildning för styrelseledamöter i regionens ägda bolag.

Regionstyrelsen kommer att beakta de rekommendationer som lämnats av revisorerna i arbetet med ägarstyrningen av regionens bolag.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Förslaget till beslut har ingen påverkan på miljö-, barn- eller jämställdhetsperspektivet.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsens arbetsutskott den 19 maj 2020.

Förslag till svar.

Revisionsrapporten.

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Regionstyrelsen

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Datum
2020-05-26

Beteckning
Dnr: 20RS3833

Er beteckning

Regionens revisorer, c/o PwC
Box 885
721 23 Västerås

Svar på revisionsrapporten Tåg i Bergslagen - Granskning av ägarstyrning

Regionens revisorer har vid sitt sammanträde 2020-03-11 behandlat och godkänt bifogad revisionsrapport "Tåg i Bergslagen - Granskning av ägarstyrning".

Granskningen har skett som en samgranskning tillsammans med revisorerna i regionerna Västmanland, Dalarna och Gävleborg. Syftet med granskningen har varit att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer regionstyrelserna att ägarstyrningen av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad?

Efter genomförd granskning är revisorernas bedömning att regionstyrelsen delvis säkerställer att ägarstyrningen och uppsikten av Tåg i Bergslagen AB (TiB) är tydlig, transparent och samordnad.

lakttagelser och förslag till förbättringar

Revisorernas bedömning baseras på följande kontrollmål:

1. Vilka styrdokument finns och svarar de upp mot gällande regelverk i kommunallag och övrig lagstiftning?
2. Hur sker samrådet i ägarstyrningen mellan de andra regionerna?
3. Hur är ansvarsfördelningen i ägarstyrningen? Vilka roller och ansvar finns utformade?
4. Vilken dialog finns i respektive enhet och hur väl fungerar dialogen mellan ägarna?

5. Vilken uppföljning och kontroll finns i styrningen? Är uppföljning och kontroll ändamålsenlig?

Kontrollmål 1 och 5 ovan bedöms vara helt uppfyllt, medan övriga tre kontrollmål bedöms vara delvis uppfyllt.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar revisorerna:

- Att regionen arbetar för en tydligare samordning med övriga ägare, så att konsensus i större utsträckning kan råda gentemot bolaget.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör de olika rollerna som exempelvis ägare och styrelseledamot. Detta kan exempelvis ske genom ökad kunskap om de styrdokument som ägarstyrningen sker genom samt en styrelseutbildning för rollen som styrelseledamot.
- Att regionen arbetar för att ägarstyrningen sker på en mer strategisk nivå.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör skillnaden mellan regionens beställarroll och ägarroll.

Regionstyrelsens yttrande

Med anledning av redovisade iakttagelser och rekommendationer vill regionstyrelsen framföra följande:

Regionstyrelsen utarbetade under 2018 ett förslag till bolagspolicy, vilken anger ansvaret och verktygen för styrningen av regionens ägda bolag. Bolagspolicyn fastställdes av fullmäktige i september 2018.

Av bolagspolicyn framgår att regionstyrelsen har uppsiktsplikt över regionägda bolag och ska göra en årlig bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen. Bedömning rapporteras till regionfullmäktige. I de fall fullmäktige fastställt ett ägardirektiv för bolaget ansvarar regionstyrelsen också för uppföljning av efterlevnaden av ägardirektivet. När det gäller delägda bolag fastställs normalt ett ägardirektiv i samråd med övriga delägare.

Regionstyrelsen uppfattning är att bolagspolicy och dess definition av ansvarsfördelning och krav på uppföljning generellt sett har bidragit till ökad tydlighet och transparens mellan ägda bolag, ägare och nämnder (i de fall nämnd har rollen som beställare).

Regionstyrelsen delar revisorernas uppfattning att samverkan med andra ägare, kollektivtrafikmyndigheter och den långsiktiga styrningen av Tåg i Bergslagen AB kan utvecklas. Det är regionstyrelsens uppfattning att representanter från Region Örebro län har varit drivande i den ambitionen. Regionen har arbetat aktivt för att,

tillsammans med övriga ägare och trafikmyndigheter, ta fram ett långsiktigt trafikprogram i syfte att ge bolaget långsiktiga förutsättningar och definiera framtida behov av nya fordon. När det gäller ansvarsfrågor mellan ägare, myndighet och TiB har bolagets ägarråd beställt en utredning i syfte att tydliggöra de olika rollerna. Utredningen pågår. För att tydliggöra ansvaret som styrelseledamot arrangerade Region Örebro län i juni 2019 en utbildning för styrelseledamöter i regionens ägda bolag.

Regionstyrelsen kommer att beakta de rekommendationer som lämnats av revisorerna i arbetet med ägarstyrningen av regionens bolag.

För Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Till regionstyrelsen för yttrande
Regionfullmäktiges presidium, för kännedom

Revisionsrapport "Tåg i Bergslagen AB – Granskning av ägarstyrning"

På uppdrag av Region Örebros förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en granskning avseende ägarstyrning av det gemensamma bolaget Tåg i Bergslagen AB. Granskningen har skett som en samgranskning tillsammans med revisorerna i regionerna Västmanland, Dalarna och Gävleborg. Syftet med granskningen har varit att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer regionstyrelserna att ägarstyrningen av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad?

Efter genomförd granskning är vår bedömning att regionstyrelsen *delvis säkerställer* att ägarstyrningen och uppsikten av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad. Den revisionella bedömningen baseras på de fem kontrollmål som legat till grund för granskningen.

Bedömning av respektive kontrollmål presenteras nedan:

Kontrollmål	Kommentar	
<i>Vilka styrdokument finns och svarar de upp mot gällande regelverk i kommunallag och övrig lagstiftning?</i>	Uppfyllt Bedömningen baseras på att upprättade styrande dokument i allt väsentligt uppfyller kommunallagens krav avseende ägarstyrning.	
<i>Hur sker samrådet i ägarstyrningen mellan de fyra regionerna?</i>	Delvis uppfyllt Det finns en struktur för regionernas ägarstyrning med ägarmöten, ägarsamråd och tjänstemannamöten, vilket är något vi ser som positivt. Av intervjuer framkommer dock att det finns en viss otydlighet.	

Hur är ansvarsfördelningen i ägarstyrningen? Vilka roller och ansvar finns utformade?

Delvis uppfyllt

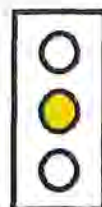
Det betonas vid intervju att det finns en otydlighet kopplat till roller, ansvar och mandat, både internt och externt. Vi kan således konstatera att det finns utvecklingspotential inom området. Vi ser positivt på att ägarna har beslutat genomföra en utredning avseende ansvar och roller.

Vilken dialog finns med i respektive enhet och hur väl fungerar den?

Delvis uppfyllt

Det framgår att dialogen mellan ägarna och med bolaget fungerar bra. Dock saknas det en tydlig struktur för hur information ska förmedlas mellan de olika konstellationerna, vilket riskerar generera en sårbarhet kopplat till dialog och informationsspridning.

Vilken uppföljning och kontroll finns i styrningen? Är uppföljning och kontroll ändamålsenlig?

Uppfyllt

Genomförd granskning visar dock att det inte kunnat styrkas att återrapporteringen från bolaget nått regionstyrelsen i sin helhet. Vi ser positivt på det faktum att regionen erhåller en bolagsstyrningsrapport samt godkänner Tåg i Bergslagens årsredovisning.

För granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Att regionen arbetar för en tydligare samordning med övriga ägare, så att konsensus i större utsträckning kan råda gentemot bolaget.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör de olika rollerna som ägare och styrelseledamot. Detta kan exempelvis ske genom ökad kunskap om de styrdokument som ägarstyrningen sker genom samt en styrelseutbildning för rollen som styrelseledamot.
- Att regionen arbetar för att ägarstyrningen sker på en mer strategisk nivå.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör skillnaden mellan regionens beställarroll och ägarroll.

Vi emotser regionstyrelsens yttrande, med förslag till åtgärder samt tidplan, över skrivelsen och bilagd rapport senast 2020-06-10

För regionens revisorer

Sara Dickson
Ordförande

Anders Larsson
Vice ordförande

Tåg i Bergslagen AB - Granskning av ägarstyrning

Region Örebro

Mars 2020

David Hansen, projektledare

Tua Lennartsson och Jacob Svensson, projektmedarbetare

Peter Söderman, kvalitetssäkrare

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	6
1.1 Bakgrund	6
1.2 Syfte och revisionsfråga	6
1.3 Revisionskriterier	6
1.4 Kontrollmål	6
1.5 Metod och Avgränsning	6
1.6 Kommunallagens (KL 2017:725) regelverk	7
2. Iakttagelser och bedömningar	8
2.1 Styrande dokument	8
2.1.1 Gemensamma iakttagelser	8
2.1.2 Iakttagelser i Region Örebro	9
2.1.3 Bedömning	9
2.2 Samråd i ägarstyrningen	10
2.2.1 Gemensamma iakttagelser	10
2.2.2 Iakttagelser i Region Örebro	10
2.2.3 Bedömning	10
2.3 Roller och ansvar	11
2.3.1 Gemensamma iakttagelser	11
2.3.2. Iakttagelser i Region Örebro	12
2.3.3 Bedömning	12
2.4 Förekomst av dialog	12
2.4.1 Gemensamma iakttagelser	12
2.4.2 Iakttagelser i Region Örebro	13

2.4.3 Bedömning	13
2.5 Uppföljning och kontroll	13
2.5.1 Gemensamma iakttagelser	13
2.5.2 Iakttagelser i Region Örebro	14
2.5.3 Bedömning	14
3. Revisionell bedömning	16
Rekommendationer	16
4. Bedömningar utifrån kontrollmål	17

Sammanfattning

På uppdrag av Region Örebro's förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en granskning avseende ägarstyrning av det gemensamma bolaget Tåg i Bergslagen AB. Granskningen har skett som en samgranskning tillsammans med revisorerna i regionerna Västmanland, Dalarna och Gävleborg. Syftet med granskningen har varit att besvara följande revisionsfråga:

Säkerställer regionstyrelserna att ägarstyrningen av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad?

Följande kontrollmål har använts för att besvara granskningens revisionsfråga:

- Vilka styrdokument finns och svarar de upp mot gällande regelverk i kommunallag och övrig lagstiftning?
- Hur sker samrådet i ägarstyrningen mellan de fyra regionerna?
- Hur är ansvarsfördelningen i ägarstyrningen? Vilka roller och ansvar finns utformade?
- Vilken dialog finns med i respektive enhet och hur väl fungerar den?
- Vilken uppföljning och kontroll finns i styrningen? Är uppföljning och kontroll ändamålsenlig?

Efter genomförd granskning är vår bedömning att regionstyrelsen *delvis säkerställer* att ägarstyrningen och uppsikten av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad.

Den revisionella bedömningen baseras på de fem kontrollmål som legat till grund för granskningen. Bedömning av respektive kontrollmål presenteras nedan:

Kontrollmål	Kommentar	
Vilka styrdokument finns och svarar de upp mot gällande regelverk i kommunallag och övrig lagstiftning?	Uppfyllt Bedömningen baseras på att upprättade styrande dokument (nr 1-4) i allt väsentligt uppfyller kommunallagens krav avseende ägarstyrning.	

Hur sker samrådet i ägarstyrningen mellan de fyra regionerna?

Delvis uppfyllt

Det finns en struktur för regionernas ägarstyrning med ägarmöten, ägarsamråd och tjänstemannamöten, vilket är något vi ser som positivt. Av intervjuer framkommer dock att det finns en viss otydlighet.

Hur är ansvarsfördelningen i ägarstyrningen? Vilka roller och ansvar finns utformade?

Delvis uppfyllt

Det betonas vid intervju att det finns en otydlighet kopplat till roller, ansvar och mandat, både internt och externt. Vi kan således konstatera att det finns utvecklingspotential inom området. Vi ser positivt på att ägarna har beslutat genomföra en utredning avseende ansvar och roller.

Vilken dialog finns med i respektive enhet och hur väl fungerar den?

Delvis uppfyllt

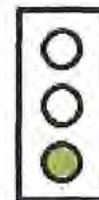
Det framgår att dialogen mellan ägarna och med bolaget fungerar bra. Dock saknas det en tydlig struktur för hur information ska förmedlas mellan de olika konstellationerna, vilket riskerar generera en sårbarhet kopplat till dialog och informationsspridning.

Vilken uppföljning och kontroll finns i styrningen? Är uppföljning och kontroll ändamålsenlig?

Uppfyllt

Genomförd granskning visar dock att det inte kunnat styrkas att återrapporteringen från bolaget nått regionstyrelsen i sin helhet. Vi ser positivt på det faktum att regionen erhåller en bolagsstyrningsrapport samt godkänner Tåg i Bergslagens årsredovisning.

Rekommendationer

För granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Att regionen arbetar för en tydligare samordning med övriga ägare, så att konsensus i större utsträckning kan råda gentemot bolaget.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör de olika rollerna som ägare och styrelseledamot. Detta kan exempelvis ske genom ökad kunskap om de

styrdokument som ägarstyrningen sker genom samt en styrelseutbildning för rollen som styrelseledamot.

- Att regionen arbetar för att ägarstyrningen sker på en mer strategisk nivå.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör skillnaden mellan regionens beställarroll och ägarroll.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Region Örebro äger, tillsammans med Regionerna i Dalarna, Gävleborg och Västmanland, det gemensamma bolaget Tåg i Bergslagen AB. Bolagets uppdrag är att upphandla regional tågtrafik i de fyra regionerna.

Revisorerna har funnit, då väsentliga belopp tillskjuts bolaget, att det utifrån ett väsentlighetsperspektiv finns anledning att granska den ägarstyrning som sker av bolaget.

1.2 Syfte och revisionsfråga

Den revisionsfråga som granskningen syftar till att besvara är enligt följande:

Säkerställer regionstyrelserna att ägarstyrningen av Tåg i Bergslagen AB är tydlig, transparent och samordnad?

1.3 Revisionskriterier

För denna granskning gör sig följande revisionskriterier gällande:

- Kommunallagens regler avseende ägarstyrning och uppsiktsplikt.
- Interna styrdokument avseende ägarstyrning.

1.4 Kontrollmål

För att besvara revisionsfrågan har följande kontrollmål utarbetats:

- Vilka styrdokument finns och svarar de upp mot gällande regelverk i kommunallag och övrig lagstiftning?
- Hur sker samrådet i ägarstyrningen mellan de fyra regionerna?
- Hur är ansvarsfördelningen i ägarstyrningen? Vilka roller och ansvar finns utformade?
- Vilken dialog finns med i respektive enhet och hur väl fungerar den?
- Vilken uppföljning och kontroll finns i styrningen? Är uppföljning och kontroll ändamålsenlig?

1.5 Metod och Avgränsning

Granskningen har genomförts genom dokumentanalys av för granskningen relevanta styrdokument. Intervju har genomförts med företrädare för Region Gävleborgs ägarsamråd samt med VD, styrelseordförande och representanter från Tåg i Bergslagen AB.

Revisionsobjektet i granskningen är regionstyrelsen. I övrigt se syfte och kontrollmål.

I granskningsrapporten redogörs, förutom för granskningens kontrollmål, även för gemensamma iakttagelser identifierade gemensamt för alla fyra regioner.

Granskningen avser i huvudsak 2019.

1.6 Kommunallagens (KL 2017:725) regelverk

Det juridiska ramverk som granskningen utgår från är kommunallagens regler avseende ägarstyrning och uppsiktsplikt. Om en kommun eller ett landsting/region, med stöd av 10 kap. i kommunallagen, lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige enligt KL 10 kap. 3 §:

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,
3. utse samtliga styrelseledamöter,
4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas,
5. utse minst en lekmannarevisor, och
6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

När det gäller delägda bolag anges att fullmäktige ska se till att bolaget blir bundet av de villkor som avses i 3 § i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Vidare framgår av kommunallagen 6 kap. 1 § att styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av landstingets/regionens eller kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller landstinget/regionen är medlem i.

Enligt KL 6 kap 1 § ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i kommunallagens 10 kap. 2-6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i. Enligt KL 6 kap 9 § ska styrelsen i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i KL 10 kap 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder. Enligt KL 6 kap 10 § ska styrelsen vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3-5 §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i de bestämmelserna.

Kommunallagen är en ramlag och förarbetena ger inga tydliga anvisningar om innehållet i uppsikten. Detta innebär att det är upp till regionen att utforma uppsiktspliktens innehåll och hur den ska genomföras i praktiken.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1 Styrande dokument

Kontrollfråga 1: Vilka styrdokument finns och svarar de upp mot gällande regelverk i kommunallag och övrig lagstiftning?

Följande styrande dokument har identifierats relevanta för granskningen:

1. Reglemente för regionstyrelsen (antaget av regionfullmäktige 2018-06-19)
2. Ägardirektiv för Tåg i Bergslagen AB (antagen av regionfullmäktige 2018-12-17)
3. Aktieägaravtal för Tåg i Bergslagen AB (antagen av regionfullmäktige 2018-12-17)
4. Bolagsordning för Tåg i Bergslagen AB (antagen av regionfullmäktige 2018-12-17)
5. Årshjul för Tåg i Bergslagen AB (bolagsinternt styrdokument)

2.1.1 Gemensamma iakttagelser

Av dokumentanalys framgår att styrande dokument (nr 2-5) i huvudsak utgör grundläggande former för ägarstyrning av Tåg i Bergslagen och att detta är gemensamt för alla de fyra ägarregionerna.

I bolagsordningen framgår vidare att "Ägarna har rätt att utöva tillsyn över Bolaget. Ägarna har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt att i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet". Efter genomförd dokumentanalys framgår att bolagsordningen överensstämmer med de krav i kommunallagen (punkt 1-6) som anges i avsnitt 1.6 ovan.

Av ägardirektivet anges bland annat att:

- Ägarna har rätt och skyldighet att utöva tillsyn över Bolaget.
- Ägarna har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt att i övrigt inspektera Bolaget och dess verksamhet.
- Bolaget ska fortlöpande hålla ägarna väl informerade om sin verksamhet.
- Information ska lämnas när ägarna så önskar eller Bolagets styrelse finner det lämpligt.
- Att ägarmöte med samtliga ägare ska hållas minst en (1) gång per år. Vid varje ägarmöte skall årshjulet revideras och kompletteras, den part som har ordförandeposten ansvarar för att så sker och för själva dokumentet samt att nya versioner sprids till respektive part samt till bolaget.

Vid avstämning med representanter från Tåg i Bergslagen AB framkommer dock att det nya ägardirektivet inte är förankrat inom bolaget.

Utöver ovan nämnda styrande dokument finns även ett årshjul för Tåg i Bergslagen AB, vilken omnämns i ägardirektivet. Detta hjul beskriver bland annat vilka aktiviteter som sker under ett verksamhetsår med fokus på den ekonomiska rapporteringen till ägarna. I årshjulet anges även när olika former av möteskonstellationer ska ske.

Vid intervjuer med företrädare för bolaget framgår att de styrande dokument som nämnts ovan upplevs som tillräckliga utifrån att de utgör grunderna för ägarstyrning. Däremot framgår att det idag saknas en långsiktig strategi som beskriver vad ägarna vill på längre sikt, exempelvis vilken typ av trafik de avser att bolaget ska organisera långsiktigt.

2.1.2 Iakttagelser i Region Örebro

Av dokumentanalysen framgår att ovan nämnda styrande dokument (nr 1-4) i huvudsak utgör de grundläggande formerna för ägarstyrning i Region Örebro.

I reglemente för regionstyrelsen framgår bland annat:

- Att regionstyrelsen ska ha uppsikt över Region Örebro läns verksamhet som bedrivs i sådana bolag som avses i 10 kap. 3 och 4 §§ kommunallagen.
- Att ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de bolag, som Region Örebro län helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst avseende ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för Region Örebro län.
- Att ansvara för beredningen av strategiska ägarstyrningsfrågor som ska beslutas av fullmäktige.
- Att löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 3-4 §§ kommunallagen är uppfyllda beträffande de aktiebolag som Region Örebro län innehar aktier i.
- Att årligen, senast den sista april, i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som Region Örebro län helt eller delvis äger eller annars har intresse i enligt 10 kap. 3-4 §§ kommunallagen under föregående kalenderår har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Att, om inte annat beslutas, genom styrelsens ordförande, tillvarata Region Örebro läns intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra liknande sammanträden i de företag som Region Örebro län helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Av intervju framgår att de styrande dokument som utgör grunden för ägarstyrning upplevs vara tillräckliga (i huvudsak dokument nr 2-5). Vidare framgår att återrapportering utifrån bolagets årshjul generellt sett fungerar bra. Återrapporteringen uppges för närvarande vara mer välfungerande jämfört med tidigare, men att det trots detta upplevs finnas utrymme för förbättring. Att det finns ett årshjul är något som, enligt intervju, bidrar till en ökad samsyn och något som tydliggör förväntningarna mellan ägare och bolag.

2.1.3 Bedömning

Kontrollmålet bedöms vara uppfyllt.

Bedömningen baseras på att upprättade styrande dokument (nr 1-4) i allt väsentligt uppfyller kommunallagens krav avseende ägarstyrning.

2.2 Samråd i ägarstyrningen

Kontrollfråga 2: Hur sker samrådet i ägarstyrningen mellan de fyra regionerna?

2.2.1 Gemensamma iakttagelser

Enligt aktieägaravtalet ska *ägarmöten* hållas minst en gång per år. Antalet faktiska ägarmöten uppges skifta, men sker vanligtvis ca 1-3 gånger per år. I bolagets årshjul listas tre ägarmöten, varav ett endast ska genomföras vid behov. Vid ägarmöten träffas ägarna tillsammans i syfte att lyfta principiella frågor och skapa konsensus bland de fyra ägarregionerna. Ägarmöten har, enligt uppgift, skett sedan 2013. Konstellationen utgörs av representanter från de olika regionerna, som vid tidpunkten för denna granskning främst var förtroendevalda politiker samt representanter för regionstyrelserna. Av de minnesanteckningar från ägarmöten som vi tagit del av framgår att även tjänstemän från de fyra regionerna deltar vid möten. Några gånger per år genomförs även ägarsamråd där representanter från ägarregionerna träffar representanter från Tåg i Bergslagen.

Utöver dessa konstellationer så finns så kallade *tjänstemannamöten* som sker på tjänstemannanivå. Dessa möten organiseras av bolaget och syftar bland annat till att öka samordningen inför ägarmöten samt till att följa upp rapporteringen i enlighet med bolagets årshjul. Enligt årshjulet ska tjänstemannamöten genomföras minst fem gånger per år. Vid dessa möten deltar till stor del ekonomer från regionerna men även andra tjänstemän uppges delta, exempelvis trafikplanerare.

Av intervjuer framgår att ägarmöten överlag upplevs ha en positiv inverkan på samverkan mellan ägarna och dessa möten generellt sett upplevs fungera tillfredsställande. Däremot framgår att bolaget ibland upplever oklarheter gällande ägarnas gemensamma agenda, detta då olika viljor från ägarna bidrar till en otydlighet för bolaget. Vidare framgår att en utmaning för bolaget är att regionerna/ägarna inte alltid är helt överens, vilket även kan leda till en obenägenhet att ta beslut i vissa fall och något som även kan leda till att beslut drar ut på tiden. Det poängteras att det därmed finns svårigheter för bolaget att bedriva en strukturerad verksamhet.

2.2.2 Iakttagelser i Region Örebro

Det är regionstyrelsens ordförande som deltar vid ovan nämnda ägarmöten. Det framgår att dessa möten, på det stora hela, fungerar ändamålsenligt. Däremot framkommer vid intervju att det finns en otydlighet kopplat till de övriga ägarrepresentanternas mandat. Information från genomförda ägarmöten till regionstyrelsens ledamöter sker varken löpande eller strukturerat enligt intervjun.

2.2.3 Bedömning

Kontrollmålet avseende samråd i ägarstyrning mellan regionerna bedöms vara delvis uppfyllt.

Det finns en struktur för regionernas ägarstyrning med ägarmöten, ägarsamråd och tjänstemannamöten, vilket är något vi ser som positivt. Av intervjuer framkommer dock att det finns en viss otydlighet.

2.3 Roller och ansvar

Kontrollfråga 3: Hur är ansvarsfördelningen i ägarstyrningen? Vilka roller och ansvar finns utformade?

2.3.1 Gemensamma iakttagelser

I bolagsordning och ägardirektiv slår ägarna fast bolagets ändamål och uppdrag. I enlighet med aktiebolagslagen (2005:551) innehåller bolagsordningen en beskrivning av den verksamhet som bolaget ska ägna sig åt. Ägardirektiven är juridiskt bindande för bolagsledningen och fastställs på bolagsstämman. Utöver styrdokumentet kan ägarstyrningen utövas på bolagsstämman och genom en strukturerad nomineringsprocess till styrelsen. Det är även styrelsens roll att skilja ut vilka frågor som behöver lyftas till ägarnivå.

Av genomförda intervjuer framgår att regionerna tolkar roller och ansvar kopplat till ägarstyrningen olika, vilket bidrar till att roller och ansvar i begränsad utsträckning upplevs som tydliga. För att ägarstyrningen ska fungera fullt ut uppges det vara viktigt att ägarna signalerar sina motiv till bolagsstyrelsen på ett konsekvent sätt så att det inte råder några tveksamheter om vad som gäller.

Vid intervjuer beskrivs även att styrningen är komplex, med många nivåer att förhålla sig till, såsom ägarmöten, ägarråd, tjänstemän i regionerna, bolagsstyrelse och tjänstemän inom Tåg i Bergslagen. Det framgår att detta är något som bolaget upplever att det finns svårigheter att förhålla sig till, särskilt då styrande signaler från till exempel politiker och ekonomer inte alltid tenderar att ha samma fokus/inriktning. Det framgår vid intervju att de styrande signalerna från politiker kan skilja sig från de signaler som kommer från ekonomer, vilket uppges generera prioriteringssvårigheter.

Vad gäller styrelsearbetet kopplat till bolaget så framgår av intervjuer att ägarna i varierande utsträckning håller isär de olika rollerna som ägare och styrelseledamot. Ägarna ska formellt styra bolaget genom ägardirektivet och styrelsen ska se till bolagets bästa, detta har enligt uppgift fått klargöras några gånger till ägarna. Det innebär således att de förtroendevalda som sitter i bolagsstyrelsen ska agera utifrån vad som är bäst för bolaget, inte utifrån deras regions perspektiv, och att ägarna ska agera utifrån regionens/regionernas intressen. Det framkommer att det finns vissa utmaningar med att personer innehar flera roller, det vill säga sitter på flera stolar, men det uppges inte vara något problem.

Som ett led i otydligheterna ovan har ägarna tagit fram ett uppdragsdirektiv, daterat 2019-05-21, som handlar om *organisering av ansvar - ägare, myndigheter och TiB*. Det

framgår av uppdragsdirektivet att det finns behov av att arbeta fram en idé kring hur bolagets organisation bör utformas och bemannas utifrån bolagets uppdrag samt att hänsyn ska tas till möjligheten att nyttja kompetenser inom myndigheterna. Det framgår även att ansvarsfördelningen mellan ägare, myndigheter och bolaget behöver förtydligas. Enligt direktivet ska uppdraget rapporteras till ägarrådet i slutet av år 2019 och det uppges att målet med uppdraget är att *”utifrån ett bolagsstyrningsperspektiv förtydliga bolagets uppdrag, ansvarsförhållandet mellan ägare, förvaltningar (kollektivtrafikmyndigheter) och bolaget i väsentliga ansvarsområden, samt tydliggöra i vilka frågor som bolaget har och/eller ska ha stöd av en eller flera myndigheter”*. Vid intervjuer framkommer att det finns en förväntan på att utredningen kommer kunna förtydliga ansvar och roller kopplat till Tåg i Bergslagen och de fyra ägarregionerna. Inom ramen för granskningen har vi inte tagit del av resultatet av utredningen.

Det framgår vid intervjuer att ägarfrågor inte förekommer i styrelsearbetet och ägarfrågor hålls isär från styrelsearbetet. Det framgår dock att det finns en uppfattning om att gemensamma mål och visioner för bolaget inte är helt tydliga.

2.3.2. Iakttagelser i Region Örebro

Av intervju framkommer att roller och ansvar kopplat till Tåg i Bergslagen upplevs vara otydliga, detsamma gäller roller och ansvar internt inom regionen när det gäller regionstyrelsen och kollektivtrafiknämnden. Vad som ses som otydligt är det faktum att regionstyrelsen, inom sin uppsiktsplikt, har ett ansvar för uppsikt av kollektivtrafiken, samtidigt som kollektivtrafiknämnden har kollektivtrafik som en del av sitt huvuduppdrag och ansvar.

2.3.3 Bedömning

Kontrollmålet bedöms vara delvis uppfyllt.

Det betonas vid intervju att det finns en otydlighet kopplat till roller, ansvar och mandat, både internt och externt. Vi kan således konstatera att det finns utvecklingspotential inom området. Vi ser positivt på att ägarna har beslutat genomföra en utredning avseende ansvar och roller.

2.4 Förekomst av dialog

Kontrollmål 4: Vilken dialog finns med i respektive enhet och hur väl fungerar den?

2.4.1 Gemensamma iakttagelser

Vår granskning visar att dialog mellan de fyra ägarna förekommer i samband med ägarmöten samt att dialog mellan ägarregioner och Tåg i Bergslagen sker vid ägarsamråd. Utöver detta finns även tjänstemannamöten där tjänstemän från regionerna samt representanter från Tåg i Bergslagen träffas. Dialog mellan bolag och region, utöver vad som tidigare nämnts, uppges inte förekomma i någon betydande utsträckning. Av intervjuer framgår att regionerna överlag upplever den dialog som förs i respektive forum som väl fungerande, men att det finns förbättringsförslag. Exempelvis framkommer att det finns behov av att se över nuvarande tjänstemannamöten och dess tidsåtgång och agenda.

Av intervjuer framgår vidare att informationsöverföringen mellan styrelsen och ägarna kan förbättras, där mer kontakt med ägarna uppges som ett utvecklingsområde. Det framgår även att bolaget inte får någon information om vad som tas upp på ägarmöten.

Tåg i Bergslagen har dialog med tjänstemän från regionerna, främst med kollektivtrafikförvaltningar eller dylikt. Det framgår även att bolaget besöker/bjuds in till kollektivtrafiknämnder för att informera och redogöra för verksamheten, dock inte till ägarregionernas regionstyrelser.

2.4.2 Iakttagelser i Region Örebro

Vid intervju framkommer att dialogen mellan ägarna, det vill säga genom ägarmöten, samt dialogen med Tåg i Bergslagen fungerar bra. Det framgår dock att det finns utvecklingspotential, detta främst kopplat till tätare dialoger. När det gäller dialog med de andra ägarna så har det funnits en utmaning i att det inte alltid varit tydligt när det gäller vilka som representerar vad, samt vilka mandat representanterna har. Dialog och informationsförmedling mellan tjänstemannamöten och ägarrepresentanter uppges inte vara formaliserat, utan varierar och beror istället på mötets karaktär och på vad som varit uppe för diskussion.

2.4.3 Bedömning

Kontrollmålet bedöms vara delvis uppfyllt.

Det framgår att dialogen mellan ägarna och med bolaget fungerar bra. Dock saknas det en tydlig struktur för hur information ska förmedlas mellan de olika konstellationerna, vilket riskerar generera en sårbarhet kopplat till dialog och informationsspridning.

2.5 Uppföljning och kontroll

Kontrollfråga 5: Vilken uppföljning och kontroll finns i styrningen? Är uppföljning och kontroll ändamålsenlig?

2.5.1 Gemensamma iakttagelser

I ägardirektivet framgår de grundläggande formerna för vad bolaget ska återrapportera till ägarna, vilket mer utförligt presenteras i avsnitt 2.1.1 i denna rapport. I ägardirektivet, daterat 2016-11-23, anges att ägarna har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt att bolaget fortlöpande ska hålla ägarna väl informerade om sin verksamhet. Utöver detta så finns även bolagets årshjul som beskriver aktiviteter kopplat till ekonomisk rapportering under ett verksamhetsår, i årshjulet anges när ekonomisk rapportering ska vara ägarna tillhanda. Av dokumentation och intervjuer framgår att det i huvudsak är årsredovisning och tertialrapporter som utgör de grundläggande formerna för uppföljning och kontroll.

Vår granskning visar att uppföljning från bolaget till ägarna sker utifrån upprättat årshjul, så som årsredovisning, tertialrapporter, budget etc., och att detta generellt fungerar bra. Under intervjuer har det dock framkommit att bolagets ekonomiska rapporteringar tenderar att vara försenade och inte tillräckligt utförliga.

Förutom den ekonomiska rapporteringen så producerar bolaget även ett månadsbrev en gång i månaden. Månadsbrev är skrivna utifrån en allmänt hållen karaktär och skickas ut till de intressenter som registrerat intresse. I månadsbrev återfinns mer fokus på marknadsaktiviteter och trafikstatistik.

Vad avser uppföljning och kontroll utifrån regionernas uppsiktsplikt så framkommer vid intervjuer att uppföljning och kontroll överlag, bortsett från den ekonomiska rapporteringen, genomförs av respektive regionstyrelse i begränsad utsträckning. Efter genomförd protokollsgenomgång av regionstyrelsens protokoll i de fyra regionerna går att konstatera att det under år 2019 endast varit ett fåtal ärenden/information kopplat till Tåg i Bergslagen. De generella iakttagelser som görs i vår granskning är att löpande information kopplat till Tåg i Bergslagen inte återrapporteras till respektive regionstyrelse inom regionerna. Istället delges information till regionernas kollektivtrafiknämnder. Huruvida det sker någon informationsspridning dem emellan framgår inte. Det framgår vidare att uppföljning inte efterfrågas av respektive regionstyrelse i någon större utsträckning.

2.5.2 Iakttagelser i Region Örebro

Det som uppges utgöra den huvudsakliga rapporteringen till regionen är bolagets ekonomiska rapporter, såsom årsredovisning och tertialrapporter. Vid intervju framgår att rapportering från bolaget uppges fungera bra och är tillräcklig utifrån ett ägarperspektiv. Det framkommer att regionen, utifrån ägarperspektivet, inte behöver mer information från bolaget.

Rapportering utöver de ekonomiska rapporterna utgörs av muntlig rapportering från ledamöter i bolagsstyrelsen. Liksom nämnts ovan så har Tåg i Bergslagen mer kontakt och dialog med regionens kollektivtrafiknämnd än med regionstyrelsen.

Vår granskning kan inte styrka att regionstyrelsen i sin helhet tagit del av all väsentlig information som återrapporteras från bolaget. Inom ramen för granskningen har en genomgång av regionstyrelsens protokoll från år 2019 genomförts. Regionfullmäktige antog 2018-09-25 en policy för bolag som är direkt eller indirekt ägda av regionen. Av policyn framkommer att det åligger bolagen att årligen upprätta en särskild rapport om bolagsstyrningsfrågor. I regionstyrelsens protokoll från 2019-03-28 § 50 framkommer att styrelsen mottagit rapporten och gjort bedömningen att bolagets verksamhet varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Det framgår att det inte heller har noterats några avvikelser från ägardirektiv eller andra styrdokument.

De ärenden/den information som varit uppe för beslut i styrelsen, kopplat till Tåg i Bergslagen, har varit enligt följande:

- Bolagsstyrningsrapport för 2018 (§ 50)
- Godkännande av ägda bolags årsredovisningar 2018 (§ 51)
- Ändring av fördelningsmodell för underskott i Tåg i Bergslagen (§ 208)

- Information - Information om Tåg i Bergslagen (§ 212) Regionstyrelsens ordförande informerar om samarbetet kring tågtrafiken.

2.5.3 *Bedömning*

Kontrollmålet bedöms vara uppfyllt.

Genomförd granskning visar dock att det inte kunnat styrkas att återrapporteringen från bolaget nått regionstyrelsen i sin helhet. Vi ser dock positivt på det faktum att regionen erhåller en bolagsstyrningsrapport samt godkänner Tåg i Bergslagens årsredovisning, detta då det tyder på att regionstyrelsen tagit del av informationen och tagit ett aktivt beslut. För att uppnå tillräcklig uppsikt, utifrån styrelsens uppsiktsplikt, bör all väsentlig rapportering och uppföljning komma hela regionstyrelsen till handa. Detta innebär att även om ordförande eller annan ledamot från regionstyrelsen finns representerad vid ägarsamråd bör all väsentlig information delges regionstyrelsen i sin helhet.

3. Revisionell bedömning

Utifrån genomförd granskning är vår bedömning att regionstyrelsen *delvis säkerställer* att ägarstyrningen och uppsikten av Tåg i Bergslagen AB är tydlig transparent och samordnad.

Bedömningen baseras på de fem kontrollmål som legat till grund för granskningen.

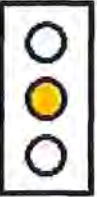

Rekommendationer

För granskningen lämnas följande rekommendationer:

- Att regionen arbetar för en tydligare samordning med övriga ägare, så att konsensus i större utsträckning kan råda gentemot bolaget.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör de olika rollerna som ägare och styrelseledamot. Detta kan exempelvis ske genom ökad kunskap om de styrdokument som ägarstyrningen sker genom samt en styrelseutbildning för rollen som styrelseledamot.
- Att regionen arbetar för att ägarstyrningen sker på en mer strategisk nivå.
- Att regionen, tillsammans med bolaget, tydliggör skillnaden mellan regionens beställarroll och ägarroll.

4. Bedömningar utifrån kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar	
Vilka styrdokument finns och svarar de upp mot gällande regelverk i kommunallag och övrig lagstiftning?	Uppfyllt Bedömningen baseras på att upprättade styrande dokument (nr 1-4) i allt väsentligt uppfyller kommunallagens krav avseende ägarstyrning.	
Hur sker samrådet i ägarstyrningen mellan de fyra regionerna?	Delvis uppfyllt Det finns en struktur för regionernas ägarstyrning med ägarmöten, ägarsamråd och tjänstemannamöten, vilket är något vi ser som positivt. Av intervjuer framkommer dock att det finns en viss otydlighet.	
Hur är ansvarsfördelningen i ägarstyrningen? Vilka roller och ansvar finns utformade?	Delvis uppfyllt Det betonas vid intervju att det finns en otydlighet kopplat till roller, ansvar och mandat, både internt och externt. Vi kan således konstatera att det finns utvecklingspotential inom området. Vi ser positivt på att ägarna har beslutat genomföra en utredning avseende ansvar och roller.	
Vilken dialog finns med i respektive enhet och hur väl fungerar den?	Delvis uppfyllt Det framgår att dialogen mellan ägarna och med bolaget fungerar bra. Dock saknas det en tydlig struktur för hur information ska förmedlas mellan de olika konstellationerna, vilket riskerar generera en sårbarhet kopplat till dialog och informationsspridning.	
Vilken uppföljning och kontroll finns i styrningen? Är uppföljning och kontroll ändamålsenlig?	Uppfyllt Genomförd granskning visar dock att det inte kunnat styrkas att återrapporteringen från bolaget nått regionstyrelsen i sin helhet. Vi ser positivt på det faktum att regionen erhåller en bolagsstyrningsrapport samt godkänner Tåg i Bergslagens årsredovisning.	

2020-03-11

Rebecka Hansson
Uppdragsledare

David Hansen,
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Örebro län enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 27 september 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

6

Meddelandeärenden

19RS10400

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, June Fors

Sammanträdesdatum
2020-05-19

FöredragningsPM
Dnr: 19RS10400

Organ
Regionstyrelsens arbetsutskott

Meddelandeärenden

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutar

att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Följande meddelandeärenden redovisas:

1. Månadsrapport – finansrapport och innehavsrapport april 2020 för pensionsmedelsförvaltning och skuldförvaltning. Diarienummer 19RS413.
2. Uppföljningsrapport nr 39, H-huset Universitetssjukhuset Örebro, vecka 17-19 år 2020. Diarienummer 18RS1178.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens arbetsutskott den 19 maj 2020.

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Portföljens värde och avkastning

Fördelning mellan tillgångsslag

	Ingående marknadsvärde (mnkr) 2020	Marknadsvärde	Bokfört värde	Skillnad (orealiserat)
Aktier	1 773,3	1 585,5	1 347,0	238,5
Svenska aktier	556,4	477,7	429,0	48,7
Globala aktier	1 216,9	1 107,8	918,0	189,8
Räntor	1 318,6	1 202,0	1 237,7	-35,7
Nominella räntor	1 174,6	1 110,9	1 145,3	-34,4
Reala räntor	144,0	91,1	92,4	-1,3
Alternativa	198,5	347,4	348,5	-1,0
Kassa	17,3	24,6	24,6	0,0
Totalt	3 307,7	3 159,6	2 957,8	201,8

Målsättning enligt finanspolicy (KPI + 3%)

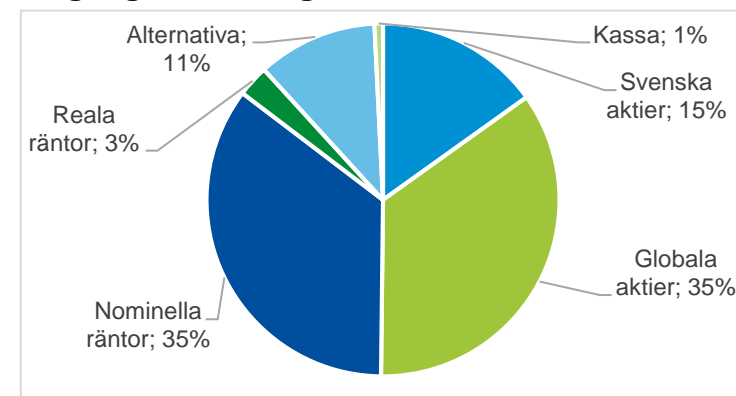
Innevarande år 1,2%

Avkastning per tillgångsslag

Avkastning	Senaste månaden (mkr)	Senaste månaden (%)	Jämförelse- index*	Aktiv avkastning	Innevarande år (mnkr)	Innevarande år (%)	Jämförelse- index*	Rullande 12 mån (%)	Jämförelse- index*	Rullande 36 mån (%)
Aktier	120,5	8,21%	8,95%	-0,74%	-181,8	-10,2%	-9,7%	-2,1%	-1,7%	19,4%
Svenska aktier	42,2	9,63%	8,51%	1,12%	-73,2	-13,1%	-11,2%	-2,9%	-1,2%	12,9%
Globala aktier	78,3	7,60%	9,07%	-1,47%	-108,6	-8,9%	-9,3%	-1,7%	-2,3%	22,7%
Räntor	14,9	1,25%	0,23%	1,02%	-10,5	-0,9%	-1,0%	0,0%	-1,2%	2,2%
Nominella	14,5	1,32%	0,17%	1,15%	-7,5	-0,7%	0,7%	0,3%	0,8%	2,3%
Reala	0,4	0,40%	0,33%	0,07%	-3,0	-3,2%	-3,8%	-3,7%	-4,4%	-0,4%
Alternativa	-0,2	-0,07%	0,14%	-0,21%	1,1	0,5%	0,6%	-0,1%	1,6%	13,8%
Totalt	135,2	4,47%	4,58%	-0,11%	-191,2	-5,8%	-4,7%	-1,2%	-0,5%	11,2%

*15% SIXRX Index (svenska aktier), 35% MSCI AC Index (globala aktier),
 25% OMRX Bond (nominella räntor), 15% OMRX Real (reala räntor), 10% SSVX90 + 2% (alternativa)

Tillgångsfördelning vid slutet av månaden

Orealiserat resultat

 Senaste månaden 114,4 mnkr
 Ackumulerat innevarande år -229,1 mnkr

Riskkontroll

Kontroll mot limiter/gränser i finanspolicyn

Limiter	Utfall	Normalportfölj	Avvikelse	Min	Max	
Aktier	50%	50%	0%	15%	65%	✓
Svenska aktier	15%	15%	0%	5%	25%	✓
Globala aktier	35%	35%	0%	10%	40%	✓
Räntor	38%	40%	-2%	25%	70%	✓
Nominella räntor	35%					
Reala räntor	3%					
Alternativa	11%	10%	1%	0%	20%	✓
Kassa	1%	0%	1%	0%	10%	✓

Marknadskommentarer

Under april fick vi se en motreaktion till föregående månads kraftiga börsfall. Börsutvecklingen styrdes av förhoppningar om en ljusning i Coronaläget samt att de massiva stimulanserna i världen skall leda till en snabb återhämtning. Huruvida marknaden har rätt i dessa förhoppningar går i dagsläget inte svara på då läget kring detta fortfarande är extremt osäkert. Den extrema volatiliteten under mars månad, med nivåer som inte noterats sedan den stora depressionen, har minskat. Världsekonomin dras fortfarande med ett överutbud av olja vilket medförde att oljepriset föll med 23 procent under april. Priset på WTI-olja föll under en kort tid faktiskt under nollan. Världsindex och amerikanska S&P 500 steg med nästan 9 procent medan svenska börsen ökade med 7 procent. Även kreditmarknaden kunde visa en positiv utveckling där främst riskversionen mot företagsobligationer avtog.

Skuldtäckningsgrad

Total pensionsskuld

Pensionsskuld per 31/12 2019 (mnkr)	9 487
Pensionssportfölj (marknadsvärde, mnkr)	3 160
Skuldtäckningsgrad	33%

Pensionsskuld i balansräkningen

Pensionsskuld per 31/12 2019 (mnkr)	4 410
Pensionssportfölj (marknadsvärde, mnkr)	3 160
Skuldtäckningsgrad	72%

Avkastning rullande 12 månader

Genomförda affärer under månaden

Värdepapper	Transaktion	Belopp
Inga affärer genomförda under månaden		

Avsättning (mnkr)

Sedan start	Innevarande år
2 158	41

Skuldportföljens utfall

	Utfall per rapportdag	Utfall föregående rapport	Förändring sedan föregående rapport	Förklaring
Nettoskuld	1 550 000 000	1 550 000 000	0	Sammanlagd lånevolym per sista dag i rapportperiod.
Snittränta senaste 12 mån	0,26%	0,25%	0,01%	Skuldportföljens vägda genomsnittsränta senaste 12 månaderna.
Räntekostnad senaste 12 mån	1 997 870 kr	1 621 715 kr	376 155 kr	Skuldportföljens totala räntekostnad senaste 12 månaderna.
Räntebindning (i år)	2,3	2,4	-0,1	Skuldportföljens vägda genomsnittliga räntebindningstid inklusive derivat. Nyckeltalet relaterar till risken för ökade räntekostnader.
Kapitalbindning (i år)	3,5	3,6	-0,1	Skuldportföljens vägda genomsnittliga kapitalbindningstid. Nyckeltalet relaterar till risken för ökade lånemarginaler och svårigheten att refinansiera befintliga lån.
Avvikelse (i år) räntebindning och kapitalbindning	-1,3	-1,3	0,0	Målsättningen enligt riktlinjen är att skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid ska vara som kapitalbindningen, med en tillåten avvikelse inom intervallet -2 år till +1 år.

Förfallostruktur

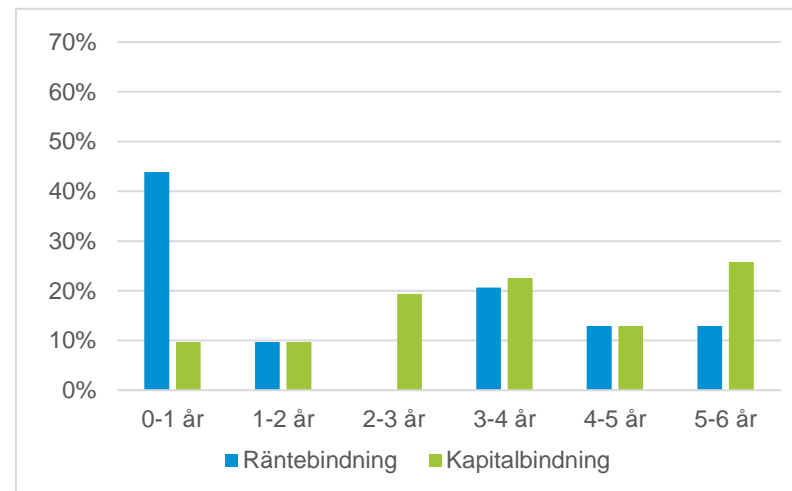
Intervall	Räntebindning	Kapitalbindning
0-1 år	44%	10%
1-2 år	10%	10%
2-3 år	0%	19%
3-4 år	21%	23%
4-5 år	13%	13%
5-6 år	13%	26%

Motpartsöversikt

Lån	Andel	Utestående skuld
Kommuninvest	100%	1 550 000 000

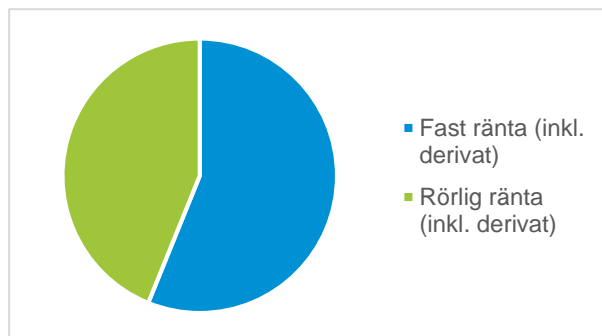
Derivat	Andel	Utestående skuld

Inga derivat i portföljen

Fördelning räntetyp

	Andel	Utestående skuld
Fast ränta (inkl. derivat)	56%	870 000 000
Rörlig ränta (inkl. derivat)	44%	680 000 000

Marknadskommentarer

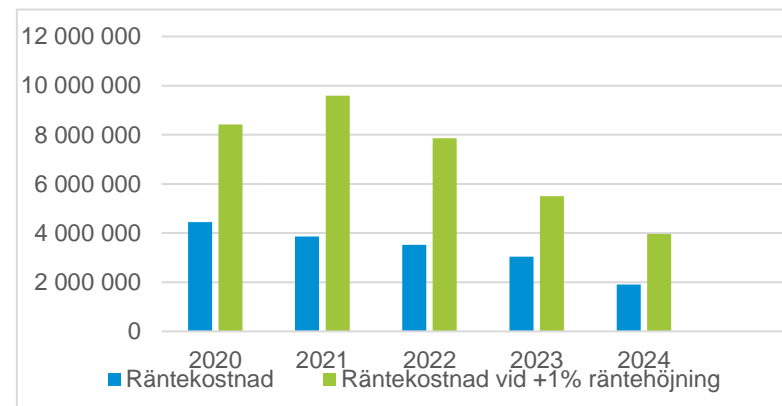
Coronaviruset fortsätter skapa stor oro på världens finansmarknader vilket får de långa räntorna att fluktueras kraftigt. Kreditmarginalerna steg inledningsvis under krisen men under april har vi sett en viss dämpning av uppgången och kapitalmarknaden har fungerat relativt väl för offentlig sektor gällande såväl kort som lång finansiering. Svenska Riksbanken beslutade vid sitt senaste möte att hålla reporäntan oförändrad. Man har också beslutat att köpa obligationer och företagscertifikat för närmare 50 miljarder under närmsta månaderna. Ett ökat utbud av obligationer driver räntorna uppåt samtidigt som Riksbankens köp är en kraft som pressar ned räntorna. 3-mån Stibor steg cirka 2 punkter under månaden medan långräntorna steg cirka 4 punkter.

Kreditförfall

Förfaller inom 1 år	Förfaller > 1 år	Förfall under en 12 mån period	Begränsning enligt finanspolicy
10%	100%	36%	För att begränsa refinansieringsrisken ska förfallen på låneavtalen spridas jämnt ut över åren. Andelen lån som förfaller till omförhandling under en 12 månaders period begränsas till 30% av den totala upplåningen. Om behov av upplåning inte längre förväntas föreligga är en större andel låneförfall under en 12 månaders period tillåten. Detta gäller även om låneportföljen är begränsad i volym och understiger 500 miljoner.

Räntekänslighet

Period	Räntekostnad	Räntekostnad vid +1% räntehöjning	Förändring
2020	4 445 644	8 417 097	3 971 453
2021	3 862 069	9 589 156	5 727 087
2022	3 522 881	7 862 029	4 339 148
2023	3 035 329	5 505 440	2 470 111
2024	1 900 625	3 964 872	2 064 247

Värdepapper	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde	Förändring	Avkastning innevarande månad	Avkastning index innevarande månad	Avkastning innevarande år	Avkastning index innevarande år
Globala aktier	918 026 798	1 107 832 913	189 806 114	7,6%	9,1%	-8,9%	-9,3%
Lannebo Europa Småbolag A	56 231 105	47 010 590	-9 220 515	10,3%	9,1%	-16,7%	-9,3%
Nordea Emerging Stars Equity Fund	87 815 064	131 665 163	43 850 098	6,3%	9,1%	-8,0%	-9,3%
Nordea Global Climate & Environment	141 079 155	188 410 464	47 331 309	8,8%	9,1%	-7,2%	-9,3%
Nordea Inst. Aktiefonden Världen	143 935 657	202 636 286	58 700 629	9,0%	9,1%	-6,5%	-9,3%
SHB Amerika Småbolag Criteria Tema	56 378 209	65 992 443	9 614 234	12,3%	9,1%	-5,6%	-9,3%
SHB Global Selektiv	66 845 754	83 402 677	16 556 923	8,3%	9,1%	-3,9%	-9,3%
SPP Aktiefond Stabil A	303 000 914	330 438 931	27 438 017	4,8%	9,1%	-11,3%	-9,3%
Tundra Sustainable Frontier Fund A	62 740 941	58 276 359	-4 464 582	10,4%	9,1%	-14,3%	-9,3%
Svenska aktier	428 967 092	477 705 432	48 738 340	9,6%	8,5%	-13,1%	-11,2%
Cliens Småbolag B	91 879 572	118 288 389	26 408 817	10,2%	8,5%	-13,1%	-11,2%
Cliens Sverige Fokus B	78 311 826	87 282 246	8 970 420	9,6%	8,5%	-11,4%	-11,2%
Nordea Swedish Stars	98 740 690	98 687 459	-53 232	9,5%	8,5%	-16,2%	-11,2%
SHB Sverige Index Criteria	160 035 004	173 447 339	13 412 335	9,2%	8,5%	-12,1%	-11,2%
Nominella räntor	1 145 320 340	1 110 942 551	-34 377 790	1,3%	0,2%	-0,7%	0,7%
Nordea Bostadsobligationsfond	190 105 868	170 819 547	-19 286 321	0,5%	0,2%	0,1%	0,7%
Nordea European Covered Bond Fund	200 000 000	202 352 786	2 352 786	-0,1%	0,2%	0,8%	0,7%
Nordea Företagsobligationsfond	240 115 381	228 722 743	-11 392 638	3,5%	0,2%	-3,0%	0,7%
Nordea Inst. Kortränta	110 265 212	111 813 054	1 547 842	0,4%	0,2%	-0,3%	0,7%
Nordea Inst. Räntefonden Långa	95 881 324	90 408 018	-5 473 305	0,3%	0,2%	0,6%	0,7%
Nordea Swedish Bond Stars	174 991 114	174 017 016	-974 097	0,5%	0,2%	-0,3%	0,7%
Mercer Short Duration Global Fund	133 961 443	132 809 386	-1 152 057	3,6%	0,2%	-1,4%	0,7%
Reala räntor	92 411 767	91 106 934	-1 304 832	0,4%	0,3%	-3,2%	-3,8%
SEB Realräntefond	92 411 767	91 106 934	-1 304 832	0,4%	0,3%	-3,2%	-3,8%
Alternativa placeringar	348 487 041	347 444 646	-1 042 395	-0,1%	0,1%	0,5%	0,6%
Mercer Hållbara Investeringar	16 074 041	14 579 661	-1 494 380	-2,2%	0,1%	1,8%	0,6%
Örebro Läns Landsting Revers 371220	150 000 000	150 000 000	0	0,1%	0,1%	0,2%	0,6%
Örebro Läns Landsting Revers 461215	32 383 000	32 383 000	0	0,1%	0,1%	0,2%	0,6%
SPP Fastighetsfond	150 030 000	150 481 985	451 985	0,0%	0,1%	0,3%	0,2%
Kassa	24 634 196	24 634 196					
Totala portföljen	2 957 847 235	3 159 666 672	201 819 437	4,5%	4,6%	-5,8%	-4,7%

Region Örebro län		Utgåva Nr. 39
Rubrik Uppföljningsrapport för H-husprogrammet		
Omfattar område/verksamhet/enhet Region Örebro län	Ställd till Programägaren och styrgruppen för programmet	Datum 200519
Upprättad av Jonas Claesson		Diarienummer 18RS1178

Uppföljningsrapport H-husprogrammet

Programnamn:

H-huset, ny vårdbyggnad på Universitetssjukhuset Örebro

Programägare:

Regiondirektör Rickard Simonsson

Programchef:

Hälso- och sjukvårdsdirektör Jonas Claesson

Region Örebro län		Utgåva Nr. 39
Rubrik Uppföljningsrapport för H-husprogrammet		
Omfattar område/verksamhet/enhet Region Örebro län	Ställd till Programägaren och styrgruppen för programmet	Datum 200519
Upprättad av Jonas Claesson		Diarienummer 18RS1178

1 Grundläggande information

Syftet med H-huset är att med en ny byggnad för högspecialiserad vård säkra att berörda verksamheter har möjlighet att bedriva en patientfokuserad och effektiv vård samt kan erbjuda en god arbetsmiljö.

Förutom byggnationen ingår alla de åtgärder som krävs för att få hela byggnaden patientklar. Det innebär bland annat att inredning, IT-utrustning och alla aktiviteter i samband med inflyttningen, ska koordineras via H-husprogrammet.

Programmet innefattar två huvudprojekt: byggprojekt och verksamhetsprojekt. Jonas Claesson är programchef. Projektchef byggnation är Patrik Larsson. Projektchef verksamhet är Conny Ersarp.

H-huset ska vara patientklart för akutmottagningen under 2020 och resten av verksamheterna år 2021. Programmet ansvarar också för ombyggnation av akutröntgen som ska vara patientklart 2022.

2 Händelser sedan förra rapporten

Inom programmet

Sedan föregående rapport 2020-04-21 har följande hänt:

- Lokaler för IVA, Post Op, DKE samt NIMA har under april månad överlämnats från byggprojektet till Region Örebro län.
- Förbesiktningar fortsätter enligt plan parallellt med samordnade provningar av olika tekniska system.
- Akutmottagningens lokaler överlämnades från byggprojektet till Region Örebro län den 28 februari och projekt Verksamhet tog vid med en fem veckor lång installationsperiod. Under den perioden färdigställs främst inredning och utrustning, men även system och övriga installationer. På grund av den rådande situationen med covid-19 fattade den särskilda sjukvårdsledningen beslut om att upplåta den nya akutmottagningen för covidvård. Projektet överlämnade lokalerna till denna extraordinära verksamhet den 9 april och sedan den 15 april bedriver akutmottagningen verksamhet i lokalerna parallellt med ordinarie akutverksamhet i G-huset. Infektionskliniken bedriver även provtagningsverksamhet i en del av den nya akutmottagningen sedan mars månad.
- Delprojekt Medicinsk teknik levererar och installerar enligt plan, vilket innebär att nya akutmottagningen är färdigställd och för nästa etapp pågår installationerna parallellt med byggprojektets slutinstallationer och färdigställande. Området har ett hårt ansträngt läge då de samtidigt upphandlar, levererar och installerar utrustning avsett för covidvård, vilket påfrestar resurserna särskilt.
- Delprojekt Digitalisering har levererat och installerat enligt plan för nya akutmottagningen. Beställningsunderlag för nästa etapp ligger i linje med tidplan och inga reservationer har noterats. Området levererar och installerar utrustning i de delar av H-huset som tagits i bruk, och som ska tas i bruk, tidigare än den ursprungliga tidplanen.
- Delprojekt Inflyttning planerar för verksamheternas flyttplan, som revideras med anledning av akutmottagningens framflyttade inflyttningsdatum. Organisationen för flyttsamordning har detaljplanerat och framställt underlag för materiel och utrustning som tillkommer för

Region Örebro län		Utgåva Nr. 39
Rubrik Uppföljningsrapport för H-husprogrammet		
Omfattar område/verksamhet/enhet Region Örebro län	Ställd till Programägaren och styrgruppen för programmet	Datum 200519
Upprättad av Jonas Claesson		Diarienummer 18RS1178

vårdlokaler, förråd, personalutrymmen m.m. samt planerat för vilket befintligt materiel och utrustning som ska medföras i den kommande flytten.

- Delprojekt Regionservice levererar och installerar inredning och utrustning enligt plan samt ansvarar även för logistiksamordningen för dessa leverantörer. Underlag för beställning av möbler och inredning för nästa etapp är färdigställt och beställningar har lagts under föregående månad, enligt plan. Områdets projektledare har även fått uppdrag från projektchef verksamhet att effektuera beslut från särskild sjukvårdsledning att installera lokaler i H-huset för tidigare ibruktagande med anledning av att extra vårdplatser behövs för covidvård.
- Stödfunktionen utbildningssamordning har i samverkan med verksamheterna tagit fram ett utbildningsprogram för samtliga aktörer som ska verka i H-huset. Den del av utbildningen som planerats att vara digital finns tillgänglig för akutklinikens personal på intranätet sedan den 16 mars. Den del av utbildningen som ska hållas på plats i de nya lokalerna är inställda med anledning av att akutmottagningens inflyttningsdatum är flyttats fram. En ny tidplan ska tas fram och kommer presenteras innan huvudsemesterperioden.
- Kommunikationsarbetet för såväl intern som extern kommunikation är för projektets vidkommande reducerat kraftigt då denna resurs tillfälligt är flyttad till den centrala kommunikationsfunktionen för arbete med pandemin. Kommunikationsaktiviteterna förväntas att återupptas succesivt under maj månad, beroende på hur kommunikationsbehovet runt pandemin utvecklas.

Utom programmet

Det finns flera projekt och arbeten som pågår och som har en relation med H-husprogrammet, men som inte ingår i dess projektdirektiv eller budget. I uppföljningsrapporten redovisas de viktigaste av dessa eftersom de har en direkt påverkan på H-husprogrammet.

- På grund av covid-19 har planerna för färdigställande, utbildning och inflyttning i den nya akutmottagningen skjutits upp.
- En grov kalkyl gällande en förbindelsegång mellan H- och O-huset i nivå med IVA-planet i G-huset har presenterats för styrgruppen 2020-05-05.

3 Förväntat resultat

Slutkostnadsprognosen för de olika delarna (byggnation, MT, IT och övrig inredning och utrustning) beräknas bli lägre jämfört med prognosen för ett år sedan.

Förväntade investeringar blir lägre än budgeten som beslutades enligt programdirektivet 2018-10-31.

Uppföljning av planer

3.1 Uppföljning av tidplan

H-hus programmet omfattar, förutom det nya H-huset, även en stor ombyggnation av akutklinikens lokaler i G-huset. Efter beslut att skjuta fram akutklinikens flytt till H-huset på grund av den pågående

Region Örebro län		Utgåva Nr. 39
Rubrik Uppföljningsrapport för H-husprogrammet		
Omfattar område/verksamhet/enhet Region Örebro län	Ställd till Programägaren och styrgruppen för programmet	Datum 200519
Upprättad av Jonas Claesson	Diarienummer 18RS1178	

pandemin kommer ytorna i G-huset inte att bli tillgängliga för ombyggnation enligt den ursprungliga tidsplanen. Detta innebär att generalentreprenörens arbete fördröjs till dess att de berörda ytorna är tillgängliga. Hinder föreligger därmed för färdigställande av kontraktarbetena inom kontraktstiden.

Arbetet gällande färdigställande och överlämning av H-huset (nybyggnad) fortgår däremot enligt plan.

3.2 Uppföljning av resurser

Avseende delprojekt Byggnation är resursbehovet i nuläget säkerställt.

Avseende delprojekt HS Verksamhet är resursbehovet i nuläget säkerställt.

3.3 Uppföljning av kostnader

Nedan redovisas sammanställning av ekonomiskt utfall för H-husprogrammet.

Investeringsutgifter

<u>Investeringar, mnkr</u>	Budget enligt programdirektiv beslutat 2018-10-31	Utfall ackumulerat per 2020-04-30	varav utfall innevarande år (2020)	Prognos, total investeringsutgift
Byggnation inkl byggansluten utrustning	1 805,0	1 628,8	53,0	1 743,8
Medicinsk teknik	240,0	38,3	20,4	223,4
Lös utrustning/inredning	65,0	3,4	3,0	43,7
IT	30,0	9,6	4,5	19,2
Övrigt	45,0	0,5	0,5	5,9
Summa	2 185,0	1 680,5	81,4	2 036,0

Driftkostnader under projekttiden

<u>Driftkostnader*, mnkr</u>	Utfall ackumulerat per 2020-04-30	varav utfall innevarande år (2020)	Prognos, driftkostnader totalt
Summa	21,4	6,0	78,2

* driftkostnadsprognosen inkluderar 8,8 mnkr lös utrustning som tidigare beräknades som investering.

Region Örebro län		Utgåva Nr. 39
Rubrik Uppföljningsrapport för H-husprogrammet		
Omfattar område/verksamhet/enhet Region Örebro län	Ställd till Programägaren och styrgruppen för programmet	Datum 200519
Upprättad av Jonas Claesson		Diarienummer 18RS1178

3.4 Hinder och möjligheter

- Det största hindret för närvarande är situationen med covid-19 och dess påverkan på H-husprogrammet.
- Efter de åtgärder som vidtagits på grund av den extraordinära situationen, så kommer de ursprungliga projektplanerna, dock med en förändrad tidplan och eventuellt även ekonomin, att återupptas och programmet färdigställas.

3.5 Programmets omvärld

- Förutsättningarna för programmet och dess leverans har påverkats av covid-19.

4 Åtgärder

4.1 Åtgärder som ska vidtas inom programmet

Resurserna i programmet har delvis omprioriterats för att arbeta med covidrelaterade åtgärder i H-huset. Även om dessa åtgärder inte är del av H-husprogrammet så ser vi en stor fördel med att nödvändiga resurser jobbar med de extraordinära uppgifterna eftersom de har stor kunskap och kompetens om H-huset. Det finns även resurser inom programmet som omprioriterats att arbeta i klinisk vård av covidpatienter.

Så långt det är möjligt skall dock projektplanerna i H-huset, även under kommande period, följas. Under innevarande månad inleds arbetet med att återuppta de tidigare parkerade aktiviteterna inom programmets projekt verksamhet.

4.2 Åtgärder som ska vidtas av projektägare och styrgrupp

Inget att rapportera i nuläget.

5 Övrigt

Inget att rapportera i nuläget.

6 Referenser

- Programdirektiv
- Tid- och processplan

Bilagor

- Bygginfo vecka 17-19

Bygginformation

v.17 – v.19 2020

H-HUSET

H-huset Allmänt

- Förbesiktningar samt samordnad provning pågår

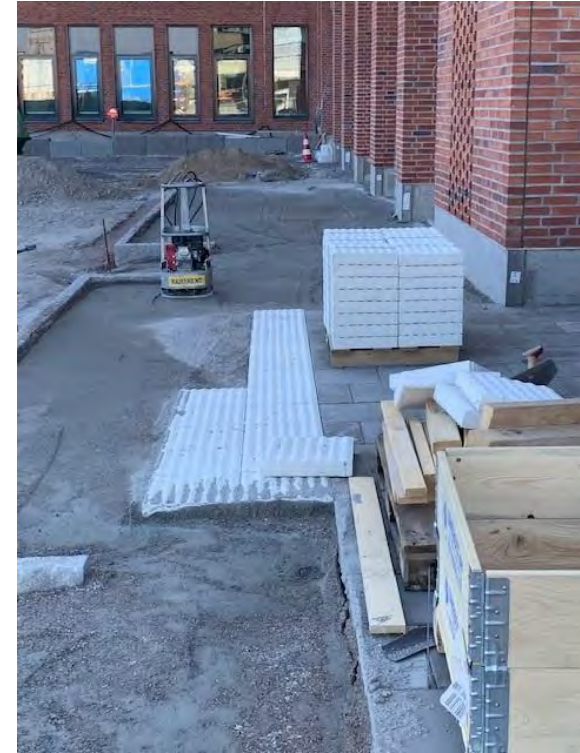

H-huset

Utvändiga arbeten

- Finplanering framför norra entrén
- Montage cykelhuset
- Utvändig mur och plattsättning
- Taksäkerhet

H-huset

Invändiga arbeten

- Avslutande installationskomplettering plan fas 2
- Driftsättningar fas 2
- Installation medicinteknik fas 2
- Arbete med förbindelsegång A till H-huset

122 (122)